

- በባሕር ዳር አገልግሎቱን እንደ ገና አጠናክረ፤

- በተራራ ላይ የተበተኑትን ምእመናን ሰበሰበ፤

- ከወንድሙ ከያዕቆብ ጋር በመገናኘት ቤተ ሰቡን ወደ እግዚአብሔር እንዲመለስ አደረገ።

“ኢየሱስ ደጋግሞ የታየበት ምክንያት፤ ለደቀ መዛሙርቱ የትንሣኤውን እውነተኛነት ለማረጋገጥ ብቻ ሳይሆን፤ የማይታይ ቢሆንም በእውነት ዐብሯቸው የሚኖር ወዳጅ በሆነው በመተማመን እንዲኖሩ ለማዘጋጀት ነው።”¹³

ከመሞቱ ጥቂት ጊዜ በፊት ጌታችን ኢየሱስ፤ “ልጅህ ያከብርህ ዘንድ አክብረው” ብሎ ጸልዮ ነበር። እግዚአብሔር አብ የተወደደውን ልጅ ከሙታን ሲያስነሣው፤ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስን እንዳክበረው ግልጽ ነው። ክርስቶስ ሙሉ በሙሉ ወደ ክብሩ እንዲገባ ሌላ ርምጃ መውሰድ እንደሚያስፈልግ በሚከተለው ምዕራፍ እንመለከታለን።

የትንሣኤ ክርስቶስን ትክክለኛነት የሚያረጋግጡ ተጨማሪ ምስክሮች

ክርስቶስ ከሙታን እንደ ተነሣ የተሰጡንን ማስረጃዎች ስንፈልግ፤ እስካሁን ድረስ ወደ ሁለት አቅጣጫዎች ተመልከተናል፤ እነርሱም፤ ጌታችን የተቀበረበት መቃብርና ሕያው የሆነውን እርሱን ያዩት የዐይን ምስክሮች ናቸው። በመቃብሩ ውስጥ ካየነውና ከምስክሮቹ አንደበት ከሰማነው በተጨማሪ የትንሣኤ ክርስቶስን ርግጠኛነት የሚያመለክቱ ሌሎቹ ነገሮች መኖራቸውን በዚህ ምዕራፍ ውስጥ እንመለከታለን።

ሀ. ክርስቶስ ወደ ክብሩ መግባቱ

በተከታታይ ክርስቶስ መታየቱን ዘርዝሮ የገለጸው ሐዋርያው ጳውሎስ፤ ከገሊላ ስብሰባ በፊት ጌታችን ለዐሥራ ሁለቱ፤ ከስብሰባው በኋላ ደግሞ ለያዕቆብ “ኋላም ለሐዋርያት ሁሉ ታየ” ብሎ አልፈ፤ 1ቆሮ. 15፥7። ከምድር ከመሄዱ በፊት ጌታችን በመጨረሻ የታየው በገሊላ ሳይሆን በኢየሩሳሌም አካባቢ ለዐሥራ አንዱ ሐዋርያት ብቻ መሆኑን ተረድተናል። የእንደዚህ ዐይነት ታላቅ ክሥተት እውነተኛነት ሁነኛ በሆኑ የዐይን ምስክሮች እንዲረጋገጥ በጣም አስፈላጊ ነበረ።

ከገሊላ ስብሰባ በኋላ ዐሥራ አንዱ ወደ ኢየሩሳሌም ተመለሱ፤ ከትንሣኤው ቀን ጀምሮ እስከ ዐርባ ቀን ድረስ ጌታችን ኢየሱስ፤ “እየታያቸው ስለ እግዚአብሔርም መንግሥት ነገር እየነገራቸው፤ በብዙ ማስረጃ ከሕማማቱ በኋላ ሕያው ሆኖ ለእነርሱ ራሱን አሳያቸው”፤ ሐ.ሥ. 1፥3። ሐዋርያው ጳውሎስም በኢስድያ ውስጥ በነበረው አንጾኪያ በሰበከ ጊዜ፤ “እግዚአብሔር ግን (ክርስቶስን) ከሙታን አስነሣው በሕዝብም ዘንድ ምስክሮች ለሆኑት ከእርሱ ጋር ከገሊላ ወደ ኢየሩሳሌም ለመጡት ብዙ ቀን ታያቸው” ብሎ አልፈ፤ ሐ.ሥ. 13፥30-31። በቅዱስ ሉቃስ የተጠቀሰው የሐዋርያው ጳውሎስ ስብከት ሉቃስ ራሱ አስቀድሞ የጻፈውን እንደሚደግፍ ይታያል።

የቅዱስ ማርቆስ ወንጌል ም.16፥15-20 ወደ ሰማይ ከማረጉ ጥቂት ጊዜ በፊት የጌታችን ትምህርት አንድ ክፍል ሊሆን ይችላል፤

¹³ “Man Alive” Michael Green, IVP, 1967 ገጽ 49።

ከቀ. 9-20 ድረስ የተጻፈው አንቀጽ ዐበይት በሆኑት የጥንት ቅጂች ስለማይገኝ፤ በአጻጻፍና በትምህርተ መለኮት ይዘት ከቀረበው የማርቆስ ወንጌል ለየት ስለሚል፤ ብዙ ሊቃውንት በኋላ እንደ ተጨመረ ያስባሉ። ማርቆስ ስለ ትንሣኤ ክርስቶስ የጻፈው ዐጭር ታሪክ ሁሉ በኢየሩሳሌም አካባቢ ስለ ተፈጸመ፤ ስለ ታላቁ የገሊላ ስብሰባ የሚናገር አይመስልም፤ በቀ. 15 በተሰጣቸው ተልእኮ ውስጥ “ሂዱ” እና “ሁሉ” ከሚሉት ቃላቶች በቀር በማቴዎስና በማርቆስ የተጻፉት የተልእኮ መልእክቶች አይመሳሰሉም።

ወደ ሰማይ ባረገበት ቀን ከጌታችን ጋር የነበሩት የዐሥራ አንዱ ሰዎች በሐ.ሥ. 1፥13 ተዘርዝረው ይገኛሉ። በአንድነት የሚሄዱ ዐሥራ ሁለት ወንዶች በሌሎች ሰዎች ዘንድ ጥርጣሬ እንዳይፈጠር ወደ ተወሰነው ቦታ የሄዱበት ወቅት የማለዳ ጊዜ ሳይሆን አልቀረም። ይህ ማለት በጌታችንና በሐዋርያት መካከል የነበረው የመጨረሻው ሰፊ ትምህርትና ጸሎት ጊዜ ምናልባት ረቡዕ ሌሊት ነበር ማለት ነው።

እንግዲህ ጎሕ ሲቀድ ጌታችን ኢየሱስና ሐዋርያቱ፤ ከማርቆስ ቤት ወጥተው ለጸሎተ ሐሙስ የሄዱበትን መንገድ እንደ ገና ተከትለው ሳይሄዱ አልቀሩም። ኢየሱስ በከተማዬቱ በር በኩል መራቸው፤ ወደ ቂድሮን ሸለቆ ወርደው የጌቴሴማኒን የአትክልት ስፍራ ዐልፈው እስከ ቢታንያ መንገድ መጀመሪያ ወደ ደብረ ዘይት ተራራ ወጡ። እዚያም ጌታችንና ሐዋርያቱ በአካል ለመጨረሻ ጊዜ በዚህ ምድር ላይ በዐጭሩ ተነጋገሩ፤ የሐዋርያት ሐሳብ ያለው ገና ፖለቲካዊውን (ምድራዊውን) የእስራኤል መንግሥት በማቋቋም ላይ ሲሆን፤ ጌታችን ያተኩረው ግን በአብ የተሰፋ ቃል መሠረት በሚሰጠው በመንፈስ ቅዱስና ዓለም ዐቀፍ የክርስቶስ ምስክሮች ይሆኑ ዘንድ ከመንፈስ ቅዱስ በሚቀበሉት ጎይል ላይ ነው። ጌታችን ኢየሱስ ጎይሉን እስከሚቀበሉ ድረስ በከተማዬቱ ውስጥ እንዲቂዩ እንደ ገና አሳስባቸው፤ ሐ.ቃ. 24፥49፤ ሐ.ሥ. 1፥6-8። ስለ ጌታችን ወደ ሰማይ ማረጋ ቅዱስ ሉቃስ እንደሚከተለው ጻፈ፡-

“እጆቼንም አንሥቶ ባረካቸው። ሲባርካቸውም ከእነርሱ ተለየ ወደ ሰማይም ዐረገ”፤ ሐ.ቃ. 24፥50-51።

“ይህንም ከተናገረ በኋላ እነርሱ እያዩት ከፍ ከፍ አለ፤ ደመናም ከዐይናቸው ሰውራ ተቀበለችው። እርሱም ሲሄድ ወደ ሰማይ ትኩር ብለው ሲመለከቱ ሳሉ፤ እነሆ፤ ነጫጭ ልብስ የለበሱ ሁለት ሰዎች በአጠገባቸው ቆሙ፤ ደግሞም፡- የገሊላ ሰዎች ሆይ፤ ወደ ሰማይ እየተመለከታችሁ ስለ ምን ቆማችኋል? ይህ ከእናንተ ወደ ሰማይ የወጣው ኢየሱስ ወደ ሰማይ ሲሄድ እንዳያችሁት፤ እንዲሁ ይመጣል አሉአቸው”፤ ሐ.ሥ. 1፥9-11።

በማርቆስ ወንጌልም፡-

“ጌታ ኢየሱስም ከእነርሱ ጋር ከተናገረ በኋላ ወደ ሰማይ ዐረገ በእግዚአብሔርም ቀኝ ተቀመጠ” ተብሎ ተጽፏል፤ ማር. 16፥19።

ዐሥራ አንዱ ሐዋርያት ለጌታችን ኢየሱስ ሰገዱለትና በታላቅ ደስታ ወደ ኢየሩሳሌም ተመለሱ። እውነት ነው፤ ስለ ጌታቸው ከሙታን መነሣት ብዙዎች ማስረጃዎችን ተቀብለው ነበር፤ የነበሯቸው ጥርጣሬዎች ሁሉ ተወግደውላቸው ነበር። የናዝሬቱ ኢየሱስ ማን እንደ ነበረ አሁን ዐውቀዋል፤ ጌታቸውና አምላካቸው ነበረና። ተልእኮአቸውም ተነግሯቸው ነበር፤ ዓለም ዐቀፍ የኢየሱስ ምስክሮች የሆኑት ወንጌልን ለማሠራጨት ነው። በተጨማሪም ለወደፊት ታላቅ ተስፋ ተሰጥቶአቸው ነበር፤ ጌታችን ኢየሱስ እንደ ሄደ እንዲሁ ተመልሶ፤ ከሙታን በሚያስነሣው ጎይል በክብር በተለወጠው ፍጥረት ላይ ሲነግሥ ማየትና አንድ ላይ ከእርሱ ጋር መኖር። ከጥቂት ቀን በኋላ ከላይ ጎይልን እንደሚያለብሳቸው የሰጣቸውን የተሰፋ ቃል ጌታቸው እንደሚጠብቅ እስከዚህ ጊዜ ድረስ ርግጠኞች ነበሩ።

ጌታችን ኢየሱስ በትምህርቱ ቀጥተኛ በሆነና ባልሆነ መንገድ ተናግሮ ነበር፤ በልዩ ልዩ አገላለጥ የተናገረው ምን ትርጉም እንዳለው ደቀ መዛሙርቱን አስረዳቸው፤ ለምሳሌ፡-

“እኔ ወደ አብ እሄዳለሁ”፤ ሐ. 14፥13፥28፤ 16፥5፥28።

“ክርስቶስ ይህን መከራ ይቀበል ዘንድና ወደ ክብሩ ይገባ ዘንድ ይገባው የለምን?”፤ ሐ.ቃ. 24፥26።

“አባት ሆይ፤ ዓለም ሳይፈጠር በአንተ ዘንድ በነበረኝ ክብር አንተ በራሴ ዘንድ እነብረኝ”፤ ሐ. 17፥5።

ብሉይ ኪዳን ወደ መሲሔ መመዝናን ከሙታን መነሣት እንዳመለከተ ሁሉ፤ ወደ ክብሩ የተመለሰ ወደ መሆኑም ይመራናል። ነቢዩ ኢሳይያስ በም.53፥12 “ስለዚህም እርሱ ብዙዎችን ይወርሳል፤ ከኃያላንም ጋር ምርኮን ይከፋፈላል፤ ነፍሱን ለሞት አሳልፎ ሰጥቶአልና” ብሎአል።

ጥንት የነበሩ ክርስቲያኖች በዓለ ዕርገተ ክርስቶስን ባከበሩ ጊዜ መዝሙር 46(47)ን የሚያነቡበት ምክንያት፤ መሲሔ ወደ ክብሩ ስለ መግባቱ በትንቢት እንደ ተነገረ በማመናቸው ነው፤ “እምላክ በእልልታ፤ እግዚአብሔር በመለከት ድምፅ ዐረገ” ይላልና፤ ቍ.5።

መዝሙር 109(110) ከዳዊት ዘር የወጣውን መሲሔን ባለሥልጣን አድርጎ እንደ ተቀበለው ታላቅ ንጉሥና ዘለዓለማዊ ሊቀ ካህናት ያከብረዋል፤ “እግዚአብሔር ጌታዬን፡- ጠላቶችህን ለእግርህ መቀመጫ እስካደርግልህ ድረስ በቀኝ ተቀመጥ አለው... እንደ መልክ ጼዴቅ ሥርዐት አንተ ለዘለዓለም ካህን ነህ ብሎ፤ እግዚአብሔር ማለ አይጸጸትም”፤ ቍ.1፡4።

በኋላ በዚህ መጽሐፍ ውስጥ እነዚህ ታላላቅ እውነቶች ለክርስቲያኖዊ ኑርአችን ምን ትርጉም እንዳላቸው በይበልጥ ለመመርመር እንሞክራለን። አሁን መገንዘብ የሚያስፈልገን፤ ስንጉሣዊ ሥልጣንና ንጉሥነት፤ ለሚያምኑትም ለሚፈጽሟቸው ሊቀ ካህናታዊ አገልግሎት መንገዱን የከፈተ ጌታችን ወደ ሰማይ ማረጉ ነው።

በዚህ ዘመን የምንኖር ክርስቲያኖች በክርስቶስ ዕርገት ላይ በቂ ትኩረት እናደርግም፤ ብዙ ጊዜ ከዕለተ ትንሣኤ ወደ በዓለ ኅምሳ ቀን ዝም ብለን እናልፋለን። ይሁን እንጂ የክርስቶስ ዕርገት የክርስቶስ ሕመማት፤ ሞትና ትንሣኤ ታላቅ ፍሬና አክሊል ነው፤ በእግዚአብሔር የማዳን ዕቅድ ለሚቀጥለው ርምጃ ማለት ለመንፈስ ቅዱስ መውረድ አስፈላጊ መግቢያ ነው፤ “እኔ ግን እውነት እነግራችኋለሁ፤ እኔ እንድሄድ ይሻላችኋል። እኔ ባልሄድ አጽኖኝ ወደ እናንተ አይመጣምና፤ እኔ ብሄድ ግን እርሱን እልክላችኋለሁ”፤ ዮሐ. 16፥7። የጌታችን ኢየሱስ ወደ አብ መሄድ፤ ቀጥሎም በስሙ መንፈስ ቅዱስን መላክ በአንዳንዶች አብያተ ክርስቲያናት በሚከበርበት መንፈስ

ወደ በዓለ ሥላሴ መምራት ነበረበት፤ ወደ ምእመናን ልብ ውስጥ ከሚገባው እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ጋር እግዚአብሔር አብና እግዚአብሔር ወልድ ዐብረው ይመጣሉ፤ “እኔም አብን እለምናለሁ ለዘለዓለምም ከእናንተ ጋር እንዲኖር ሌላ አጽኖኝ ይሰጣችኋል፤... የሚወደኝ ቢኖር ቃሌን ይጠብቃል፤ አባቴም ይወደዋል፤ ወደ እርሱም እንመጣለን፤ በእርሱም ዘንድ መኖሪያ እናደርጋለን”፤ ዮሐ. 14፥15-16፥23፤ በሦስት አካላት የተገለጠው አንዱ አምላክ ከሕዝቡ ጋር፤ በሕዝቡም ውስጥ ለመኖር ይመጣል፤ በእውነት በተቀደሰች ምድር እንቆማለን፤ የእምነታችን ምስጢር ዕንምብርት ይህ ነውና።

ለ. የመንፈስ ቅዱስ መውረድ

ጌታችን ኢየሱስ ከሙታን በመነሣት ወደ ሰማይ ዐርጎ እንደ ተከበረ የተሰጠው የሚታየውና የሚሰማው የመጀመሪያ ማስረጃ፤ ከዕርገቱ ዐሥር ቀን በኋላ በበዓለ ኅምሳ ዕለት እውን የሆነው የመንፈስ ቅዱስ መውረድ ነበረ። በሐ.ሥ. ም.2፥1-13 ስለዚህ ትልቅ ድርጊት ምን እንደ ተጻፈ በዐጭሩ ብናስታውስ መልካም ነው።

የበዓለ ኅምሳ ቀን በደረሰ ጊዜ፤ ዐሥራ አንዱ ሐዋርያት ከብዙዎች ደቀ መዛሙርት፤ ከሴቶችም ጋር በአንድ ቦታ ተሰብስበው ሳሉ፤ እንደ ብርቱ ዐውሎ ነፋስ ያለ ድምፅ ድንገት ተሰማ፤ የተቀመጡበትን ቤት ሁሉ ሞላ። በተጨማሪ የሚታዩ የእሳት ልሳኖች የሚመስሉ ተከፋፍለው በእያንዳንዱ ራስ ላይ ዐረፉ። እዚያ የሚገኙት ሁሉ በመንፈስ ቅዱስ ተሞሉ፤ መንፈስ ቅዱስ እንዲናገሩ በሰጣቸው መጠን በሌሎች ቋንቋዎች መናገር ጀመሩ።

በዓሉን ለማክበር ከልዩ ልዩ ቦታ የመጡ ብዙዎች አይሁድ፤ ሌሎችም ከአይሁድ ወገን የሆኑና ወደ ይሁዲነት የገቡ እንግዶች ነበሩ። ድምፁን ሲሰሙ ሰዎች ከየአቅጣጫው ሮጠው ተሰበሰቡ፤ ደንግጠውም፤ “የእግዚአብሔርን ታላቅ ሥራ በየቋንቋችን ሲናገሩ እንሰማቸዋለን” ተባብሉ፤ ቍ.11 አ.መ.ት.። አንዳንዶች፤ “ይህ ነገር ምን ይሆን?” ብለው ሲጠይቁ፤ ሌሎችም ስከረዋል ብለው ያፈዙባቸው ነበር።

ጥናታችንን በሚመለከት ማየት የሚያስፈልገው፤ ስለዚህ ታላቅ ክሥተት ሐዋርያው ጴጥሮስ በሕዝቡ ፊት የገለጠውን ሐተታ ነው። በዚያም ቀን የተከሠተው ሁሉ፤ በነቢዩ ኢዩኤል የተነገረው ፍጻሜ መሆኑን ካሳየ በኋላ፤ ሐዋርያው ጴጥሮስ የእስራኤልን ሰዎች ሐሳብ ወደ ናዝሬቱ ኢየሱስ እንዲያመራ አደረገ። በሕዝብ መካከል በጌታችን ኢየሱስ አማካይነት እግዚአብሔር ተአምራትንና ድንቅ ነገሮችን ቢሠራም፤ በእግዚአብሔር ቀዳሚ ዕውቀትና ውሳኔ የእስራኤል ሰዎች በክፉ ሰዎች እጅ ኢየሱስን ሰቅለው እንደ ገደሉት ሐዋርያው አስረዳ። “እግዚአብሔር ግን የሞትን ጣር አስወግዶ አስነሣው፤ ሞት ይዞ ሊያስቀረው አልቻለምና” ብሎ ከተናገረ በኋላ፤ ይህ ሁሉ በመዝሙረ ዳዊት በትንቢት ስለ መሲሔ በእግዚአብሔር ከተገለጠው ዕቅድ ጋር እንደሚስማማ አሳያቸው፤ “ስለዚህ ልቢ ደስ አለው፤ እንደባብረው ሐሣብ አደረገ፤ ሥጋዬም በተስፋ ይኖራል። ነፍሴን በሲኦል አትተዋትምና፤ ቅዱስህም መበስበስን እንዲያይ አታደርግም። የሕይወትን መንገድ እንዳውቅ አደረግኸኝ፤ በፊትህም በሐሣብ ትሞላኛለህ”፤ ሐ.ሥ. 2፡26-28 አ.መ.ት.፤ መዝ. 15(16)፡9-11።

ሐዋርያው ጴጥሮስ ሐተታውን ሲቀጥል፤ “(ንጉሥ ዳዊት) ይህንን አስቀድሞ በማየቱ እርሱ በሲኦል እንደማይቀርና ሥጋውም እንደማይበሰብስ ስለ ክርስቶስ ትንሣኤ ተናገረ። ይህን ኢየሱስ፤ እግዚአብሔር ከሞት አስነሣው፤ እኛም ሁላችን ለዚህ ነገር ምስክሮች ነን። ስለዚህ በእግዚአብሔር ቀኝ ከፍ ካለ በኋላ፤ የመንፈስ ቅዱስን ተስፋ ከአብ ተቀብሎ አሁን የምታፍትንና የምትሰሙትን አፈሰሰው” (ሐ.ሥ. 2፡31-33 አ.መ.ት.) በማለት፤ በበዓለ ጎምላ ቀን የተከሠተው ሁሉ የክርስቶስ ትንሣኤ ፍሬ መሆኑን ያብራራል። የመንፈስ ቅዱስ መውረድ ጌታችን ኢየሱስ ለሕዝቡ ላደረገላቸው ሁሉ የእግዚአብሔር አብ ማኅተም ነበረ። በሐዋርያት ሥራ ውስጥ ከሙታን የተነሣው ኢየሱስ ከሰማይ አገልግሎቱን ሲቀጥል እናያለን፤

ሐ. በልዩ ልዩ ሰዎች ላይ የታየው ለውጥ

ጌታችን ኢየሱስ ከተነሣበት ቀን ጀምሮ በልዩ ልዩ ሰዎች ሕይወት ላይ ለተደረገው ለውጥ ምን ምክንያት አለ? ዐብረው ከእርሱ ጋር

ያደጉ ወንድሞቹ በእርሱ አላመኑም ነበር፤ የአይሁድ የዳስ በዓል ሲቃረብ ወንድሞቹ ኢየሱስን፤ “ደቀ መዛሙርትህ ደግሞ የምታደርገውን ሥራ እንዲያዩ ከዚህ ተነሣና ወደ ይሁዳ ሂድ፤ ራሱ ሊገለጥ እየፈለገ በሰውር የሚሠራ የለምና። እነዚህን ብታደርግ ራስህን ለዓለም ግለጥ አሉት። ወንድሞቹ ስንኳ አላመኑበትም ነበርና”፤ ዮሐ. 7፡3-5። ጌታችን ወደ ሰማይ ካረገ በኋላ ግን የመንፈስ ቅዱስን መውረድ ከሐዋርያትና ከሌሎች ደቀ መዛሙርት ጋር ሲጠበቁ እናያቸዋለን፤ “እነዚህ ሁሉ ከሌቶችና ከኢየሱስ እናት ከማርያም ከወንድሞቹም ጋር በአንድ ልብ ሆነው ለጸሎት ይተጉ ነበር”፤ ሐ.ሥ. 1፡14። የዚህ አስገራሚ ለውጥ ምክንያት ምን ይሆን? የምናውቀው፤

ቢያንስ ከወንድሞቹ ታላቅ ለነበረው ያዕቆብ ለተባለው ከሙታን የተነሣው ጌታችን ኢየሱስ እንደ ታየ ነው። “ከዚያም በኋላ (ከገሊላ ስብሰባ በኋላ) ለያዕቆብ... ታየ”፤ 1ቆሮ. 15፡7። ከሚጠራጠር ማንነት ወደሚያምን ሰው ያዕቆብን የለወጠው የኢየሱስ መታየት ሳይሆን አልቀረም፤ ስለ ገሊላው ስብሰባ ሰምቶ ይሆን? ስብሰባው ላይስ ተገኝቶ ይሆን? በዚያን ጊዜ ያዕቆብ ገና ከሚጠራጠሩት አንዱ እንደ ሆነ ይቈጠር ነበርን? ርግጠኞች መሆን አንችልም፤ ይሁን እንጂ በእርሱ ውስጥ የተደረገው ትልቅ ለውጥ፤ አንድ ቀን የኢየሩሳሌም ቤተ ክርስቲያን መሪ እንዲሆን የሚያዘጋጀው መሠረታዊ ለውጥ እንደሚሆን እሙን ነው። በተጨማሪም ከጌታችን ወንድሞች መካከል ይሁዳ የተባለው፤ የይሁዳ መልእክት ጸሓፊ መሆኑን ብዙ ሰዎች እንደሚቀበሉት አንገርሳ።

ስለ ሐዋርያት ምን እንላለን? በኢየሱስ ሕማማት ጊዜ እነዚህ በፍርሀት ተይዘው የነበሩ ደካማ ሰዎች፤ በኋላ ራሳቸውን ሙሉ በሙሉ አሳልፎ ወደሚሰጥ ሰማዕት እንዴት ተለወጡ? ከበዓለ ጎምላ ቀን በፊት ሳይቀር በዐርባ ቀን ውስጥ በዐሥራ አንዱ ሕይወት ትልቅ ለውጥ ተደርጎ ነበር፤ የተበተኑት፤ የወደቁትም ተማሪዎች በጠንካራ አንድነት ተሰባስበውና ተጣምረው የዐዲስ ኅብረተ ሰብ መሪዎች እንዲሆኑ ተዘጋጅተው ነበር። መንፈስ ቅዱስ በወረደባቸው ጊዜ፤ በውስጣቸው የተጀመረው ለውጥ የተሟላ ሆነ፤ በዐዲስ ኅይል ያቀረቡት ምስክርነታቸውም ተገለጠ። በከሰል ፍም አጠገብ ተቀምጦ

በእንዲት ቤት ፊት ጌታውን የካደው ዲፕሮስ ጀግና የወንጌል ሰባኪ እስከሚሆን ድረስ እንደሚለወጥ ማን ዐስቦ ነበር? በሸንጎው ፊት ለመናገር ከዚያ በፊት ይንቀጠቀጡ የነበሩ ዲፕሮስና የሐንስ ከበዓለ ትምሳ ቀን ጥቂት ጊዜ በኋላ ሊቀ ካህናቱና ሌሎች የሃይማኖት አለቆች በኢየሱስ ስም እንዳይናገሩ ሲከለከሏቸው፤ በደቀ መዛሙርቱ ላይ የታየውን ለውጥ በሚመለከት ይክተር ጆን ስቶት የሚከተለውን ብለዋል፤ “ለትንሣኤው እውን መሆን የላቀው ማስረጃ የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት መለወጥ ሳይሆን አይቀርም፤ ምክንያቱም ፈጽሞ ማስመሰል የሌለበት ነበር።” ባዶውን መቃብር እንድናይ ያደረገበትን የመግንዝ ጨርቅ፤ እንዲሁም እነርሱ ያዩትን የተነሣውን ጌታ እናይ ዘንድ የተጋበዝነውን ያህል ራሳቸውን እናይ ዘንድ እነርሱ አይጋብዙንም። ለማየት ጥያቄ ሳናቀርብ በእነርሱ ላይ እውን የሆነውን ለውጥ ማየት እንችላለን።”¹⁴

በወንጌል ታሪክ የምናገኛቸውን አንዳንድ የክርስቶስ ደቀ መዛሙርት በሐዋርያት ሥራ ታሪክ እንደ ገና ስናያቸው፤ ዐዳዲስ ሰዎች የሆኑ ይመስላሉ፤ ለምሳሌ፤ ስምያን ዲፕሮስን እንመልከት። በሐሳባችን ወደ ጌቴሌማኒ እንመለስ፤ ከጌታው ጋር በጸሎት በመትጋት ፈንታ ሦስት ጊዜ ተኝቶ ነበር፤ ጌታችን የመስቀልን መገኘድ እንደ መረጠ ሳያስተውል፤ በሰይፍ ሊከላከልለት ሞክሮ ነበር፤ ኢየሱስ ከታሰረ በኋላ ወደ ሊቀ ካህናቱ ቤት የሄደውን ሕዝብ ከሩቅ እየተመለከተ በዮሐንስ አማካይነት ወደ ግቢው መግባቱ ይታወቃል፤ በክሰል ፍም ዙሪያ ከተገኙት የሮም ወታደሮች ጋር ቆሞ ዐብሮ እሳት ሲሞቅ፤ ሰዎች ከኢየሱስ ጋር ስለ ነበረው ግንኙነት ሦስት ጊዜ ሲጠይቁት፤ ሦስት ጊዜ አላውቀውም በማለት ጌታውን ካደ። ዶሮ ሲሮሽ ጌታ ኢየሱስ አስቀድሞ የሰጠውን ማስጠንቀቂያ አስታውሶ ወደ ውጭ ወጥቶ መራራ ልቅሶ አለቀሰ። ከጥቂት ሳምንታት በኋላ በበዓለ ትምሳ ቀን በብዙ ሕዝብ ፊት አንድ ሰው ሲቆም እናያለን፤ ይህ ሰው በጎይልና በደስታ ይሰብክ ጀመር፤ ሳይፈራ ስለ ማን ያናገራል? በድፍረት የሚናገረው በቅርብ ጊዜ ስለ ካደው ስለ ጌታችን

¹⁴ “ክርስቲያንነት” ጆን ስቶት፤ ኢቫሉ 2000 ዓ.ም.፤ ገጽ 85።

ኢየሱስ ክርስቶስ ነው፤ “እርሱንም... ሰቅላችሁ ገደላችሁት።” እግዚአብሔር ግን... አስነሣው።”¹⁵ ሐ.ሥ. 2፡23-34። ሰባኪው በእውነት ስምያን ዲፕሮስ ሊሆን ይችላል? በእርሱ ሕይወት ላይ ሊታየው ትልቅ ለውጥ ምን ምክንያት አለ? እውነት ነው፤ በበዓለ ትምሳ ቀን በዲፕሮስ ላይ መንፈስ ቅዱስ ወርዶበት ነበር፤ መንፈስ ቅዱስ የወረደበት ግን ጌታችን ኢየሱስ ከሙታን ከተነሣ፤ ወደ ሰማይ ካረገም በኋላ ነበር፤ “የክርስቶስ ትንሣኤ ኃያል ግብረ ገባዊና መንፈሳዊ ብርታትን በዓለም ላይ ያመጣ ይመስላል።”¹⁶ ጌታችን “ለኪፋም ታየ” ተብሎ አልተጻፈምን? 1ቆሮ. 15፡5። በኋላ ሄሮድስ ዲፕሮስን ለመግደል ባስበበት ዋዜማ ዲፕሮስ በእስር ቤት በሁለት ወታደሮች መካከል በሰላም ተኝቶ እንደ ነበረ ተጽፎአል፤ ሐ.ሥ. 12፡6። እስከዚህ ድረስ በሰው ፊት የተገለጠው ፍርሀት ጠፍቶ ነበር፤

ከዚህ ሁሉ ጥቂት ጊዜ በኋላ በሸንጎው ፊት ለመናገር ሲያስቡ ይንቀጠቀጡ የነበሩት ዲፕሮስና የሐንስ በሊቀ ካህናቱና በሌሎች የሃይማኖት መሪዎች ፊት ሲቆሙ እናያቸዋለን፤ አለቆቹ በኢየሱስ ስም እንዳይናገሩ ሲከለከሉአቸው፤ ዲፕሮስና የሐንስ፤ “እግዚአብሔርን ከመስማት ይልቅ እናንተን እንስማ ዘንድ በእግዚአብሔር ፊት የሚገባ እንደ ሆነ ቅረጡ፤ እኛስ ያየነውንና የሰማነውን ከመናገር ዝም ማለት አንችልም” ለማለትና መልስ ለመስጠት እንዴት ደፈሩ? ከሙታን የተነሣው ክርስቶስ፤ “ለኪፋም ታየ በኋላም ለዐሥራ ሁለቱ” ተብሎ አልተጻፈምን?

በዐሥራ ሁለቱ መካከል የዮሐንስ ወንድም ያዕቆብ ይገኝ ነበር። አንድ ቀን በእናታቸው አማካይነት ሁለቱም ወንድማማቾች ለጌታችን አንድ ጥያቄ አቀረቡለት፤ ታላቁ ያዕቆብ በመሆኑ ለጥያቄው እናቱን የገፋፋው እርሱ ሳይሆን አልቀረም፤ “እነዚህ ሁለቱ ልጆቹ አንዱ በቀኝህ አንዱም በግራህ በመንግሥትህ እንዲቀመጡ እዘዝ አለችው።”¹⁷ ማቴ. 20፡20። የጌታቸውን ፈለግ በመከተል በመስቀል መንገድ ሳይሄዱ፤ በቀላሉ በእግዚአብሔር መንግሥት ከፍተኛ ሰፍራን ማግኘት የሐዋርያቱ ሁሉ ምኞትና ተስፋ እንደ ነበረ ግልጽ ነው፤ ቍ.24።

¹⁵ Ibid ገጽ 85።

ጌታችን ሐሳባቸውን ሲያስተካክል፤ “የምትለምኑትን አታውቁም” እኔ ልጠጣው ያለውን ጽዋ ልትጠጡ እኔም የምጠመቀውን ጥምቀት ልትጠመቁ ትችላላችሁን? አለ። እነርሱም እንችላለን አሉት። እርሱም፡- ጽዋዬንስ ትጠጣላችሁ፤ በቀኝና በግራ መቀመጥ ግን ከአባቱ ዘንድ ለተዘጋጀላቸው ነው እንጂ እኔ የምስጥ አይደለሁም አላቸው።፤ ቍ.22-23። በእነዚህ ሁለት ወንድማማቾች ሕይወት አስደናቂ ለውጥን እናያለን፤ ያዕቆብ ከዐሥራ ሁለቱ መካከል የመጀመሪያው ሰማዕት ሆነ፤ ሄሮድስ፤ “የዮሐንስንም ወንድም ያዕቆብን በሰይፍ ገደለው” ተብሎ ተጽፎአልና፤ ሐ.ሥ. 12፥2። የሐንስም ሕያው ሰማዕት በመሆን በፍጥም ደሴት በእርጅና ተግዞ ሳለ ከከበረው ጌታ ታላቅ ራእይን ተቀበለ። ከጌታችን ትንሣኤ የሚወጣው ጸጋና ገይል እስከዚህ ድረስ የመለወጥ ጉልበት ያለው ነው።

ስለ ክርስቲያኖች ዋና አሳዳጅ ስለ ሳውል (በኋላ ጳውሎስ) ምን እንላለን? እርሱ በጌታ ደቀ መዛሙርት ላይ እስከ መግደል ድረስ የሚዝት ከአይሁድ ወገን ከፈሪሳውያን አንዱ ነበረ። ወደ ልዩ ልዩ ከተማ በመሄድ እዚያ የሚኖሩትን የኢየሱስን ተከታዮች አስሮ ወደ ኢየሩሳሌም እንዲያመጣቸው ከሊቀ ካህናቱ ልዩ ፈቃድ አግኝቶ ነበር።

ከአሳዳጅ ወደ ወንጌላዊ፤ ከተቃዋሚ ወደ ሰባኪ፤ ከነፍሰ ገዳይነት ወደ ክርስቲያናዊ መልእክተኛ የቀየረው ለውጥ እንዴት ይገለጣል? “ከጨካኝ የክርስቲያኖች መርግሪ ክርስቲያናዊ እምነትን ከሚያሠራጩት መሪዎች መካከል አንዱና ዋና ወደ መሆን ተለወጠ።”¹⁶ ለመስበክ ሲጀምር፤ “በደማስቆም ለተቀመጡት አይሁድ ይህ ክርስቶስ እንደ ሆነ አስረድቶ መልስ ያሳጣቸው ነበር”፤ ሐ.ሥ. 9፥22። ቀድሞ እርሱ ያሠቃያቸው የነበሩ አብያተ ክርስቲያናት፤ “ቀድሞ እኛን ያሳድድ የነበረ፤ እርሱ በፊት ያጠፋው የነበረውን ሃይማኖት አሁን ይሰብካል ተብሎ ሲነገር ይላው ነበር፤ ስለ እኔም እግዚአብሔርን ያከብሩ ነበር” ብሎአል ሐዋርያው ጳውሎስ በኋላ ስለ ተሰጠው የእግዚአብሔር ጸጋ ለገላትያ ሰዎች ሲነግራቸው፤ ገላ. 1፥23-24። ምክንያቱ ምን ነበረ?

ታሪካዊ የሆነው መግለጫ ጳውሎስ የተናገረው፤ “ከሁሉም በኋላ... ለእኔ ደግሞ ታየኝ” የሚለው ነው፤ 1ቆሮ. 15፥8።

“ኢየሱስ ክርስቶስ ትናንትና ዛሬ እስከ ለዘለዓለም ያው ነው” ተብሎ ተጽፎአል፤ ዕብ. 13፥8። ስለዚህ በእርሱ የሚያምን ሁሉ በሕይወቱ ከሙታን የተነሣውን የክርስቶስን ገይል ሊያውቅ ይችላል፤ በመጀመሪያ ንስሐ ገብቶ ወደ እግዚአብሔር ሲመለስ ንጢአቱ እንደ ተሰረዘለት መንፈስ ቅዱስንም እንደ ተቀበለ፤ ቀጥሎም የዘለዓለም ሕይወት እንዳለው፤ ወደፊትም ራሱ ከሙታን እንደሚነሣ፤ አሁንም ከንቱና ባዶ ከሆነ ሕይወቱ ወጥቶ በኢየሱስ ክርስቶስ ዐዲስ ፍጥረት እንደ ሆነ ያውቅ ዘንድ የእግዚአብሔር ፈቃድ ነው። ስለ እነዚህ ነገሮች ርግጠኞች እስከምንሆን ድረስ ለራሳችን ዕረፍትን አንስጥ!

(መ) የቤተ ክርስቲያን መስፋፋት

ከሙታን የተነሣው ጌታችን ኢየሱስ በሰዎች ሕይወት የሠራው በግል ደረጃ ብቻ የተወሰነ አልነበረም። ከሰዎች አንድ በአንድ መለወጥ በላይ የጌታችን ዕቅድ ዐዲስ ኅብረተ ሰብን ማቋቋም ነበረ። በምድር ላይ ወኪሎቹ ይሆኑ ዘንድ የመንግሥተ ሰማይ ዜጎችን ለማዘጋጀት ነው የመጣው። እንግዲህ በአንድ በኩል ስምዖን ጴጥሮስ፤ የጌታችን ወንድም ያዕቆብና ሳውል በግል ሕይወታቸው ቢለወጡም፤ የዐዲሱ ጉባኤ መሪዎች ለመሆን የሚሠላጥኑ መሆናቸው ይታያል። ጴጥሮስ ለእርሱ ዐደራ የተሰጡትን የመንግሥተ ሰማይን መክፈቻዎች ተጠቅሞ፤ መጀመሪያ ከልዩ ልዩ አገር መጥተው በብዛት በኢየሩሳሌም ለተገኙት አይሁድ፤ በኋላም በቆርኔሌዎስ ቤት ለተሰበሰቡት አሕዛብ የወንጌልን በር ከፈተላቸው። ያዕቆብ የኢየሩሳሌም ቤተ ክርስቲያን መሪ ሆነ። ጳውሎስ የተባለው ሳውል ለምን እንደ ተመረጠ ጌታችን ኢየሱስ ለሐናንያ ገለጠለት፤ “ይህ ሰው በአሕዛብና በነገሥታት ፊት እንዲሁም በእስራኤል ሕዝብ ፊት ስሜን እንዲሸከም የተመረጠ ዕቃዬ ነው፤ እኔም ስለ ስሜ ምን ያህል መከራ መቀበል እንዳለበት አሳዩዋለሁ” አለው፤ ሐ.ሥ. 9፥15-16 አ.መ.ት.።

ለጥንቷ ቤተ ክርስቲያን እንቅስቃሴ መሳካትና መስፋፋት መግለጫ መስጠት ያስፈልጋል። ቤተ ክርስቲያን የተመሠረተችበት ወቅት በ30

¹⁶ The Resurrection Factor: Josh McDowell, Alpha 2000 ገጽ 133።

ዓ.ም. ፲፩ኛው በኢየሩሳሌም ከተማ ነበረ። ያደገችበትና የተጠናከረችበት ቦታ ጌታችን ኢየሱስ የሞተበትና የተቀበረበት ከተማ መሆኑ አስገራሚ ነው። የመሥራቿ ትንሣኤ በሕዝቡ ፊት የታወጀው ዐምስት ደቂቃ በሚፈጅ ርቀት ላይ ከሚገኘው ከአርማትያቡ ዮሴፍ መቃብር ነበረ። ከሙታን ለተነሣው ክርስቶስ የመስከረለት የመጀመሪያው ስብከት ያስከተለው ውጤት፣ የክርስቶስ አካል (በክርስቶስ የሚያምኑት) ሃያ ሰድስት ጊዜ መብዛቱ ማለት ከ120 እስከ 3,120 ሰው መጨመሩ ነው። የተጨመሩት ንስሐ ገብተው ተጠመቁ፤ የኅጢአታቸውን ስርዓትና መንፈስ ቅዱስን ቢቀበሉም፤ በእነርሱ መካከል ድንቅ መንፈሳዊ አኗኗር እንደ ታየ አልተጻፈም፤ እግዚአብሔር ሉዓላዊ በመሆኑ በእነዚህ ክሥተቶች እንደ ራሱ ፈቃድ ይሠራል።

ቤተ ክርስቲያን በበዓሉ ጎምሳ ቀን እንደ ተወለደች ማሰብ በእውነት ትክክል አይደለም። በብሉይ ኪዳን ዘመን በእግዚአብሔር የተጠራ ማኅበር (ekklesia) ነበረ፤ ሐ.ሥ. 7፥38። የእግዚአብሔር ሕዝብ በመባል የምትታወቀው ቤተ ክርስቲያን ቢያንስ 4000 ዓመት እስከ አብርሃም ድረስ ትዘልቃለች። በበዓሉ ጎምሳ ቀን የእግዚአብሔር ቅድሳዎች (ትሩፋን) በመንፈስ ቅዱስ የተሞሉ የክርስቶስ አካል ሆነዋል ማለት ነው።

ምእመናን በሐዋርያት ትምህርትና በኅብረት እንጀራውንም በመቀራረስና በጸሎት ተግተው እግዚአብሔርን ሲያመሰግኑ በሕዝቡ ሁሉ ፊት ሞገስ አገኙ፤ “ጌታም የሚድኑትን ዕለት ዕለት በእነርሱ ላይ ይጨምር ነበር”፤ ሐ.ሥ. 2፥47።

“ውብ” በተባለው በቤተ መቅደስ በር ላይ የተቀመጠው ሽባው ለማኝ ከሙታን በተነሣው ጌታችን ኢየሱስ ስም ከተፈወሰ በኋላ፤ ምንም እንኳ ስደት ቢነሣም፤ ወንጌል እየተሰፋፋ ሄደ፤ “ነገር ግን ቃሉን ከሰሙት ብዙዎች አመኑ፤ የወንጌላችንም ቅጥር ዐምስት ሺህ ያህል ሆነ”፤ ሐ.ሥ. 4፥4። በሐዋርያት አማካይነት በተደረጉ ታምራውያን ምልክቶችና ድንቅ ሥራዎች አማካይነት ብቻ ሳይሆን፤ በሐናንያና በሰጺራ በደረሰባቸው አሳዛኝ ሞት የሕዝቡ አክብሮትና እምነት ጨመረ፤ “የሚያምኑትም ከፊት ይልቅ ለጌታ ይጨመሩለት

ነበር፤ ወንዶችና ሴቶችም ብዙ ነበሩ”፤ ሐ.ሥ. 5፥14። እንደ ገና ሰደት ቢነሣም፤ እንቅስቃሴውን ማስቆም አልቻለም፤ “ዕለት ዕለትም በመቅደስና በቤታቸው ስለ ኢየሱስ እርሱ ክርስቶስ እንደ ሆነ ማስተማርንና መስበክን አይተዉም ነበር”፤ ሐ.ሥ. 5፥42። የማጸዱን አገልግሎት እንዲያስተናግዱ ሰባት ዲያቆናት ከተሾሙ በኋላ፤ የሐዋርያትን አገልግሎት እግዚአብሔር በይበልጥ ባረከው፤ “የእግዚአብሔርም ቃል እየሰፋ ሄደ፤ በኢየሩሳሌምም የደቀ መዛሙርት ቅጥር እጅግ እየበዛ ሄደ፤ ከካህናትም ብዙ ሰዎች ለሃይማኖት የታዘዙ ሆኑ”፤ ሐ.ሥ. 6፥7።

የመጀመሪያው ክርስቲያን ሰማዕት የዲያቆን እስጢፋኖስ ሞት በምእመናን ላይ ትልቅ ዐዲስ የሰደት ማዕበልን አስነሣ። ከሐዋርያት በቀር ሌሎች ምእመናን በሙሉ በይሁዳና በሰማርያ አውራጃዎች ሁሉ ተበተኑ። ፈረሳዊው ሳውል በዚያ ጊዜ በጌታችን ኢየሱስ የሚያምኑትን በጭካኔ ቢያሠቃያቸውም፤ “የተበተኑትም ቃሉን እየሰበኩ ዞሩ”፤ ሐ.ሥ. 8፥4። በዲያቆን ፊልጶስ አማካይነት የወንጌል ቃል በሰማርያ በደንብ ተሠራጨ፤ በኢየሱስ የተፈጸመው የምሥራች ወንጌል ለኢትዮጵያዊው ጃንደረባም ተገለጠለት።

አሳዳጁ ሳውል ከሙታን ከተነሣው ጌታችን ኢየሱስ ጋር በደማስቆ መንገድ ላይ ተገናኝቶ ሲለወጥ፤ “ባይሁዳም ሁሉና በገሊላ በሰማርያም የነበሩት አብያተ ክርስቲያናት በሰላም ኖሩ፤ ታንዱም፤ በእግዚአብሔርም ፍርሃትና በመንፈስ ቅዱስ መጽናናት እየሄዱ ይበዙ ነበር”፤ ሐ.ሥ. 9፥31።

ቀጥሎም፤ መጀመሪያ በጴጥሮስ በኩል በቆርኔሌዎስ ቤት ለተሰበሰቡት ሰዎች፤ ከዚያም በኋላ ወደ አንጾኪያ ከቆጵሮስና ከቀሬና በመጡት ሰዎች አማካይነት ወንጌል ወደ አሕዛብ ይደርስ ጀመር። ከአንጾኪያ ቤተ ክርስቲያን ሳውልና በርናባስ በመንፈስ ቅዱስ ትእዛዝ ወንጌልን ወደ አሕዛብ እንዲያደርሱ ተላኩ። ቀስ በቀስ ወንጌል ርማውያን በሚቈጣጠሩት ዓለም ሁሉ እስከ ርም ከተማ ድረስ እየተስፋፋ ሄደ። ሐዋርያው ጳውሎስ ሦስት የወንጌል ጉዞዎችን በማድረግ በገላትያ፤ በእስያ፤ በመቄዶንያና በአካይያ አብያተ ክርስቲያናትን ተከለ፤ የሚመሩአቸውንም ሽማግሌዎች ሾመ።

የትንሣኤ ክርስቶስ ማእከልነት

ትንሣኤ ክርስቶስን የሚመለከቱ ከሥተቶችን እንዲመዘግቡ በእግዚአብሔር የተመረጡት አራት የወንጌል ጸሓፊዎች መሆናቸውን አይተናል። እያንዳንዱ ጸሓፊ ወንጌሉን ሲጽፍ የራሱ ዐላማ እንደ ነበረው መዘንጋት የለብንም፤ አመለካከቱም ስለ ትንሣኤ ክርስቶስ በመረጠው የምስክሮች ይዘት መሠረት ቢመራ አያስገርምም። በሌሎች የዐዲስ ኪዳን ክፍሎች ውስጥ የትንሣኤ ክርስቶስን ማእከልነት ለማየት ከመጀመራችን በፊት፤ የወንጌል ጸሓፊዎች የነበሯቸውን ዐላማዎች በዐጭሩ እንመለከታለን።

ሀ. የወንጌል ጸሓፊዎች ዐላማና አመራረጥ

1. ቅዱስ ማቴዎስ

ሀ) አመለካከቱ፤ ኢየሱስ የእግዚአብሔር መንግሥት (መንግሥተ ሰማይ) ንጉሥ፤ የዳዊት ልጅ ነው፤ ተከታዮቹም እንደራሴዎች የሆኑ የመንግሥተ ሰማይ ዜጋዎች ናቸው የሚል ነው። መሪ ጥቅስ፤ 28+18፤ “ሥልጣን በሰማይና በምድር ተሰጠኝ። እንግዲህ ሂዱ...”።

ለ) ስለ ትንሣኤ ክርስቶስ ጸሓፊው የመረጣቸው ነጥቦች

ም.28+1-10፤ የጌታ መልአክ በምድር መናወጥ ወርዶ የመቃብሩን ድንጋይ ማንከባለሉ፤ መቃብሩ ባዶ ሆኖ መገኘቱ፤ ሴቶቹ መግባታቸው፤ መልአኩ የሰጣቸው መልእክት፤ በኋላም ከሕያው ኢየሱስ ጋር ሲገናኙ እርሱ የሰጣቸው መልእክት ወደ ገሊላ በመሄድ ላይ ያተኮራል።

11:15፤ የዘበኞች መታዘዝ (ሐሰተኛ ወሬ እንዳይነዛ ጸጥ ለማሰኘት)።

16-20፤ ከሌሎች 500 ሰዎች ጋር በገሊላ ለዐሥራ አንዱ የኢየሱስ መታየት የመንግሥተ ሰማይ ንጉሥ በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ለዜጋዎቹ ታላቁን ተልእኮ ያቀርባላቸዋል።

ዓለም ዐቀፍ ቤተ ክርስቲያን እየተቋቋመች ስትሄድ፤ በይሁዲነት ውስጥ አይሁድ በሚከተሉት ኑፋቄ መቋየት አልቻለችም። ቀስ በቀስ በሐዋርያት ዘመን የተጀመረው አንድ ለውጥ በአብዛኞች ክርስቲያኖች መካከል ተቀባይነት አገኘ፤ ይኸውም፤ ዋናው የሰንበት ቀን ከቅዳሜ ጌታችን ወደ ተነሣበት ወደ ሳምንቱ መጀመሪያ ወደ እሑድ ቀን መለወጡ ነው፤ ሐ.ሥ. 20+7፤ ራእ. 1+10ን ይመ.። ይህ ለውጥ ለትንሣኤ ክርስቶስ እውነተኛነት ዋነኛና ሌላ ምስክር ነው።

እንግዲህ ጌታችን ወደ ሰማይ ባረገበት ወቅት ለሐዋርያት ያስታወሳቸው የወንጌል ሥርጭት ዕቅድ ሲፈጸም አይተናል፤ “ነገር ግን መንፈስ ቅዱስ በእናንተ ላይ በወረደ ጊዜ ንይልን ትቀበላላችሁ፤ በኢየሩሳሌምም በይሁዳም ሁሉ በሰማርያም እስከ ምድር ዳርም ድረስ ምስክሮቼ ትሆናላችሁ አለ”፤ ሐ.ሥ. 1+8።

ይሁን እንጂ፤ “የዴፕሪስን ፍርሀት ወደ ድፍረት፤ የያዕቆብንም ጥርጣሬ ወደ እምነት የለወጠ የጌታ ትንሣኤ ነበር። ሰንበትን ወደ እሑድ፤ የአይሁድ ትሩፋንንም ወደ ቤተ ክርስቲያንነት እንዲሁ የለወጠ ትንሣኤ ነው። ፈሪሳዊውን ሳውል ወደ ሐዋርያው ጳውሎስ፤ አሳዳጁንም ከዚህ ቀደም ሊያጠፋው ቄርጦ ተነሥቶ የነበረውን እምነት ሰባኪ አድርጎ የቀየረው ትንሣኤ ነው፤ ‘ጳውሎስ ከሁሉም በኋላ... ለእኔ ደግሞ ታየኝ’ በማለት ጽፎአል።

እነዚህ የትንሣኤ ማስረጃዎች ናቸው። በድኑ አልተገኘም፤ የመግነዝ ጨርቆቹ ሳይነኩ ባሉበት አሉ። ጌታ ታይቶ ነበር። ደቀ መዛሙርቱም ተለውጠው ነበር። ‘ጌታ በእውነት ተነሥቷል!’ ከሚለው ታላቅ ከሆነው ክርስቲያናዊ የማረጋገጫ ቃል በቀር፤ ለዚህ ክሥተት ማስረጃ ሊሆን የሚችል ሌላ አጥጋቢ ማብራሪያ የለም።”¹⁷

¹⁷ “ክርስቲያንነት” ጆን ስቶት፤ ኢቭሱ፤ 2000 ዓ.ም.፤ ገጽ 87።

19-20፤ የጌታችን ኢየሱስ ዕርገትና ውጤቱ፤ ከሙታን የተነሣው የእግዚአብሔር አገልጋይ ከሰማይ አገልግሎቱን ይቀጥላል፤ ከአገልጋዮቹ ጋር ይሠራል፤ ድንቅ ምልክቶችን በመስጠትም ቃሉን ያጸናል።

ሐ) መደምደሚያ፤ አለማመን ወደ እምነት መለወጡ፤ ወንጌልን የሚያረጋግጥ የእግዚአብሔር አሠራር የሚታይበት፤ የእግዚአብሔር አገልጋዮች ወንጌሉን ሲሰብኩ ነው፤ የክርስቶስ ትንሣኤ ወደ ወንጌል ሥርዐት አገልግሎት ይመራል፤ የወንጌል ሥርዐት የትንሣኤ ክርስቶስ አንድ ማረጋገጫ ነው።

በቍ.1-8 እና በቍ.9-20 መካከል አጸጸፉ ቢለይም፤ ማመንና አለማመን የሚያስከትሏቸውም ውጤቶች የተባሉት የመሪ ሐሳብ ነጥብ ሁለቱንም አንቀጾች ያያይዛል።

3. ቅዱስ ሉቃስ

ሀ) አመለካከቱ፤ ኢየሱስ የሰው ልጅ ነው፤ ተከታዮቹ እንዲሆኑ ኢየሱስ ከጎብረተ ሰቡ ሁሉ ልዩ ልዩ ሰዎችን (ወንዶችን ሴቶችንና ልጆችን፤ ሀብታሞችንና ድኾችን፤ አይሁድንና አሕዛብን፤ ሃይማኖታውያንንና ቀረጥ ሰብሳቢዎችን፤ ... ወዘተ.) ጠርቶአል የሚል ነው።

መሪ ጥቅስ፤ 19፥10፤ “የሰው ልጅ የጠፋውን ሊፈልግና ሊያድን መጥቶአልና።”

ለ) ስለ ትንሣኤ ክርስቶስ ጸሓፊው የመረጣቸው ነጥቦች ም.24፥1-12፤ ሴቶች ወደ መቃብሩ ሄደው ባደውን አገኙት፤ ሕያው ስለ ሆነው ኢየሱስ ከመለክክት የተሰጣቸውን መልእክት ለዐሥራ አንዱና ለሌሎች ደቀ መዛሙርት ተናገሩ።

13-35፤ ኢየሱስ ለቀለዮጳና ለጓደኛው መታየቱ፤

- ወደ ዓለም ሁሉ እንዲሄዱ፤
- ከአሕዛብ ሁሉ ደቀ መዛሙርት እንዲያደርጉ፤
- እንዲያጠምቋቸው፤
- ክርስቶስ ያዘዛቸውን ሁሉ እንዲታዘዙ ማስተማር።

ታላቁ ንጉሣዊ የተስፋ ቃል ይሰጣቸዋል፡- “እነሆም እኔ እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ሁልጊዜ ከእናንተ ጋር ነኝ።”

ሐ) መደምደሚያ፤ ትንሣኤ ክርስቶስ የክርስቶስን መንግሥት ወደ ማስፋፋት ይመራል።

2. ቅዱስ ማርቆስ

ሀ) አመለካከቱ፤ ኢየሱስ የእግዚአብሔር አገልጋይ ነው፤ ተከታዮቹም አገልጋዮቹ እንዲሆኑ ተጠርተዋል የሚል ነው።

መሪ ጥቅስ፤ 10፥44-45፤ “ከእናንተ ማንም ፊተኛ ሊሆን የሚወድ የሁሉ ባሪያ ይሁን፤ እንዲሁ የሰው ልጅም ሊያገለግልና ነፍሱን ለብዙዎች ቢላ ሊሰጥ እንጂ እንዲያገለግሉት አልመጣም።”

ለ) ስለ ትንሣኤ ክርስቶስ ጸሓፊው የመረጣቸው ነጥቦች ም.16፥1-8፤ ሴቶች ወደ መቃብሩ ሲደርሱ ድንጋዩ ተንከባሉ፤ መቃብሩም ባዶ ሆኖ አገኙት። ኢየሱስ እንደ ተነሣ የተሰጣቸው የመልእክት በተለይ በጴጥሮስና በገሊላ ላይ ትኩረት ያደርጋል። የሴቶች መደነቅና መፍራት።

9-14፤ ለመግደላዊት ማርያም፤ ለቀለዮጳና ለጓደኛው፤ ለዐሥራ አንዱም ኢየሱስ መታየቱ። ዋና ትኩረቱ፤ ሕያው የሆነው ኢየሱስ ስለ አለማመን የሰነዘራቸው ወቅዛዎች።

15-18፤ ታላቁ ተልእኮ፤ ወንጌል ወደ ሰው ሁሉ እንዲደርስ ያስፈልጋል፤ ለሚያገለግሉ የተሰጡት የተስፋ ቃላትና ወንጌሉን የሚያረጋግጡ ምልክቶች።

36-49፤ ለደቀ መዛሙርቱ የዓለም ዐቀፍ የወንጌል አገልግሎት መጀመሪያ በሆነችው በኢየሩሳሌም የሰጣቸው ትምህርት፤

50-53፤ የጌታችን ኢየሱስ ዕርዓት።

ቅዱስ ሉቃስ ስለ ትንሣኤ ክርስቶስ ሲጽፍ ያተኩረባቸው ልዩ ልዩ ነጥቦች፡-

- ክርስቶስ በሥጋ መነሣቱ፤ 24፡30-31፡39-43።

- የክርስቶስ ከሙታን መነሣት በብሉይ ኪዳን ስለ እርሱ የተጻፈው ፍጻሜ መሆኑ፤ ቍ.6-8፡26-27፡44-45።

- ወንጌል ማለት ክርስቶስ በሞቱና በትንሣኤው መሠረት ለሰው ያስገኘውን የኅሊኦት ስርየት ማሳወቅ ማለት ነው፤ ቍ.26፡46-47።

- የክርስቶስ ደቀ መዛሙርት ኅላፊነት፤ መንፈስ ቅዱስ በሚሰጣቸው ጎይል የክርስቶስ ምስክሮች መሆናቸው ነው።

በሐዋርያት ሥራ ም.1 ሉቃስ በወንጌሉ መጨረሻ የጻፈውን ያብራራል፡-

- እስከ ዐርባ ቀን ድረስ ጌታ ራሱ ሕይወት መሆኑን በብዙ ማስረጃ ለደቀ መዛሙርቱ ገለጠላቸው (ቍ.1-3)።

- ስለ እግዚአብሔር መንግሥት አስተማራቸው (ለምሳሌ፤ ምድራዊ የፖለቲካ መንግሥት ሳይሆን መንፈሳዊ መሆኑን)፤ ቍ.3፡6-7።

- ስለ መንፈስ ቅዱስ ጥምቀትና ስለሚሰጣቸው ጎይል፤ ቍ.8።

- ስለ ክርስቶስ ምስክሮች መሆናቸው፤ ቍ.8፤ (10፡41-43 ይመ.)።

ሐ) መደምደሚያ፤ የእግዚአብሔርን ቃል ማስተዋል ሰውን ከሙታን ከተነሣው ክርስቶስ ጋር እንዲገናኝ ያዘጋጃል። ኢየሱስ በእውነት በሥጋ ተነሥቶአል። ወንጌል ምን ማለት እንደ ሆነ ካሳየ በኋላ፤ ወንጌል እየተስፋፋ ይሄድ ዘንድ፤ የተነሣውና የከበረው ክርስቶስ ከአብ ዘንድ መንፈስ ቅዱስን እንደሚልክ ይገልጻል።

4. ቅዱስ ዮሐንስ

ሀ) አመለካከቱ፤ ኢየሱስ፤ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ ነው፤ ተከታዮቹም በሰሙ ሕይወት እንዲኖራቸው ኢየሱስ፤ እርሱ ክርስቶስ የእግዚአብሔርም ልጅ መሆኑን የሚያምኑ ናቸው የሚል ነው።

መሪ ጥቅስ፤ 20፡30-31፤ “ነገር ግን ኢየሱስ እርሱ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደ ሆነ ታምኑ ዘንድ፤ አምናችሁም በሰሙ ሕይወት ይሆንላችሁ ዘንድ ይህ ተጽፎአል።”

ለ) ስለ ትንሣኤ ክርስቶስ ጸሓፊው የመረጣቸው ነጥቦች

ም. 20፡1-2፤ መግደላዊት ማርያም መቃብሩን ክፍት ሆኖ በማየቷ የጌታ ኢየሱስ ሥጋ እንደ ተሰረቀ ዐስባ፤ ወደ ጴጥሮስና ወደ ዮሐንስ መሮጧ።

3-10፤ የጴጥሮስና የዮሐንስ ግንዛቤ።

11-18፤ የኢየሱስ ለመግደላዊት ማርያም መታየት፤ ለዕርገቱ ስለሚያዘጋጃት።

19-23፤ ኢየሱስ ለሐዋርያት መታየቱ፤ የሚነግራቸው፡-

- ስለ ታላቁ ተልእኮ

- ስለ መንፈስ ቅዱስ፤ ጌታችን በበዓለ ጉምሳ ቀን ምን እንደሚያደርግላቸው በምልክት ያሳያቸዋል።

- ስለሚሰጡት መልእክት።

24-29፤ ኢየሱስ ከሌሎች ዐሥር ሐዋርያት ጋር ለሚገኘው ቶማስ መታየቱ።

- ኢየሱስ በሥጋ እንደ ተነሣ ለቶማስ አረጋገጠለት።

- ቶማስ፤ “ጌታዬና አምላኬ” በማለት፤ ኢየሱስ እግዚአብሔር መሆኑን ተረዳ።

- ኢየሱስ ስለ አለማመን ጉዳትና ሳያዩ ስለ ማመን በረከት ለቶማስ ያስረዳል።

30-31፤ የሐንስ ስለ መጽሐፉ ዐላማ ማብራሪያ ይሰጣል።

ም.21፤1-14፤ በ7 ደቀ መዛሙርት ፊት በገሊላ ባሕር ዳር የተደረገው የዓሣ ማጥመድ ተአምር። ደቀ መዛሙርቱ ተአምሩን ያደረገው ጌታ ኢየሱስ መሆኑን ዐውቀው እርሱ ያዘጋጀላቸውን ቱርስ ዐብረው በሉ።

15-19፤ ኢየሱስ ጴጥሮስን ወደ መሪነት መመለሱ፤ ፍቅር የሚገለጸው በመሥዋዕትነት ነው።

20-25 - ስለ የሐንስ የሚሰፋፋ የሐሰት ወራ

- ክርስቶስን ስለ መከተል

- የክርስቶስ ሥልጣን

ሐ) መደምደሚያ፤ ቅዱስ የሐንስ የጌታችን ኢየሱስን ትንሣኤ በወገንጌሉ ስለ ኢየሱስ ማንነት ካቀረባቸው ምልክቶች የመጨረሻውና አክሊል (ቅንጮ ሐሳብ) አድርጎ ቈጠረው፤ በትንሣኤው እግዚአብሔር ራሱ መሆኑ ስለ ተገለጠ፤ በትንሣኤ ታሪኮች የሐዋርያትን የእንደ ገና መነሣሣት እናያለን።

ለ. በሐዋርያት ስብከትና ምስክርነት (የሐዋርያት ሥራ)

ጌታችን ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ሲያስተምራቸው በልዩ ልዩ ጊዜ መከራ መቀበል፤ በኋላም ወደ ክብሩ መግባት እንደሚገባው ተናግሮ ነበር። በዚህ መሠረት ላይ የጎጢኦት ስርዓትና የመንፈስ ቅዱስ ስጦታ ለሚያምኑ ሁሉ ይሰጣል።

ከዐዓለ ጎምላ ቀን ጀምሮ ሐዋርያት በስብከት አገልግሎታቸው ለእነርሱ የተሰጠውን ቅደም ተከተል ሲከተሉ እናያለን። ከሁሉ ይልቅ ትንሣኤ ክርስቶስ የስብከታቸው ማእከል ቢሆን እያስገርምም፤ ከሙታን ከተነሣው ጌታ ጋር በመገናኘት በተሰማቸው ደስታና በቀድሞው ፍቅር ይኖሩ ነበርና፤ እግዚአብሔርም በሰጣቸው በመንፈስ ቅዱስ ፍቅሩን

በልባቸው አፍስሶ ነበር። ይልቁንም ሐዋርያቱ የጌታቸውን ትንሣኤ እንደ ድል አድራጊ የመሥዋዕታዊ ሞቱ ውጤትና ከዕርገቱ በኋላ ወደ ክብሩ እንደሚመራ መግቢያ ይመለከቱት ነበር፤ የኢየሱስ ሞትና ትንሣኤ የመንፈስ ቅዱስን መውረድ አስከትለዋል። መንፈስ ቅዱስ መውረዱ በብሉይ ኪዳን ውስጥ በትንቢት ሲገለጽ የነበረው የመጨረሻ ዘመን እንደ ተጀመረ ያሳያል፤ የመንፈስ ቅዱስ መምጣት ጌታችን ኢየሱስ መሲሔ (ክርስቶስ) ለመሆኑ የመጨረሻው ማስረጃ ብቻ ሳይሆን፤ መሲሔዊውን ዘመን እንዳስገባም የሚያሳይ ምልክት ነበረ።

በሐዋርያት ሥራ ትንሣኤ ክርስቶስን የሚጠቅሱ ዐምስት የሐዋርያት ስብከቶችና በልዩ ልዩ ባለሥልጣናት ፊት የቀረቡ ስድስት የመከላከያ መልሶች አሉ፤ እነርሱም የሚከተሉት ናቸው፡-

የሐዋርያት ስብከቶች

1. ሐዋርያው ጴጥሮስ በዐዓለ ጎምላ ቀን ያቀረበው ስብከት (2፥14-41)፤

2. ሐዋርያው ጴጥሮስ ሽባውን ለማኝ ከፈወሰ በኋላ የሰበከው ስብከት (3፥11-26)፤

3. ሐዋርያው ጴጥሮስ በቆርኔሌዎስ ቤት ያቀረበው ስብከት (10፥24-48)፤

4. ሐዋርያው ጳውሎስ በጲሰድያ አንጾኪያ በነበረው ምክራብ ያቀረበው ስብከት (13፥16-41)፤

5. ሐዋርያው ጳውሎስ በአቴና በአርዮስፋጎስ ያቀረበው ስብከት (17፥22-31)።

የሐዋርያት መከላከያዎች

1. ሐዋርያው ጴጥሮስ ከሽባው መፈወስ በኋላ በሸንጎ ፊት ያቀረበው የመከላከያ መልስ (4፥8-12)፤

2. ክብዙ ሰው መፈወስ በኋላ ሐዋርያው ጴጥሮስ ከሌሎች ሐዋርያት ጋር ለሁለተኛ ጊዜ በሸንጎ ፊት ያቀረበው የመከላከያ መልስ (5፥27-32)፤

3. ሐዋርያው ጳውሎስ በኢየሩሳሌም በሕዝብ ፊት ያቀረበው የመከላከያ መልስ (21÷37-22÷22)፤

4. ሐዋርያው ጳውሎስ በሸንጎ ፊት ያቀረበው የመከላከያ መልስ (23÷1-10)፤

5. ሐዋርያው ጳውሎስ በፊልክስ ፊት ያቀረበው የመከላከያ መልስ (24÷10-16)፤

6. ሐዋርያው ጳውሎስ በገጉ ሥጋ ለግሪጳ ፊት ያቀረበው የመከላከያ መልስ (26÷1-32)፤

ሀ) ሐዋርያት ሲናገሩ በክርስቶስ ላይ አተኩሩ።

ባቀረቧቸው ስብከቶችና የመከላከያ መልሶች ላይ የተናገሩት ስለ ዐዲስ ፍልስፍና ሳይሆን ስለ አንድ ልዩና አስደናቂ ሰው ነው። ሐዋርያው ጴጥሮስ ሽባውን ለማኝ ከፈወሰ በኋላ የተናገረው የዚህን ጥሩ ምሳሌ ይሰጣል፤ ትልቁን ተአምር ያዩት ሁሉ፤ “እየተደነቁ የሰሎሞን ደጅ መመላለሻ በሚባለው ዐብረው ወደ እነርሱ ሮጡ” (3÷11)፤ የተፈወሰው ሰው ገና ከጴጥሮስና ከዮሐንስ ጋር ተጣብቆ ዐብሮአቸው ነበረና። ጴጥሮስ፤ “የእስራኤል ሰዎች ሆይ፤ በዚህ ስለ ምን ትደነቃላችሁ? ወይስ በገዛ ኅይላችን ወይስ እግዚአብሔርን በመፍራታችን ይህ ይመላለስ ዘንድ እንዳደረግነው ስለ ምን ትኩር ብላችሁ ታዩላችሁ? የአብርሃምና የይስሐቅ የያዕቆብም አምላክ፤ የአባቶቻችን አምላክ... ብላቴናውን ኢየሱስን አከበረው... በስሙም በማመን ይህን የምታዩትንና የምታውቁትን የእርሱ ስም አጸናው፤ በእርሱም በኩል የሆነው እምነት በሁላችሁ ፊት ይህን ፍጹም ጤና ሰጠው” በማለት (3÷12፡13-16) የሕዝቡን ዐይን ከሰውዬው፤ ከእርሱና ከዮሐንስ ወደ ጌታችን ወደ ኢየሱስ ክርስቶስ እንዲመለከት አደረገ።

በዐውጭሩ በተጻፈው ንግግር ውስጥ ሐዋርያው ጴጥሮስ ስለ ጌታችን ኢየሱስ ሰፊ የሆነ ሥዕልን ያቀርባል፤ ሽባውን የፈወሰው የናዝሬቱ ኢየሱስ ክርስቶስ (ቁ.6) ሲሆን ደግሞ የእግዚአብሔር ብላቴና (ቁ.13)፤ ቅዱሱና ጻድቁ (ቁ.14)፤ የሕይወትም ራስ (ቁ.15)፤ ሕዝብ ሁሉ ይሰማው ዘንድ ሙሴ ትንቢት የተናገረለት ነቢይ (ቁ.22)

እና በእርሱ የምድር ወገኖች ሁሉ እንዲባረኩ የተሰጠ የአብርሃም ዘር (ቁ.25) ይባላል። እነዚህ ሰዎች ሁሉ በሕማማቱና በክብሩ፤ በባሕርዩና በተልእኮው፤ በመገለጡና በቤዛነት ሥራው ኢየሱስ ልዩና ተወዳዳሪ የማይገኝለት መሆኑን ያሳያሉ።

ምድር በፀሓይ ዙሪያ እንደምትዞር ሁሉ፤ የሐዋርያት ስብከቶችና የመከላከያ መልሶች በጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ዙሪያ ይዞራሉ፤ ትኩረታቸውም በኢየሱስ ሕይወትና አገልግሎት፤ በኢየሱስ ሞት፤ በኢየሱስ ቀብር፤ በኢየሱስ ትንሣኤ፤ በኢየሱስ መታዋቶች፤ በኢየሱስ ዕርገትና ክብር ላይ ነው፤ መንፈስ ቅዱስን ከአብ ተቀብሎ የላከው ኢየሱስ ነው፤ በዓለምም ላይ የሚፈርደው በእግዚአብሔር አብ የተሾመው ኢየሱስ ነው።

እንግዲህ ኢየሱስ በሞቱና በትንሣኤው ያስገኘው መዳን ልዩና ወደር የሌለው ነው፤ ከሸባው መፈወስ በኋላ በሸንጎ ፊት የመከላከያውን መልስ ሲሰጥ ሐዋርያው ጴጥሮስ፤ “መዳንም በሌላ በማንም የለም፤ እንድንበት ዘንድ የሚገባን ለሰዎች የተሰጠ ስም ከሰማይ በታች ሌላ የለምና” ብሎ በድፍረት ተናገረ፤ ሐ.ሥ. 4÷12፤ የአንድ ሰው አካላዊ መፈወስ ለሁሉም ሰው በክርስቶስ ለተገኘው የመንፈሳዊ መዳን ሥዕል መሆኑ ግልጽ ነው።

ለ) ሐዋርያት ስለ ክርስቶስ ከተናገሩት ሁሉ ማእከላዊው ነጥብ ትንሣኤው ነበረ።

ሐዋርያት ስለ ጌታችን ሞት ቢናገሩም፤ በስብከቶቻቸውና በመከላከያ መልሶች ታላቅ ትኩረት ያደረጉት በትንሣኤው ላይ ነበረ፤ በመሞቱ ያስገኘው ማስተስረያ በእግዚአብሔር ፊት ተቀባይነት እንዳገኘ፤ ኢየሱስ በእውነት የእግዚአብሔር ልጅ እንደ ሆነ ያወጀ ከሙታን መነሣቱ ነውና። ስለዚህ ሐዋርያው ጴጥሮስ በበዓለ ኅምሳ ቀን በኢየሱስ ሞት የእስራኤል ሰዎች የነበራቸውን ሚና ከተናገረ በኋላ፤ “እግዚአብሔር ግን የሞትን ጣር አጥፍቶ አስነሣው፤ ሞት ይይዘው ዘንድ አልቻለምና” ብሎ አሳወቃቸው፤ ሐ.ሥ. 2÷24። እንዲያውም ይህ ስለ ክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ ዐውጭ ግን ኅይል ያለው አባባል በሐዋርያው የተወደደ ሆነ፤ ሐ.ሥ. 3÷15፤ 4÷10ን ይመ.።

ሐዋርያት የክርስቶስ ትንሣኤ ታላቅ ታሪካዊ ክሥተት በመሆኑ ላይ አተኩሩ፤ ከሙታን ከተነሣ በኋላ ሕያው የሆነውን ኢየሱስን በዐይን እንዳይቅ በሕዝብና በባለሥልጣናት ፊት መሰከሩ። በተለይም ሐዋርያው ዲጥሮስ የኢየሱስን ትንሣኤ እርግጠኛነት ለማብራራት በፈለገ ጊዜ፤ ትንሣኤውን ከተፈጸመ አንድ የፈውስ ተአምር ጋር እንዴት እንዳዛመደው በዐጭሩ እንመለከት።

በሐዋርያት ሥራ መጽሐፍ አንድ ሰው ሲፈወስ፤ ሌላ ሰውም ከሙታን ሲነሣ እናያለን፤ ሁለቱም ሊካዱ የማይችሉ ታላላቅ ክሥተቶች ናቸው። በሐ.ሥ. ም.3 ከመወለዱ ጀምሮ ሽባ የነበረው ሰው በሕዝቡ ፊት ተፈወሰ። ሰውዬውን የፈወሰው፤ ሐዋርያት ከጥቂት ሳምንታት በፊት በዐይናቸው ያዩት ከሙታን የተነሣው የናዝሬቱ ኢየሱስ መሆኑን ሐዋርያው ዲጥሮስ በቤተ መቅደሱ ግቢ ውስጥ ለተሰበሰቡ ሰዎች ገለጠላቸው። ይህ ኢየሱስ በእውነት የእስራኤል መሲሕ፤ የአባቶቻቸው አምላክ ነው። የሽባው መፈወስ ኢየሱስ እንደ ከበረ የሚያረጋግጥ ምልክት ነበረ፤ ስለዚህ ንስሐ ገብተው በኢየሱስ ማመን እንደሚገባቸው ሐዋርያው አድማሮቹን ጋበዛቸው፤ ሐ.ሥ. 3፥25-26።

ኢየሱስን ሰቅለው እንዳጠፉት ያስቡ የነበሩ የሃይማኖት መሪዎች አሁን ከሙታን እንደ ተነሣ ከእነዲጥሮስ አንደበት ሲሰሙ ደነገጡ፤ ስለ ስብከታቸው መግለጫ እንዲሰጡ ዲጥሮስንና ዮሐንስን ጠሩ። መሪዎቹ የኢየሱስን ከሙታን መነሣት ለመካድ ቢሞክሩም፤ የሽባውን መፈወስ ግን መካድ አልቻሉም። ሽባው በዕድሜ ዘመኑ ሁሉ በቤተ መቅደስ በር አጠገብ ሲለምን ያዩት ነበርና፤ አሁን ግን በፈታቸው ቆሞ ስላዩት ማስተባበያ ሰበብ ዐጡ። “እንዲህም ተባባሉ፤ እንግዲህ እነዚህን ሰዎች ምን እናድርጋቸው? በኢየሩሳሌም የሚኖር ሁሉ በእነርሱ እጅ የተደረገውን ድንቅ ተአምር ዐውቆአል፤ ስለዚህ ይህንን ማስተባበል አንችልም”፤ ሐ.ሥ. 4፥16። ይህ አባባላቸውም ሰው ሁሉ በዐይን አይቶ ያረጋገጠውን እውነት መካድ እንዳልቻሉ የሚያሳይ ነው።

ስለዚህ ዲጥሮስ የኢየሱስን ትንሣኤ በተመሳሳይ መሠረት ለመመስከር፤ “የሕይወት መገኛ የሆነውን ገደላችሁት፤ እግዚአብሔር ግን ከሙታን አስነሣው፤ እኛም ለዚህ ነገር ምስክሮች ነን” በማለት በድፍረት ተናገረ፤ ሐ.ሥ. 3፥15። የሸንጎው አባሎች የተፈወሰውን ሽባ በዐይናቸው ያዩት ስለ ነበር፤ መካድ አልቻሉም። ሐዋርያትም ከሙታን የተነሣውን ኢየሱስን በዐይናቸው ስላዩት ያንንም መካድ አይችሉም ነበር። የምሥራቹ፤ ሰው ሊካደው በማይችል ታሪካዊ ክሥተት ላይ እንጂ በሰው ሰሜት፤ ምክር ወይም አስተሳሰብ ላይ አልተመሠረተም።

ሐዋርያው ዳውሎስ በዲስድያ አንጻኪያ በምክራብ ውስጥ ተሰብስበው ለነበሩት አይሁድ በሰበክ ጊዜ፤ ስለ ክርስቶስ ምትና ትንሣኤ ከተናገረ በኋላ፤ “እኛም እግዚአብሔር ለአባቶች ቃል የገባውን የምሥራች ቃል ለእናንተ እንሰብክለን፤ ኢየሱስንም ከሙታን በማስነሣቱ ለእነርሱ የገባውን ቃል ለእኛ ለልጆቻቸው ፈጽሞ አል” (ሐ.ሥ. 13፥32 አ.መ.ት.) በማለት፤ ዋናው የተስፋ ቃል የመፈጸሙ ማስረጃ የክርስቶስ ትንሣኤ መሆኑን እንደ ተረዳ ያሳያል። በተጨማሪም ሐዋርያው በአቴና በአይሁድ ምክራብ ብቻ ሳይሆን በገበያ ስፍራ ዕለት ዕለት ሲናገር፤ ከግሪክ ፈላስፎች አንዳንዶቹ፤ “ይህ ለፍላፊ ምን ሲናገር ይወዳል? አሉ፤ ሌሎችም የኢየሱስንና የትንሣኤውን ወንጌል ስለ ሰበከላቸው፡- ዐዲሶችን አማልክት የሚያወራ ይመስላል አሉ” (ሐ.ሥ. 17፥18) በማለት፤ ዳውሎስ ምን ያህል በትንሣኤ ክርስቶስ ላይ እንዳተኩረ ያሳያል። ግሪኮች ነፍስ የማይሞት መሆኑን ቢያምኑም፤ ከሙታን የተነሣ አካል ስለ መኖሩ ሰምተው አያውቁም።

እንግዲህ ሐዋርያት ስለ ትንሣኤ ክርስቶስ በተናገሩ ጊዜ፤ ስለ ትንሣኤ ምን ማሳወቅ ይፈልጉ ነበር? በቆርኔሌዎስ ቤት ሐዋርያው ዲጥሮስ ባቀረበው ስብከት ግልጽ የሆነ ምሳሌ አለን። ስለ ጌታችን ኢየሱስ ሕይወትና አገልግሎት፤ ስለ መሞቱም ከተናገረ በኋላ፤ ዲጥሮስ ስለ ትንሣኤ የሚከተሉትን ነጥቦች ለእነቆርኔሌዎስ አስረዳቸው (ሐ.ሥ. 10፥40-44 አ.መ.ት.)፡-

ትንሣኤ ክርስቶስ መለኮታዊ ክምተት መሆኑን፤	“እግዚአብሔር ግን... ከሙታን አስነሣው”
ትንሣኤ ክርስቶስ በተወሰነ ጊዜ መፈጸሙን፤	“በሦስተኛው ቀን”
ከሙታን ከተነሣ በኋላ በእካለ ትንሣኤ መታየቱን፤	“እንዲታይም አደረገው”
ለሁሉ ሳይሆን፤ ምስክሮች እንዲሆኑ ለተወሰኑ ሰዎች፤	“የታየውም ለሁሉ ሳይሆን፤... እግዚአብሔርም አስቀድሞ ለመረጠን ለእኛ ለምስክሮቹ ነው”
ክርስቶስ በእውነት በእካል መነሣቱን፤	“የታየውም... ዐብረኛው ለበገና ሊጠጣን”
በትንሣኤው መሠረት ላይ ክርስቶስ በሰዎች ሁሉ ላይ እንዲፈርድ በእግዚአብሔር መሾሙን፤	“ለሕዝቡ እንድንሰብክና በሕያዋንና በሙታንም ላይ እንዲፈርድ እግዚአብሔር የሾመው እርሱ መሆኑን እንድንመስክር እርሱ ራሱ አዘዘን”
በትንሣኤው መሠረት ላይ ወንጌል ለአይሁድ፤ ለአሕዛብም እንዲሰበክ ክርስቶስ ማዘዙን፤	“በእርሱም የሚያምን ሁሉ በስሙ የገጢአትን ስርየት እንደሚቀበል”
ነጢያት ስለ ትንሣኤ ክርስቶስ እስቀድሞ መናገራቸውን፤	“ነጢያት ሁሉ ይመስክሩላታል”
ትንሣኤ ክርስቶስ የመንፈስ ቅዱስን መውረድ ማስከተሉን፤	“ጴጥሮስ ይህን እየተናገረ ሳለ፤ ቃሉን በስሙት ሁሉ ላይ መንፈስ ቅዱስ ወረደባቸው”

በዚህ ስብከት ውስጥ ስለ ትንሣኤ ክርስቶስ በተሰጠው አስደናቂና በተግባሩ አጠቃላይ ይዘቱ ውስጥ የሚገኙትን ልዩ ልዩ ነጥቦች እንባቢው ስሌቶችም በቀረቡት ስብከቶችና የመከላከያ መልሶች ውስጥ ሊያገኝ ይችላል።

ሐ) ክርስቶስ ከሙታን መነሣቱና ወደ ክብሩ መግባቱ ቅርብ ግንኙነት አላቸው።

የክርስቶስ ወደ ክብሩ መግባት ከሙታን በመነሣቱና መንፈስ ቅዱስ በመውረዱ መካከል መሸጋገሪያ ስለ ነበረ፤ ይህ ቅርብ ግንኙነት

አያስገርምም፤ በዚህም ላይ ትኩረት ያደረገው በተለይ በበዓለ ጎምሳ ቀን የተናገረው ሐዋርያው ጴጥሮስ መሆኑ ሙሉ በሙሉ አመክንዮታዊ ይመስላል። እርሱ በበዓለ ጎምሳ ቀን ከልዩ ልዩ ቦታ ለመጡ የእስራኤል ሰዎች፤ “ይህን ኢየሱስን እግዚአብሔር አስነሣው ለዚህም ነገር እኛ ሁላችን ምስክሮች ነን፤ ስለዚህ በእግዚአብሔር ቀኝ ከፍ ከፍ ብሎና የመንፈስ ቅዱስን የተስፋ ቃል ከአብ ተቀብሎ ይህን እናንተ አሁን የምታዩትንና የምትሰሙትን አፈሰሰው።... እንግዲህ ይህን እናንተ የሰቀላችሁትን ኢየሱስን እግዚአብሔር ጌታም ክርስቶስም እንዳደረገው የእስራኤል ወገን ሁሉ በእርግጥ ይወቅ” አላቸው፤ ሐ.ሥ. 2፥32-33፥36። ከሐዋርያው ዮሐንስ ጋር በሸንገው ፊት ሲቆምም፤ “እናንተ በዕንጨት ላይ ሰቅላችሁ የገደላችሁትን ኢየሱስን፤ የአባቶቻችን አምላክ ከሙታን አስነሣው፤... እግዚአብሔር የሁሉ ራሱና አዳኝ አድርጎ በቀኝ ከፍ ከፍ አደረገው” (5፥30-31 እ.መ.ት.) በማለቱ፤ እስራኤላውያን ስለ ኢየሱስ የነበራቸውን ዐጉል አመለካከትና የእግዚአብሔርን ሐሳብ ጐላ አድርጎ አሳየ፤ በእስራኤል ዘንድ ሲናቅ በእግዚአብሔር ዘንድ ግን የከበረ ነው።

ሐዋርያት የጻፏቸውን መልእክታት ለመመልከት ስንት ይህን ቅርብ ግንኙነት እንደ ገና እንመለስበታለን፤ በተጨማሪም ትንሣኤ ክርስቶስ በክርስቲያናዊ ኑሮአችን እንዴት ተግባራዊ እንደሚሆን ሰናይ፤ የጌታችን ክብር ለሕይወታችን ትልቅ ድርሻ እንዲኖረው የእግዚአብሔር ዕቅድ መሆኑን እናስተውላለን።

መ) ሐዋርያት በትንሣኤ ክርስቶስ ላይ ልዩ ትኩረት ሲያደርጉ፤ በክርስቶስ የተሰጣቸውን የወንጌል ቅድም ተከተል ይጠብቁት ነበር።

ጌታችን ወደ ሰማይ ከማረጉ በፊት፤ ወደ ክብሩ ከመመለሱ አስቀድሞ መከራ ተቀብሎ እንደሚሞት ሐዋርያትን እንዳስረዳቸው እናውቃለን። ከመጀመሪያ ጀምሮ የሚደርሱበትን ሕማማትና ሞት ቀስ በቀስ ሲገልጥላቸው፤ ስለ ትንሣኤውም እንደ ተናገረ በወንጌል ጸሐፊዎች ተጽፎ ይገኛል፤ ለምሳሌ፤ ማር. 8፥31፤ 9፥9-12፤ 31-32፤ 10፥33-34፤ 14፥22-25፤ 27-28። ጌታችን ከሙታን ከተነሣ በኋላ፤

“ክርስቶስ መከራ ይቀበላል በሦስተኛውም ቀን ከሙታን ይነሣል፤ በስሙም ንስሐና የኅጢአት ስርየት ከኢየሱስም ጀምሮ በአሕዛብ ሁሉ ይሰበካል ተብሎ እንዲሁ ተጽፎአል” በማለቱ፤ እስቀድሞ የተናገራቸውን ተግባራዊ አደረገ፤ ሉቃ. 24፥46-47”

ሐዋርያት ያቀረቧቸውን ስብከቶች በ4 ዋና ዋና ክፍሎች ልንከፍላቸው እንችላለን፡-

1. የወንጌል ክሥተቶች	(የክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ)
2. የወንጌል ምስክሮች	(የብሉይ ኪዳን ነቢያት የዐዲስ ኪዳንም ሐዋርያት፤ 15፥32 ጴጥሮስ፤ በተጨማሪ መንፈስ ቅዱስ ምስክር እንደ ሆነ ይገልጻል)
3. የወንጌል ገዴታዎች	(ንስሐ መግባት፤ በክርስቶስ ማመን፤ ጥምቀት የዚህ መግለጫ ነው)
4. የወንጌል የተስፋ ቃላት	(የኅጢአት ስርየትና የመንፈስ ቅዱስ መስጠት)

በበዓለ ጎምላ ቀን ሐዋርያው ጴጥሮስ በተናገረው ውስጥ እነዚህ የወንጌል ክፍሎች ሁሉ ይገኛሉ፡-

- የክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ (2፥23-24)
- የብሉይ ኪዳን ነቢያትና የዐዲስ ኪዳን ሐዋርያት ምስክርነት (ቁ.25-31፥32)
- ንስሐ መግባትና በክርስቶስ ማመን (ቁ.38)
- የኅጢአት ስርየትና የመንፈስ ቅዱስ መስጠት (ቁ.38)

የእያንዳንዱ ሐዋርያ አቀራረብ የተለየ ቢሆንም፤ በዋና ዋና ይዘቱ በጴስድያ ጳውሎስ የሰበከው ስብከት ከጴጥሮስ ስብከቶች ጋር እንደሚስማማ ለማሳየት ቅዱስ ሉቃስ ዕቅድ የነበረው ይመስላል። ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች የጻፈው ስለ መሠረታዊው (ጥንታዊው) የወንጌል ይዘት ያሳስበናል፤ ይኸውም፤ “እኔ ደግሞ የተቀበልሁትን ከሁሉ በፊት አሳልፌ ስጠችሁ እንዲህ ብዬ፡- መጽሐፍ እንደሚል ክርስቶስ ስለ ኅጢአታችን ሞተ፤ ተቀበረም፤ መጽሐፍም እንደሚል በሦስተኛው ቀን ተነሣ፤... ታየ” (1ቆሮ. 15፥3-5) የሚለው ነው። ይህ ጥቅስ ወደሚከተለው ይመራናል፡-

ሠ) ትንሣኤ ክርስቶስ፤ በብሉይ ኪዳን በነቢያት የተጻፈው ትንቢት ፍጻሜ ነው።

በብሉይ ኪዳን ነቢያት ስለ ክርስቶስ የተናገሩት፤ በዐዲስ ኪዳን ሐዋርያት ስለ እርሱ ከመስከሩት ጋር ይስማማል፤ አንዱ ጥላ ሲሆን፤ ሌላው አካል ነው፤ አንድነትና ተከታታይነት አለ። ቢሆንም የሐዋርያት የመጽሐፍ ቅዱስ አጠቃቀም በመጀመሪያ ለእኛ ያልተለመደ ሊሆን ይችላል። ለምሳሌ፤ በበዓለ ጎምላ ቀን በተናገረው ስብከት ሐዋርያው ጴጥሮስ ስለ ጌታችን ትንሣኤ ያቀረበው አንዱ ማስረጃ፤ ንጉሥ ዳዊት በመገ. 15(16)፥8-11 ስለ ክርስቶስ የጻፈው መሆኑ ነው፤ “ደግሞም ሥጋዬ በተስፋ ያድራል፤ ነፍሴን በሲኦል አትተዋትምና፤ ቅዱስህንም መበስበስን ያይ ዘንድ አትሰጠውም። የሕይወትን መንገድ አስታወቅኸኝ፤ ከፊትህ ጋር ደስታን ትሞላባኛለህ”፤ ሐ.ሥ. 2፥26-28። ጴጥሮስ፤ ንጉሥ ዳዊት የጻፈው ስለ ራሱ መሆን አይችልም፤ እርሱ ሞቶ እንደ ተቀበረ፤ መቃብሩ በእስራኤል ሰዎች መካከል አሁንም የሚገኝ መሆኑ ለሁሉም ሰው የታወቀ ነበርና ብሎአል። ዳዊት ነቢይ በመሆኑ ግን፤ “ከወገቡም ፍሬ በዙፋኑ ያስቀምጥ ዘንድ እግዚአብሔር መሐላ እንደ ማለለት ስለ ዐወቀ፤ ስለ ክርስቶስ ትንሣኤ አስቀድሞ አይቶ፤ ነፍሱ በሲኦል እንዳልቀረች፤ ሥጋውም መበስበስን እንዳላየ ተናገረ”፤ 2፥30-31። ቀጥሎም፤ “ይህን ኢየሱስን እግዚአብሔር አስነሣው” በማለት፤ ስለ ክርስቶስ በትንቢት የተናገረው በናዝሬቱ ኢየሱስ እንደ ተፈጸመ ይገልጣል። በተመሳሳይ አተረጓጎም፤ ጴጥሮስ ቀጥሎም መገ. 109(110)ን ጠቅሶ ስለ መሲሔ ያትታል፤ “ዳዊት ወደ ሰማያት አልወጣምና፤ ነገር ግን እርሱ፡- ጌታ ጌታዬን፡- ጠላቶችህን የእግርህ መረገጫ እስካደርግልህ ድረስ በቀኝ ተቀመጥ አለው አለ። እንግዲህ ይህን እናንተ የሰቀላችሁትን ኢየሱስን እግዚአብሔር ጌታም ክርስቶስም እንዳደረገው የእስራኤል ወገን ሁሉ በእርግጥ ይወቅ”፤ 2፥34-36። ኢየሱስን ከሙታን በማስነሣትና ስሙን ከፍ ከፍ በማድረግ እግዚአብሔር በፊት ለዘለዓለም የነበረውን መብትና ማዕረግ በጎይልና በእውነት ገለጠ፤ ሮም 1፥4ን ይመ.።

የሐዋርያው ጴጥሮስ አተረጓጎም በመንፈስ ቅዱስ የተመራ እንደ ሆነ መገንዘብ አለብን። ጌታችን ኢየሱስ ራሱ በዚህ አመለካከት ብሉይ ኪዳንን እንዲያስተውሉ ደቀ መዛሙርቱን ለማስተማር ጀምሮ ነበር፤ “ከሙሴና ከነቢያት ሁሉ ጀምሮ ስለ እርሱ በመጻሕፍት ሁሉ የተጻፈውን ተረጎመላቸው”፤ ሉቃ. 24፥27። ከሊቃውንት አንዱ፤ “ይህ የጥንት ክርስቲያናዊ አተረጓጎም በክርስቶስ ላይ እጅግ በጣም የሚያተኩር የመጽሐፍ ቅዱስ አተረጓጎም ነው” ብሎአል። ይህ የብሉይ ኪዳን አጠቃቀም በፍጹም ዐዲስ ነበረ፤ በፊት በቅዱሳት መጻሕፍት ውስጥ እንደ ዐዲስ ኪዳን የእግዚአብሔር ልጅ፤ የሰው ልጅ፤ መከራ የሚቀበል የእግዚአብሔር አገልጋይ፤ የእግዚአብሔር ቅዱስ (ወይም የተቀባ) የሚሉት ወደ ታሪካዊ ሰው እንደሚመለከቱ አይታወቅም ነበር። ጌታችን ኢየሱስ፤ “ከእናንተ ጋር ሳለሁ በሙሴ ሕግና በነቢያት በመዝሙራትም ስለ እኔ የተጻፈው ሁሉ ይፈጸም ዘንድ ይገባል” (ሉቃ. 24፥44) ሲል፤ ብሉይ ኪዳን ክርስቲያናዊ መጽሐፍ መሆኑን አሳወቀ። በዚህ ላይ በመመርኮዝ ሐዋርያው ጳውሎስ ስለ ክርስቶስ፤ “መጽሐፍም እንደሚል በሦስተኛው ቀን ተነሣ” ብሎ ጻፈ፤ 1ቆሮ. 15፥4። እንግዲህ እኛም በዚህ ዐይነት አመለካከት ብሉይ ኪዳንን ዐውቀን እንድንጠቀምበትና እንድንወደው ያስፈልጋል።

ሐዋርያው ጴጥሮስ ከተናገራቸው ሦስት መልእክቶች ስለ ክርስቶስ በብሉይ ኪዳን ላይ የተመሠረተ መሉ ሥዕልን የሚያሳየውን በአገልግሎቱ ቅደም ተከተል መሠረት መዘርዘር እንችላለን፡-

ስለ ክርስቶስ የተገለጠ ልዩ ልዩ እውነት	በብሉይ ኪዳን የተጻፈበት ቦታ	በጴጥሮስ የተጠቀሰበት ቦታ
ከገጥሥ ዳዊት ዘር መሆኑ	መዝ. 131(132)፥11	ሐ.ሥ. 2፥30
የእግዚአብሔር አገልጋይ ሆኖ ለእኛ ሲል መከራ ተቀበለ ሞተም	ኢሳ. 53	2፥23፤ 3፥18
ሞት ይይዘው ዘንድ አልቻለም፤ እግዚአብሔርም መበስበስን ያይ ዘንድ አልሰጠውም	መዝ. 15(16)፥8-10	2፥24፥27፥31
እግዚአብሔር ከሙታን አስነሣው	ኢሳ. 52፥13፤ 53፥10	2፥32፤ 3፥15

ግንባኞች የኖቁት ድንጋይ የማእዘን ራስ ሆኖአል	መዝ. 117(118)፥22	4፥11
ለመጨረሻው ድል እንዲጠብቅ እግዚአብሔር በቀኙ ከፍ ከፍ አደረገው	መዝ. 109(110)፥1	2፥34-35
እስከዚያ ድረስ እግዚአብሔር በክርስቶስ አማካይነት መንፈስ ቅዱስን አፈሰሰው	ኢዩሌል 2፥28-32	2፥16-21፥33
አሁን ለአይሁድ፤ ለአሕዛብም እስከ ምድር ዳርቻ ድረስ ወንጌሉ እንዲሰበክ ያስፈልጋል	ኢሳ. 57፥19	2፥39
በሆንም ተቃውሞ እንደሚነሣ ተገኝቶአል	መዝ. 2፥1-3	4፥25-26
ሰዎች ክርስቶስን እንዲሰሙት ታዝዟል፤ አበበሊያ ስላልታዘዙ ይፈረድባቸዋል	ዘጸ. 18፥18-19	3፥22-23
ሰምተው የሚታዘዙት ለአብርሃም በተሰፋ ቃል የተሰጠውን በረከት ይወርሳሉ	ዘፍ. 12፥3፤ 22፥18	3፥25-26

ረ) ትንሣኤ ክርስቶስ የይሁዲነትን ትውፊታዊ እምነት ይፈጽማል እንጂ አይክድም።

ሐዋርያው ጴጥሮስ በበዓለ ትምሳ ቀን በተናገረ ጊዜ፤ “አይሁድ በኢየሩሳሌምም የምትኖሩ ሁሉ” በማለት፤ ስለ ኢየሱስ የሚያውጀው ለአይሁድ በተሰጡት መጻሕፍት ላይ የተመሠረተ መሆኑን አስገንዝቦናል። ከሽባው መፈወስ በኋላ እዚያ የቆሙ የእስራኤል ሰዎችን “ወንድሞቼ” ይላቸዋል፤ 3፥17። ስለ ኢየሱስ የነበረውን መልእክት ሲያቀርብ፤ ለአይሁድ በታወቁ ሐረጎችና አባባሎች ተናገረ፤ “የአብርሃምና የይስሐቅ የያዕቆብም አምላክ፤ የአባቶቻችን አምላክ... ብላቴናውን (አገልጋዩን) ኢየሱስን አከበረው”፤ 3፥13። ይህ ጊዜ ከሳሙኤል ጀምሮ በነቢያት አስቀድሞ ትንቢት እንደ ተነገረበት አይሁድን አስረዳቸው፤ “እናንተ የነቢያት ልጆችና እግዚአብሔር

ለአብርሃም፡- በዘርህ የምድር ወገኖች ሁሉ ይባረካሉ ብሎ፤ ከአባቶቻችን ጋር ያደረገው የኪዳን ልጆች ናችሁ። ለእናንተ አስቀድሞ እግዚአብሔር ብላቴናውን አስነሥቶ፤ እያንዳንዳችሁን ከክፋታችሁ እየመለሰ ይባርካችሁ ዘንድ፤ ሰደደው። (3፡25-26) በማለት፤ እግዚአብሔር በኢየሱስ ያደረገው በተለይ ለአይሁድ መሆኑን አሳያቸው። በብሉይ ኪዳን ዘመን የተደረገውና የተጻፈው ሁሉ ለዚህ ታላቅ የፍጻሜ ጊዜ ዝግጅት ነበረ።

በዲስድያ ሐዋርያው ጳውሎስ ለእስራኤል ሰዎችና እግዚአብሔርን ለሚፈሩ ሁሉ በተናገረ ጊዜ፤ “የዚህ የእስራኤል ሕዝብ አምላክ አባቶቻችንን መረጣቸው” ብሎ፤ እስከ ንጉሥ ዳዊት ዘመን ድረስ የእስራኤልን ታሪክ በዐጭሩ ተናገረ፤ የመጥምቁ ዮሐንስን አገልግሎት ከጠቀሰ በኋላ፤ “እናንተ ከአብርሃም ዘር የተወለዳችሁ ወንድሞች፤ ደግሞም በመካከላችሁ እግዚአብሔርን የሚፈሩ ሁሉ፤ ይህ የድነት መልእክት የተላከው ለሁላችንም ነው” ብሎአል። ኢየሱስ እንደ ሞተ፤ እንደ ተቀበረም ሕዝቡን እስረዳው፤ ቀጥሎም፤ “እግዚአብሔር ግን ከሙታን አስነሣው። ከገሊላ ጀምሮ እስከ ኢየሩሳሌም ከእነርሱ ጋር ለነበሩትም ብዙ ቀን ታያቸው፤ እነርሱም አሁን ለሕዝቡ ምስክሮች ናቸው። እኛም እግዚአብሔር ለአባቶች ቃል የገባውን የምሥራች ቃል ለእናንተ እንሰብካለን፤ ኢየሱስን ከሙታን በማስነሣቱ ለእነርሱ የገባውን ቃል ለእኛ ለልጆቻቸው ፈጽሞአል” በማለት፤ ጳውሎስ የክርስቶስ ትንሣኤ ቃል ኪዳን የተፈጸመ ስለ መሆኑ ግልጽ ማረጋገጫ ይሰጣል። ስለ ትንሣኤ የተናገረውን የደገፈው፤ ከብሉይ ኪዳን ሁለት ጥቅሶችን በመጥቀስ ነው፤ አንደኛው “አንተ ልጄ ነህ፤ እኔ ላሬ ወለድሁህ” (ሐ.ሥ. 13፡17፡26፡30-32፡33 አ.መ.ት.) ብሎ በዘውድ በዓል የተጠቀመበት፤ ከትንሣኤው በኋላ የእግዚአብሔር ዐዋጅ ሆኖ የክርስቶስን አምላክነት ሕዝቡ የተረዳበት በጥንት ክርስቲያኖች ዘንድ በጣም የተወደደ ሁለተኛው መዝሙር ሲሆን፤ ሌላው ከትንቢተ ኢሳይያስ፤ “የተቀደሰውንና የታመነውን፤ የዳዊትን በረከት እስጣችኋለሁ” ይላል፤ ሐ.ሥ. 13፡34፤ ኢ.ሳ. 55፡3 አ.መ.ት.፤ በአይሁድ ታሪክ፤ ሃይማኖትና በክርስቶስ ወንጌል መካከል ቅርብ ግንኙነት መኖሩ ግልጽ ነው።

ሐዋርያው ጳውሎስ ራሱ ከብንያም ወገን የነበረ የእስራኤል ሰው፤ ይልቁንም ቀናተኛ ፈሪሳዊ መሆኑን ለመደበቅ አልሞከረም። በኢየሩሳሌም ከታሰረ በኋላ በሸንጎ ፊት፤ “ወንድሞች ሆይ፤ እኔ ፈሪሳዊ የፈሪሳዊም ልጅ ነኝ፤ ስለ ተሰፋና ስለ ሙታን መንሣት ይፈርዱብኛል” ብሎ ጮኸ። ይህን በመናገር፤ በእርሱና በሌሎች ፈሪሳውያን መካከል ትንሣኤ የአንድነት ምልክት መሆኑን አሳየ። በእውነት ሐዋርያው በተናገረው ምክንያት በትንሣኤ ባመኑት ፈሪሳውያንና በትንሣኤ ባላመኑት ሰዱቃውያን መካከል ትልቅ መለያየት ተፈጠረ፤ ሐ.ሥ. 23፡6-9፤

ሐዋርያት ሲሰብኩ፤ ከአድማሮቻቸው መልስን ይፈልጉ ነበር፤ አስደናቂው የክርስቶስ ትንሣኤ ከሰው የዐጼፋ ምላሽ ይጠይቃልና። ኢየሱስ በእውነት ከሙታን ከተነሣ፤ እንደ ተራ ሰው ወይም እንደ ሌሎች መምህራን አልነበረም፤ ቶማስ እንደ ተረዳው፤ ጌታና አምላክ ነው። አንዳንዶች ንስሐ ገብተው በክርስቶስ የሚያምኑ ሆኑ፤ ሌሎችም በተለይ ከአይሁድ የሃይማኖት መሪዎች መካከል ተቋጥተው የሚያምኑትን አሳደዱአቸው፤ “ሕዝቡን ስላስተማሩና በኢየሱስ የሙታንን ትንሣኤ ስለ ሰበኩ ተቸግረው፤ ወደ እነርሱ (ጴጥሮስና ዮሐንስ) ቀረቡ... በወሳኔ አኖሩአቸው”፤ ሐ.ሥ. 4፡2-3።

መልስ ሲጠየቅ መልስ የሚፈለገው ለፍልስፍና፤ ስለ ትንሣኤ መኖር አለመኖር ወይም በትንሣኤ ላይ ስለ ተሰጠ እውነተኛ ትምህርት እንኳ እይደለም፤ መልሱ የሚጠየቀው ከጌታችን ኢየሱስ ጋር ካለው የግል ግንኙነት አንጻር ነው። ሐዋርያት ሲሰብኩ፤ በባለሥልጣናት ፊት ሲመሰክሩ፤ ሕያው ስለ ሆነው ስለ እርሱ የተናገሩት፤ በአካል አይተውት ነበር፤ ከእርሱም ጋር በልተውና ጠጥተው ነበር። እስጢፋኖስ በመካከለኛ መልሱ ስለ ኢየሱስ ትንሣኤ ባይናገርም፤ የሞተበት ጉዳይ ክርስቶስን ሙሉ በሙሉ መሠረት ያደረገ ነበረ። ከመሞቱ ጥቂት ጊዜ በፊት እስጢፋኖስ ሕያው የሆነውን ኢየሱስን በክብሩ እንዳየ መሰከረ፤ “እነሆ፤ ሰማያት ተከፍተው የሰው ልጅም በእግዚአብሔር ቀኝ ቆሞ አያለሁ አለ”፤ ሐ.ሥ. 7፡56። በእስጢፋኖስ ሞት ተስማምቶ የነበረው ሳውል ከጥቂት ጊዜ በኋላ በደማስቆ መንገድ የተገለጠለት፤ ከሙታን የተነሣው፤ ወደ ሰማይም

ያረገው ኢየሱስ ራሱ ነበረ። ሳውል፤ “ጌታ ሆይ ማን ነህ?” ብሎ ሲጠይቅ የተሰጠው መልስ፤ “አንተ የምታሳድደኝ እኔ ኢየሱስ ነኝ” (ሐ.ሥ. 9፥5) የሚል ነበር።

በሐዋርያት ሥራ በተጻፉት ገጾች ከመጀመሪያ እስከ መጨረሻ ሲመላለስ የምንመለከተው፤ ከሙታን የተነሣውን፤ የከበረውንም ጌታችንና አምላካችንን ኢየሱስ ራሱን ነው። በመንፈስ ቅዱስ ኅይል እርሱ ከገጾቹ ወጥቶ ወደ እኛ ዘንድ ሊመጣ ይችላል። እንደ ሐዋርያው ጳውሎስ፤ “እርሱንና የትንሣኤውን ኅይል” (ፊል. 3፥10) እንድናውቅ እንመኛለን!

በሚከተለው ምዕራፍ በሐዋርያት የተጻፉትን አንጻንድ መልእክቶች በመመልከት፤ ስለ ክርስቶስ ትንሣኤ ትርጉምና ውጤት በይበልጥ ግንዛቤ እንደሚኖረን ተስፋ እናደርጋለን።

ትንሣኤ ክርስቶስ ሁሉን ይለውጣል!

“ክርስቶስ ተነሥቷል! ሃሌሉያ፤ ክርስቶስ በእውነት ተነሥቷል!” በተባለው ታላቅ የፋሲካ የምሥራች ቃል ጥናታችንን ጀምረናል። ትንሣኤ ክርስቶስ ከሁለት ሺህ ዓመት በፊት የተፈጸመ አስደናቂና ወደር የሌለው ታሪካዊ ክሥተት ሆኖ ሳለ፤ ታዲያ በዚህ ዘመን በምንኖር ክርስቲያኖች ሕይወት ላይ ምን ያህል ለውጥ ሊያስከትል ይችላል? ከዚህ ምዕራፍ አስቀድሞ በተጻፉት ምዕራፎች ስለ ትንሣኤ ክርስቶስ የተሰጡትን ልዩ ልዩ ማስረጃዎች፤ እንደዚሁም ትንሣኤ ክርስቶስ ለአራቱ ወንጌሎች ሐሳብ፤ ሐዋርያት ላቀረቧቸው ስብከቶችና ምስክርነቶች ማእከል መሆኑን ተመልክተናል። ቢሆንም ማስረጃዎቹን መመርመርና የክርስቶስ ትንሣኤ የማያጠራጥር መሆኑን መረዳት ብቻ አይበቃም። ትንሣኤ ክርስቶስ ለእሑድ ወይም ለበዓል ፋሲካ ተብሎ አልተሰጠም፤ ክርስቶስ ከሙታን መነሣቱ በዕለታዊ ሕይወታችን ምን ለውጥ እያመጣ ነው? በእግዚአብሔር ዕቅድ ውስጥ ትንሣኤ ክርስቶስ ከፍተኛ ስፍራ እንዳለው የሚያመለክተው፤ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ለትንሣኤ ክርስቶስ የተሰጠው ልዩ ትኩረት መሆኑን አይተናል፤ “ክርስቶስም ካልተነሣ እንግዲያስ ስብከታችን ከንቱ ነው እምነታችሁም ደግሞ ከንቱ ናት... አሁን ግን ክርስቶስ ላንቀላፉት በኩራት ሆኖ ከሙታን ተነሥቶአል”፤ 1ቆሮ. 15፥14፡20። የቤተ ክርስቲያን ታሪክም ይህን ታላቅ እውነት ያረጋግጣል።

እውነት ነው፤ በዚህ ምድር ስንኖር፤ ትንሣኤ ክርስቶስን ሙሉ በሙሉ አናስተውለውም፤ በሕይወታችንም በሚገባ ተግባራዊ አናደርገውም። ቢሆንም የእውነት መንፈስ እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ የትንሣኤ ክርስቶስን ትርጉም ሲያብራራልን፤ ሕይወታችንን መለወጥ ይችላል። በሚከተሉት ሁለት ምዕራፎች፤ ትንሣኤ ክርስቶስን በክርስቲያን ደቀ መዝሙር ሕይወት ተግባራዊ ማድረግ ማለት ምን ማለት እንደ ሆነ በሰባት አርእስት እንመረምራለን። ጥናታችን በአብዛኛው በሐዋርያት ወደ ተጻፉት ልዩ ልዩ መልእክቶች ይመራናል፤ እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ይርዳን!

1. ትንሣኤ ክርስቶስና የመዳናችን ዋስትና

ትንሣኤ ክርስቶስ የናዝሬቱ ኢየሱስ ማንነት የማያጠራጥር ማስረጃና መግለጫ መሆኑን ተመልክተናል። ሐዋርያው ቶማስ በአድናቆት፤ “ጌታዬና አምላኬ” በማለት፤ እውነቱን እንደ ተረዳ አሳየ። ትንሣኤ ክርስቶስ ግን፤ ኢየሱስ ማን እንደ ሆነ ብቻ ሳይሆን፤ ምን እንደ ሠራልንም ያረጋግጥልናል። ትንሣኤ ከሌለ፤ መዳን የለም፤ “እርሱ ስለ ኅጢአታችን እንዲሞት ዐልፎ ተሰጠ፤ እኛን ዳድቅ አድርጎ ለማቅረብም ከሞት ተነሣ” በማለት፤ ሐዋርያው ጳውሎስ የወንጌልን ዐቢይ ሐሳብ በዐጭሩ አጠቃልሎ ገልጸልናል፤ ሮም 4፥25 አ.መ.ት.።

በክርስቶስ ትንሣኤና እኛ በመጽደቃችን መካከል ግንኙነት አለ። ግንኙነታቸውን ከማተታችን በፊት ግን፤ “መጽደቅ” በዐዲስ ኪዳን ዐውድ ምን ማለት እንደ ሆነ ብንገልጽ መልካም ነው። ሐዋርያው ጳውሎስ “ጽድቅ፤ መጽደቅ” የሚሉትን ቃሎች የተገለገሉበቸው ከፍርድ ቤት የቋንቋ አጠቃቀም ወስዶ ነው። ዳኛ ነጻ መሆኑን ያጸደቀለት እስረኛ ከእስር ቤት ነጻ ሊወጣ ይችላል፤ ለምን? ከሕግ አንጻር ምንም ጥፋት ስላልተገኘበት ነው። በእግዚአብሔር ሕግ ፊት በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ መሥዋዕታዊ ሞት የሚያምን ሰው ሁሉ ያለው ዐቋም ይህ ነው። በእነዚህ ሰዎችና አስቀድሞ በተጠቀሰው እስረኛ መካከል ግን አንድ ትልቅ ልዩነት አለ፤ ልዩነቱም በእግዚአብሔር ሕግ ፊት የሚቆም ሰው ሁሉ በደለኛ መሆኑ ነው። በእግዚአብሔር ሕግ መሠረት የተከሰሰ፤ የተኩሃና ሞት የተፈረደበት ወንጀለኛ ነው። እንደዚህ ዐይነቱ በደለኛ ነጻ የሚወጣበት ምክንያት ራሱ ስላልበደለ ሳይሆን፤ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በእርሱ ፈንታ የኅጢአቱን ቅጣትና ፍርድ ስለ ተሸከመለት፤ ቅዱስ ደሙን በማፍሰስ ዋጋ ስለ ከፈለለት ነው። ስለዚህ ሕጉ ካሁን ጀምሮ በክርስቶስ በሚያምን በደለኛ ላይ ምንም ጥያቄ የለውም፤ ምክንያቱም በደለኛው ስለ ጸደቀ ነው። ማለት ሰውዬው ምንም እንኳ በደለኛ ቢሆንም፤ እግዚአብሔር በክርስቶስ ሞት መሠረት ይቅር ስላለውና ስለ ተቀበለው ነው፤ ይህ ሰው ከእንግዲህ ወዲያ ከእግዚአብሔር ጋር በትክክለኛ

ግንኙነት ይኖራል፤ በእርሱና በእግዚአብሔር መካከል ሰላም አለ፤ “እኛ በእርሱ (በክርስቶስ) ሆንን የእግዚአብሔር ጽድቅ እንሆን ዘንድ ኅጢአት ያላወቀውን እርሱን ስለ እኛ ኅጢአት (የኅጢአት መሥዋዕት) አደረገው”፤ 2ቆሮ. 5፥21።

እንግዲህ የክርስቶስ ሞት የምንጽድቅበት መሠረት ከሆነ፤ ጽድቅ ከትንሣኤ ክርስቶስ ጋር እንዴት ይገናኛል? በከፊል በክርስቶስ ሞት፤ በከፊል ደግሞ በትንሣኤው እንደምንድን ሐዋርያው ጳውሎስ አስተምሮአልን? በጭራሽ አላስተማረም፤ “ይልቁንም፤ ጳውሎስ፤ የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ፤ በሞቱ ያስገኘልን የመዳን ውጤትና መግለጫ እንደ ሆነ ማስገንዘብ ይፈልጋል። ቅዱስ ደሙ የሚያድን ደም የሆነበት ምክንያት ጌታችን ኢየሱስ ከሙታን ስለ ተነሣ ነው። ትንሣኤው ለመጽደቃችን አስፈላጊ ነው፤ ጌታችን ኢየሱስ ከሙታን ባይነሣ ኖሮ፤ ጽድቅን አናገኝም ነበር።”¹⁸

ይልቁንም ክርስቶስ ከሙታን ካልተነሣ፤ ኅጢአታችን አልተሰረየልንም፤ ምንም እንኳ የኅጢአታችን ዋጋ ቢከፈልም፤ በእግዚአብሔር አብ ዘንድ ተቀባይነት አላገኘም ማለት ነው። “ክርስቶስም ካልተነሣ እምነታችሁ ከንቱ ናት፤ እስከ አሁን ድረስ በኅጢአታችሁ አላችሁ” ብሎአል ሐዋርያው ጳውሎስ፤ 1ቆሮ. 15፥17። ትንሣኤ ክርስቶስ፤ በክርስቶስ ሞት ለኅጢአታችን የተከፈለውን ዋጋ እግዚአብሔር እንደ ተቀበለ የሚያረጋግጥልን ደረሰኝ ነው። እግዚአብሔር ክርስቶስን ከሙታን ስላስነሣው፤ ክርስቶስ ለኅጢአታችን የከፈለው መሥዋዕት በቂ መሆኑን፤ በእርሱም በኩል ኅጢአታችን መሰረዩን እናውቃለን።

የሆነው ሆኖ እግዚአብሔር የክርስቶስን መሥዋዕት እንደ ተቀበለ የሚያሳይበት ሌላ መንገድ ሊኖረው አይችልም ነበር? ይህን የሚያሳይበት መንገድ የክርስቶስ ትንሣኤ ብቻ እንዴት ሆነ? ለዚህ ጥያቄ መልስ የሚሆነውን በግልጽ እንድናስተውል፤ መጀመሪያ መጽሐፍ ቅዱስ ለሞት የሚሰጠውን ትርጉም መረዳት አለብን።

¹⁸ “Lifted: Experiencing The Resurrection Life”: Sam Allberry. IVP, 2010 ገጽ 35።

“ትንሣኤ የደገገነታችን ውጤትና መግለጫ የሆነው፤ ሞት የጎጢአታችን ውጤትና መግለጫ ስለ ሆነ ነው።”¹⁹

እግዚአብሔር፤ መልካምንና ክፉን ከሚያስታውቀው ዛፍ እንዳይበሉ አዳምንና ሔዋንን ከለከላቸው። ከዚያ ዛፍ ቢበሉ መልካምም ሆነ ክፉ ምን እንደ ሆኑ ያውቃሉ ማለት አይደለም፤ እግዚአብሔር ይህን አስቀድሞ አሳይቶአቸው ነበር። ከዛፉ መብላት ማለት መልካምንና ክፉን እግዚአብሔር እንደሚያውቃቸው ማወቅ ማለት ነው። “እግዚአብሔር መልካምንና ክፉን እንዴት ያውቃል? መልካምንና ክፉን የሚለያቸውና የሚወስናቸው እርሱ በመሆኑ ነው። ከዚያ ዛፍ የሚበላ ሰው ለእግዚአብሔር የሚገባውን መብት ለራሱ ይወስዳል፤ መልካምንና ክፉን የመወሰን ድርሻ እንዲኖረውም ይመርጣል። ይህ ዐይነቱ ድርጊት በእግዚአብሔር ላይ ማመፅ ነው፤ እንዴት እንደምንኖር ለማሳየት መብት ያለው እግዚአብሔር ብቻ ስለ ሆነ ነው... ጎጢአት የሚሆነው ሰው ሕግን ለመጣስ ሲወስን ሳይሆን፤ ሕግን ለመደንገግ ሲወስን ነው።”²⁰

እግዚአብሔር በነቢዩ ሕዝቅኤል አማካይነት፤ “ጎጢአት የምትሠራ ነፍስ እርሷ ትሞታለች” ብሎአል፤ 18÷4። እግዚአብሔር ሕግ ሰጭ ብቻ ሳይሆን ሕይወት ሰጭም ስለ ሆነ፤ ሰው በእግዚአብሔር ላይ ሲያምፅ ራሱን ከሕይወት ምንጭ ያወጣል፤ በሌላ አነጋገር በመጀመሪያ በመንፈሳዊ፤ በመጨረሻም በሥጋዊ ትርጉም ራሱን ይገድላል፤ መንፈሳዊ ሞት የሚያስከትለው ውጤት በሰውነታችን ላይ ተጽዕኖ አለውና፤ “የጎጢአት ደመወዝ ሞት ነውና”፤ ሮም 6÷23። ሞት የማይቀር ነው፤ “ዐፈር ነህና፤ ወደ አፈርም ትመለሳለህና”፤ ዘፍ. 3÷19። በዚህች ምድር ሞት በሰው ሁሉ ላይ ያለና የተለመደ ቢሆንም፤ ኢተፈጥሮአዊ ይመስለናል። እግዚአብሔር ምድርን በፈጠራት ጊዜ፤ ሞትና ጎጢአት አልነበሩም፤ በኋላ በሰው ልጅ ሕይወት ውስጥ እንደ ጠላት ጣልቃ ገቡ። “የሞት

¹⁹ Ibid 1፳ 36።

²⁰ Ibid 1፳ 37።

መገኘት የጎጢአትን መኖር ያረጋግጣል። እግዚአብሔርን እንደ በደልን የሚያሳይ ውጤትና መግለጫ ነው።”²¹

አስቀድመን የሞትን ትርጉም ስለ ተመለከትን፤ አሁን የትንሣኤውን ትርጉም በይበልጥ መረዳት እንችላለን። “ኢየሱስ የሞተው ሞት የእኛ የጎጢአት ውጤት ነው። የጎጢአትን ዋጋ በሙሉ እንደ ከፈለ የሚያረጋግጠው ማስረጃ፤ ትንሣኤው ማለት ወደ ዐዲስ ሕይወት መምጣቱ ነው።”²² ምንም እንኳን በፊት የነበረው ሕይወት ቀጣይነት ቢኖርም፤ ዐዲሱ ሕይወት የተለየ ሕይወት ነው፤ ዘለዓለማዊ የሆነ የትንሣኤ ሕይወት ነውና። ከክርስቶስ ትንሣኤ በፊትና በኋላ በእርሱ አካል ላይ የነበረውን ልዩነት ተመልክተናል። በዐዲሱ ሕይወት በተዘገተ በሮች በኩል ዐለፈ፤ በድንገት በደቀ መዛሙርቱ ፊት ታየ፤ በኋላም ተሰወረ፤ ወደ ሰማይም ዐረገ። አንድ ጊዜ ለዘለዓለም በሕይወታችን ላይ የነበረውን የጎጢአትና የሞት ጎይል ደምስሶአል። በምድር ላይ በመጀመሪያ ከሕይወት ምንጭ ጋር የነበረው ግንኙነት ታድሶአል። ጎጢአት ውጤት እንደ ነበረው ሁሉ፤ ዐዲሱ ሕይወትም መንፈሳዊና ሥጋዊ ውጤትን እንደሚያስከትል በጥናታችን እናያለን።

“እንግዲህ ለመዳናችን ዋስትና የሚሰጥ፤ መስጠትም የሚችል የኢየሱስ ትንሣኤ ብቻ ነው። ኢየሱስ የተናገረውን ሁሉ እንደ ፈጸመልን የተሰጠን ምልክት ነው። ጎጢአታችን ሙሉ በሙሉ እንደ ተደመሰሰ፤ ሞትም ፍጻሜ ላይ መድረሻ ሳይሆን ወደ ዐዲስና ፍጹም ወደ ሆነ ሕይወት የሚመራን በር እንደ ሆነ የሚያረጋግጥልን የክርስቶስ ትንሣኤ ብቻ ነው።”²³ ዋጋው በሙሉ ተከፍሎአል። ጌታችን ኢየሱስ በፈጸመልን ላይ ምንም መጨመር አንችልም፤ እግዚአብሔር አብ ኢየሱስን ከሙታን በማስነሣቱ ዋጋ የመክፈልን ተግባር የፈጸመውን ኪዳን ዐትሞአልና። ሐዋርያው ጴጥሮስ በቤተ መቅደስ ግቢ ውስጥ የሰሎሞን መመላለሻ በተባለው ስፍራ ቆመው ለነበሩት አይሁድ የሰበከላቸውን መልእክት እናስታውስ፤ “የሕይወትንም ራስ ገደላችሁት፤

²¹ Ibid 1፳ 42።

²² Ibid 1፳ 42።

²³ Ibid 1፳ 43።

እርሱን ግን እግዚአብሔር ከሙታን አስነሣው፤ ለዚህም ነገር እኛ ምስክሮች ነን”፤ ሐ.ሥ. 3፥15።

2. ትንሣኤ ክርስቶስና የሕይወታችን ለውጥ

እስጢፋኖስ የሚባል አንድ ወጣት በታላቅ ቊጣ ድምፅ በሚጮኽ ሕዝብ ተከቦ ይታያል። ልዩ ልዩ ሰዎች ተናድደው በእርሱ ላይ ድንጋይ ይወረውሩበት ነበር። በድንጋይ እየወገሩት ሳለ እስጢፋኖስ ቀና ብሎ፤ “ጌታ ኢየሱስ ሆይ፤ ነፍሴን ተቀበል” ብሎ ጮኽ። ሰዎቹ በቅርብ ጊዜ በኢየሩሳሌም የተሰቀለውን የናዝሬቱ ኢየሱስን ሕይወት እንደ ሆነ ሰው እስጢፋኖስ ሲያናግረው ሰሙ፤ ከጥቂት ጊዜ በኋላ ተንበርክኮ፤ “ጌታ ሆይ፤ ይህን ኅጢአት አትቀጥርብኸው” ብሎ በታላቅ ድምፅ ጮኽ አንቀሳፋ። ሳውል የተባለ አንድ ሌላ ወጣት የሚደረገውን ሁሉ እየሰማና እየተመለከተ በዚያ ነበረ፤ ወጣቱ በእስጢፋኖስ መገደል ተስማምቶ የገዳዮችን ልብስ ይጠብቅ ነበር። ከእስጢፋኖስ ሞት በኋላ ሳውል በንዴትና በጥላቻ ተሞልቶ እየዛተ፤ የጌታን መንገድ የሚከተሉትን አስር ወደ ኢየሩሳሌም እንዲያመጣቸው ከሊቀ ካህናቱ ልዩ የፈቃድ ደብዳቤ አገኘ። በዚህ መሠረት፤ አንድ ቀን ሳውል ከሚሸኙት ጥቂት የሊቀ ካህናቱ ሰዎች ጋር ወደ ደማስቆ ጉዞ ጀመረ።

ለሁለተኛው ጊዜ አንድ ወጣት መሬት ላይ ሲወድቅ ታየ። እንደ አንደኛው ወጣት እንደ እስጢፋኖስ ሁሉ ከማይታይና ሕያው ከሆነ ሰው ጋር የሚነጋገር መሰለ። በዚህ ጊዜ ግን መሬት ላይ ተደፍቶ የተገኘው ሰው ሳውል ራሱ ነበረ። ሳውልም፤ “ጌታ ሆይ፤ ማን ነህ? አለው። እርሱም፡- አንተ የምታሳድደኝ እኔ ኢየሱስ ነኝ፤ የመውጊያውን ብረት ብትቃወም ለአንተ ይብስብሃል አለው። እየተንቀጠቀጠና እየተደነቀ፡- ጌታ ሆይ፤ ምን አድርግ ዘንድ ትወዳለህ? አለው። ጌታም፡- ተነሥተህ ወደ ከተማ ግባና ታደርገው ዘንድ የሚያስፈልግህን ይነግሩሃል አለው”፤ ሐ.ሥ. 9፥6። ሳውልም ዐይኑ ታውሮ የኢየሱስ እስረኛ በመሆን፤ ለሦስት ቀን ሳይበላ ሳይጠጣ በደማስቆ ከተማ በአንድ ሰው ቤት ውስጥ ቄዩ። በጌታ ደቀ መዝሙር በሐናንያ አማካይነት ከተጸለየለት በኋላ ሳውል እንደ ገና አየ፤

ተነሥቶም ተጠመቀ፤ መብልም በልቶ በረታ፤ ገናም በደማስቆ ሳለ፤ “ወዲያውም ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ እርሱ የእግዚአብሔር ልጅ እንደ ሆነ በምክራቦቼ ሰበክ”፤ ሐ.ሥ. 9፥20።

በአንደኛውና በሁለተኛው ትዕይንቶች መካከል በሳውል ላይ ለተደረገው አስደናቂ ለውጥ ምክንያቱ ምንድን ነው? ከሙታን ከተነሣው ኢየሱስ ጋር መገናኘቱ ነው፤ የሳውልን ሕይወት ሁሉ የቀየረውና የለወጠው ይህ ከሥተት ነበረ። በሚከተሉት ሦስት ቀናት ከልብ ንስሐ ገብቶ በእምነት ወደ ኢየሱስ በመመልከት ከመንፈሳዊ ሞት ወደ መንፈሳዊ ሕይወት ተሻገረ፤ ለእርሱ መንፈሳዊ ትንሣኤ ሆነለት። የሳውል መለወጥ በሐዋርያት ሥራ ሦስት ጊዜ ተጽፎ ስለሚገኝ፤ በወንጌል ታሪክ ትልቅ ስፍራ እንዳለው መገንዘብ እንችላለን። በአንድ በኩል ለሐዋርያው ጳውሎስ ክርስቲያናዊ ሕይወትና አገልግሎት መሠረታዊ እንደ ነበረ ግልጽ ነው። በሌላ በኩልም በክርስቶስ ለተለወጠ ለእያንዳንዱ ሰው የሳውል ታሪክ ምሳሌና አርአያ ሆኖአል። ምናልባት የእኛ የግል ታሪክ እንደ ሳውል ታሪክ በድንገተኛ ለውጥና በተአምራዊ ከሥተት የተሞላ ላይሆን ይችላል፤ ለሳውል እንደ ሆነለት እኛ ሕያው የሆነውን ጌታችን ኢየሱስን በክብሩ አላየንም። ቢሆንም በየጊዜው ሰው ከሞት ወደ ዐዲስ ሕይወት የሚሻገረው፤ በመንፈስ ቅዱስ ኅይል ከሙታን የተነሣው ጌታችን ኢየሱስ ስለሚዳስሰው ነው።

ትንሣኤ ለክርስቲያን ሕይወት በሁለት ደረጃ ይፈጸማል፤ አንደኛው ደረጃ መንፈሳዊ ትንሣኤ (ትንሣኤ ልቡና) ሲሆን፤ ሁለተኛው ደረጃ በትንሣኤ ሙታን የሰውነቱ ቢዛ መፈጸሙ ነው። ወደፊት የሚኖረን ተስፋ የሌላ ክፍል መሪ ሐሳብ ሲሆን፤ በዚህ ክፍል ውስጥ መንፈሳዊ ትንሣኤያችን በዚህች ምድር ላይ ስንኖር ለሕይወታችን ምን ዐይነት ለውጥ እንደሚያመጣ እናስባለን። ለእኛ ሕይወት የሚያስፈልገው ለውጥ በእርሱ ሕይወት በግልጽ ስለሚታይ፤ ወደ ሐዋርያው ጳውሎስ ትምህርት እንመለስ። “ማንም በክርስቶስ ቢሆን ዐዲስ ፍጥረት ነው!... እነሆ፤ ሁሉም ዐዲስ ሆኖአል” በማለቱ፤ ሐዋርያው ለቆሮንቶስ ሰዎች፤ ሰው የክርስቶስ ሲሆን በሕይወቱ ምን ያህል ትልቅ የምድር መናወጥ እንደሚነሣ ያስታውሳቸዋል፤ 2ቆሮ. 5፥17።

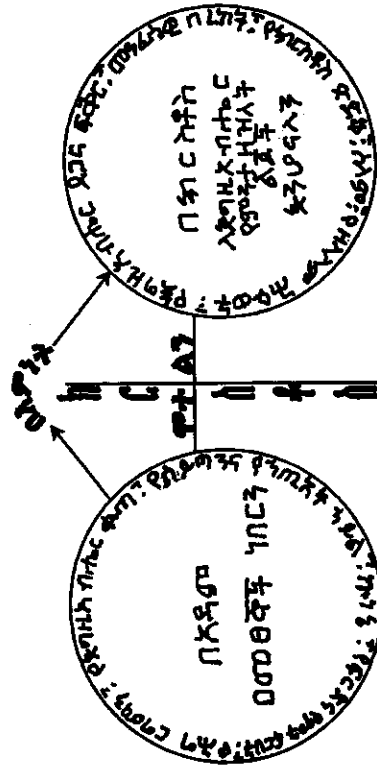
በጳውሎስ ትምህርትና ሕይወት መሠረት፤ ከመንፈሳዊ ሞት እንዲነሣ ሕያው የሆነው ጌታችን ኢየሱስ ሰውን ሲታሰብ፤ እግዚአብሔር ከጨለማ ወደ ብርሃን፤ ከሰይጣን መንግሥት ወደ ክርስቶስ መንግሥት፤ ከሞትም ወደ ሕይወት ያሻግረዋል።

ዐዲስ ሕይወት የሌላ መንፈሳዊ ለውጥ ሁሉ ሥር ነው። ሥር ከሌለ ዛፍ ወይም የአበባ ተክል አይጻድቅም፤ ፍሬም አይሰጥም። ለልዩ ልዩ አብያተ ክርስቲያናት ሲጽፍ፤ ሐዋርያው በራሱ ሕይወት፤ በሌላ ክርስቲያንም ሕይወት መንፈሳዊ ትንሣኤ (ትንሣኤ ልቡና) ምን ትርጉም እንዳለው ያብራራል። “በበደላችሁና በጎጢአታችሁ ሙታን ነበራችሁ” ብሎ የኤፌሶንን ሰዎች የቀድሞ መንፈሳዊ ሁኔታ ይገልጻል። የሰይጣን እስረኞች በመሆናቸው፤ ሁላችን እንደምናደርገው የሥጋቸውን ምኞት ይከተሉ ነበር፤ በዚህ ሁኔታ ስንኖር የእግዚአብሔር ቀጣ በኤፌሶን ሰዎች ብቻ ሳይሆን በራሱ በሐዋርያውና በሁላችን ላይ ይመጣል። ራሳችንን ለማዳን እኛ ምንም ማድረግ አንችልም፤ መንፈሳውያን ራሳዎች ነንና። “ነገር ግን እግዚአብሔር በምሕረቱ ባለጠጋ ስለ ሆነ፤ ከወደደን ከትልቅ ፍቅሩ የተነሣ በበደላችን ሙታን እንኳ በሆንን ጊዜ ከክርስቶስ ጋር ሕይወት ሰጠን፤ በጸጋ ድኖችኋልና፤... ከእርሱ ጋር አስነሣን በክርስቶስ ኢየሱስም በሰማያዊ ስፍራ ከእርሱ ጋር አስቀመጠን። ጸጋው በእምነት አድኖአችኋልና፤ ይህም የእግዚአብሔር ስጦታ ነው እንጂ ከእናንተ አይደለም፤ ማንም እንዳይመካ ከሥራ አይደለም”፤ ኤፌ. 2፡1፡4-5፡7-9። አንድ ሰው ከመንፈሳዊ ሞት ወደ ሕይወት እንዲሻገር፤ ጌታችን ኢየሱስን ከሙታን ያስነሣው ተመሳሳይ የእግዚአብሔር ጎይል ያስፈልጋል፤ ከመንፈሳዊ ጨለማ ወደ ብርሃን ለመድረስ፤ በምድርም ፍጥረት “ብርሃን ይሁን፤ ብርሃንም ሆን” በማለት የተናገረው የእግዚአብሔር ታላቅ ሥልጣንና ጎይል ያለበት ቃል እንደሚያስፈልግ ሐዋርያው የቆሮንቶስ ሰዎችን አስረዳቸው፤ 2ቆሮ. 4፡4-6። የሰው መለወጥ በእውነት እጅግ ታላቅ መለኮታዊ ተአምር መሆኑን ከእነዚህ ጥቅሶች መረዳት እንችላለን።

ከመንፈሳዊ ሞት ወደ መንፈሳዊ ሕይወት የተሻገረ ሰው “በክርስቶስ” ነው፤ ማለት ከክርስቶስ ጋር አንድ ሆኖአል፤ በጎብረትም ከእርሱ ጋር ይኖራል፤ ነፍሱም ከክርስቶስ ጋር በጥብቅ

ተቈራኝታለች ማለት እንችላለን። “በክርስቶስ” መሆን፤ ከእርሱም ጋር በጎብረት መኖር ምን ማለት እንደ ሆነ ሐዋርያው ጳውሎስ ለሮም ሰዎች አብራራላቸው።

በሮም ም.5 ላይ ተጽፎ የሚገኘውን ስለ ሁለት ቤተ ሰቦች ሐዋርያው የተጠቀመበትን ምሳሌ ስንመለከት፤ “በክርስቶስ” የሚለው ሐረግ አገባብ ግልጽ ሳይሆንልን አይቀርም። የሁለት ቤተ ሰቦች ራሶች አዳምና ክርስቶስ ናቸው። ሁላችን በተፈጥሮአችን የአዳም ልጆች በመሆናችን የአዳም ቤተ ሰብ አባሎች ነን። በዚህ ሁኔታ በሕግ ርግማንና በእግዚአብሔር ቀጣ፤ በሰይጣንና በጎጢአት ጎይል አገዛዝ፤ ተኩንንን በመጨረሻው ፍርድና በዘለዓለም ሞት ፍርሀት ሥር እንደ ዐመፀኞች እንኖራለን። በክርስቶስና በመሥዋዕታዊ ሞቱ ስንተማመን ግን እግዚአብሔር በጸጋ ከአዳም ቤተ ሰብ ወደ ክርስቶስ ቤተ ሰብ ያሻግረናል። ከእንግዲህ ወዲያ በዐዲስ ሁኔታ እንኖራለን፤ በእግዚአብሔር

ጸጋና ፍቅር ተከበን፤ በመንፈሳዊ በረከት ሁሉ እየተባረከን፤ የክርስቶስን ጽድቅ ከእግዚአብሔር ተቀብለን እንደሚታዘዙ ልጆች ከእግዚአብሔር ጋር በሰላም እንድንኖር ተጠርተናል፤ መድረሻችንም የዘለዓለም ሕይወት ነው።

ሐዋርያው ከኖረበት ዘመን እስከ እኛ ዘመን ድረስ፤ በእግዚአብሔር ጸጋ የመዳን ጉዳይ ከመጠን በላይ ቀላል ሆኖ ወደ ሰንፍናና ቸልተኝነት እንደሚመራ ሁልጊዜ የሚናገሩ ሰዎች አሉ። ሐዋርያው ጳውሎስ፤ እነዚህ ሰዎች “በክርስቶስ መሆን” ምን ትርጉም እንዳለው ገና አላስተዋሉም በማለት በሚቀጥለው ምዕራፍ (ሮሞ ም. 6) የክርስቲያንን ዐዲስ ሁኔታ ወደ ተለወጠ አኗኗር መምራት እንደሚያስፈልግ ያስተምራል፡- “ለጎጣሚነት የሞትን እኛ ወደ ፊት እንዴት አድርገን በእርሱ እንኖራለን? ወይስ ከክርስቶስ ኢየሱስ ጋር አንድ እንሆን ዘንድ የተጠመቅን ሁላችን ከሞቱ ጋር አንድ እንሆን ዘንድ እንደ ተጠመቅን አታውቁም? እንግዲህ ክርስቶስ በአብ ክብር ከሞቱ ጋር አንድ እንሆን ዘንድ በጥምቀት ከእርሱ ጋር ተቀብርን? ሞቱንም በሚመስል ሞት ከእርሱ ጋር ከተባበርን ትንሣኤውን በሚመስል ትንሣኤ ደግሞ ከእርሱ ጋር እንተባበራለን?” (ሮሞ 6፥2-5)

ይህ አንቀጽ ስለሚከተሉት እውነቶች ያሳስበናል፡-

- በክርስቶስ በመተማመን ከጎጣሚነት ግዛትና ከዐመፀ ወደ ጽድቅና ወደ መታዘዝ ሁኔታ ዐልፈናል።
- ጥምቀታችን ከቤተ ሰባችን ራስ ከክርስቶስ ጋር የሚኖረን የአንድነት ምልክት ነው። ሐዋርያው ወደ ቆሮንቶስ በጻፈው መልእክት ስለ ሙሴና ስለ እስራኤል፤ “እነርሱ ሁሉ ከሙሴ ጋር ለመተባበር በደመናና በባሕር ተጠመቁ” ብሎአል፤ 1ቆሮ. 10፥2 አ.መ.ት.። የእስራኤላውያን “ጥምቀት” ሙሴ ታዲያቸውና መሪያቸው መሆኑን አምነው እንደሚቀበሉት የሚያሳይ ነው። ሙሴ እንዳዘዛቸው እንዲያደርጉ፤ በሚሄድበትም ቦታ ሁሉ እንዲከተሉት ራሳቸውን ሰጡ። ክርስቲያንም እንዲሁ በጥምቀቱ ከአዳኙና ከጌታው ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር ራሱን አንድ ያደርጋል፤ የክርስቶስ ሞት የራሱ ሞት፤ የክርስቶስ መቀበር የራሱ መቀበር፤ የክርስቶስ ትንሣኤም ትንሣኤው ይሆናል።
- እንግዲህ ክርስቶስ ለጎጣሚነት (ማለት ለጎጣሚነታችን) አንድ ጊዜ እንደ ሞተ፤ እኛም በክርስቶስ የምናምንና የተጠመቅን በአዳም

ለነበረን አሮጌ ማንነታችን “ሞትን” ማለት አንድ ጊዜ ለሁልጊዜ ቀድሞ ከነበርንበት ጎጣሚነታዊ ዐቋም መጥተናል፤ የድሮ ሕይወታችን ተቀብሮአል። ለምን? ምክንያቱም ክርስቶስ ከሙታን እንደ ተነሣ እኛም ለዐዲሱ ሕይወት (በክርስቶስ) እንድንጎነሣ ነው። ከእንግዲህ ወዲያ ዐዲሱን ሁኔታችንን በዕለታዊ ሕይወታችን ለማሳየት እንድንማር ያስፈልጋል። ሰውነታችን እስከሚሞት ድረስ ይህ የቅድስና ሂደት አያልቅም። የክርስቲያንን ሁኔታ ከሙሽራዬቱ ሁኔታ ጋር ማነጻጸር እንችላለን። አንዲት ወይዘሪት በጋብቻ ቀን አንድ ጊዜ ለሁልጊዜ ወይዘሮ ትሆናለች፤ የበፊቱን ሁኔታና ዐቋም ትታ ወደ ዐዲስ ዐቋምና ሁኔታ ገብታለችና። ከእንግዲህ ወዲያ በጋብቻ ሕይወት ወይዘሮ ሆኖ መኖር ቋሚ ትምህርት ቤት ይሆናል፤

በፊት በጎጣሚነት ሞቶ በነበረው፤ በኋላ ግን ከክርስቶስ ጋር ወደ ዐዲስ ሕይወት በተነሣው በሐዋርያው ጳውሎስ ምን ምን ለውጥ ይታያል?

ሀ) ዐዲስ የሕይወት ማእከል

በፊት የሕይወቱ ማእከል እርሱ ራሱ፤ የነበረው ሃይማኖታዊ ማዕረግና ፈሪሳዊነት፤ ለእግዚአብሔር ሕግ የነበረው ቅንዕትም ነበረ። በኋላ ግን የሕይወቱ፤ የትምህርቱና የአገልግሎቱ ዋነኛ ማእከል ክርስቶስ ብቻ ሆነ፤ “ለእኔ፤ መኖር ክርስቶስ ነው”፤ “ነገር ግን ይጠቅመኝ የነበረውን ሁሉ አሁን ለክርስቶስ ስል እንደ ጉድለት ቈጥራአለሁ። ከዚህም በላይ ለእርሱ ብዬ ሁሉን ነገር የተውሁለትን፤ ወደር የሌለውን ጌታዬን ክርስቶስ ኢየሱስን ከማወቅ ታላቅነት ጋር ሳነጻጽር፤ ሁሉንም ነገር እንደ ጉድለት እቈጥረዋለሁ፤ ለእርሱ ስል ሁሉን ዐጥቻለሁ፤ ክርስቶስን አገኝ ዘንድ ሁሉን እንደ ጉድፍ እቈጥራለሁ”፤ ፊል. 1፥21፤ 3፥7-8 አ.መ.ት.።

ለ) ዐዲስ ግብ

ክርስቶስ የሕይወቱ ማእከል ከሆነ፤ የጳውሎስ ዐዲስ ግብ ከክርስቶስና ከወንጌል ጋር የተያያዘ መሆኑ አያስገርምም። የቀድሞ ትኩረቱ የራሱን የሃይማኖት ወግና ሥርዐት መጠበቅ ቢሆንም፤ አሁን፤

“ክርስቶስንና የትንሣኤውን ጎይል እንዳውቅ፤ በሥቃይ ተካፋይ እንድሆንና በሞቱም እርሱን እንድመስል እመኛለሁ፤ ለሙታን ትንሣኤም እንድደርስ እናፍቃለሁ” ብሎአል፤ ፊል. 3፥10-11 ኢ.መ.ት.። በዚህ መንገድ መራመድ ቀላል አይደለም፤ ለምሳሌ፤ ሐዋርያው በፊል. ም.2 እንደሚያሳየን፤ ክርስቶስን በሞቱ መምስል ማለት ራሱን ዝቅ አድርጎ የሰው ሁሉ ባሪያ መሆንና እስከ ሞት ድረስ ለእግዚአብሔር ታዛዥ መሆን ማለት ነው።

ሐ) ዐዲስ ትግል

የሐዋርያው ዐዲስ ግብ ዐዲስ ትግል ያስነሣል። በፊት የሰይጣን እስረኛ ሆኖ ለራሱ ሲኖር ሰይጣን ብዙ አላስቸገረውም። አሁን ለክርስቶስ መኖር ሲፈልግ፤ በቅድስና መንገድ ለመራመድ ሲተጋ፤ ከድሮ ሕይወቱ በውስጡ ተርፎ የቀረው (ሥጋ) ዳውሎስን እንዲያስጨንቀው ሰይጣን ለተቃውሞ ይነሣል። ከክርስቶስ ጋር የተነሣ ሰው ሆኖ መገኘት ጦርነትን ያስከትላል። ክርስቲያን እግዚአብሔርን ሳይሆን ራሱን የሚያገለግል ሐሳብ፤ ስሜትና ሥራ ሁሉን እንደሚገድል ማወቅ አለበት፤ ሁለተኛውን ለእግዚአብሔርና ለአገልግሎቱ እንዲሰጥ የእግዚአብሔር ፈቃድ ነው፤ ሮም 6፥11-14። ሐዋርያው የራሱን ትግል ምዕራፍ 7 ላይ እንዲህ በማለት ይገልጻል፤ “እንግዲያስ መልካሙን አደርግ ዘንድ ስድስት በእኔ ክፉ እንዲያድርብኝ ሕግን አገኛለሁ። በውስጡ ሰውነቴ በእግዚአብሔር ሕግ ደስ ይለኛልና፤ ነገር ግን በብልቶቼ ከአእምሮዬ ሕግ ጋር የሚዋጋውንና በብልቶቼ ባለ በጎጢአት ሕግ የሚማርከኝን ሌላ ሕግ አያለሁ”፤ ሮም 7፥21-23። በዚህ ሁኔታ አሸናፊ እንዲሆን ማን ሊረዳው ይችላል? የድል መንገድ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ስላለ እግዚአብሔርን ያመስግናል።

መ) ዐዲስ ጎይል

ከሥጋ ጋር ያለው ትግል እስከ ሞት ድረስ ቢያስቸግረውም፤ ሐዋርያው ድል ለማድረግ የሚያስችል ጎይል በክርስቶስ እንዳለ ዐወቀ። ይህ ጎይል በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት ይሰጣል፤ በራሳችን ጎይል የጎጢአታችንን ቅሬታ ማሸነፍ አንችልም። ሐዋርያው ዳውሎስ

ለሮም ሰዎች፤ መንፈስ ቅዱስ የትንሣኤ መንፈስ መሆኑን ያስረዳቸዋል፤ “እናንተ ግን የእግዚአብሔር መንፈስ በእናንተ ዘንድ ቢኖር፤ በመንፈስ እንጂ በሥጋ አይደላችሁም። የክርስቶስ መንፈስ የሌለው ከሆነ ግን ይኸው የእርሱ ወገን አይደለም። ክርስቶስ በእናንተ ውስጥ ቢሆን ሰውነታችሁ በጎጢአት ምክንያት የሞተ ነው፤ መንፈሳችሁ ግን በጽድቅ ምክንያት ሕያው ነው። ነገር ግን ኢየሱስን ከሙታን ያስነሣው የእርሱ መንፈስ በእናንተ ዘንድ ቢኖር፤ ክርስቶስ ኢየሱስን ከሙታን ያስነሣው እርሱ በእናንተ በሚኖረው በመንፈሱ፤ ለሚሞተው ሰውነታችሁ ደግሞ ሕይወትን ይሰጠዋል”፤ 8፥9-11። ሐዋርያው በኋላ በቁ.23 ስለ መንፈስ ቅዱስና ስለ ትንሣኤ ሙታን ይናገራል፤ እዚህ ላይ ግን በዚህ ሕይወት ለደካማው ሰውነታችን ጎይልን እንደሚሰጥ የሚያስተምር ይመስላል፤ “እንደ ሥጋ ፈቃድ ብትኖሩ ትሞቱ ዘንድ አላችሁና፤ በመንፈስ ግን የሰውነትን ሥራ ብትገድሉ በሕይወት ትኖራላችሁ። በእግዚአብሔር መንፈስ የሚመሩ ሁሉ እነዚህ የእግዚአብሔር ልጆች ናቸውና”፤ 8፥13-14።

መንፈስ ቅዱስ የእግዚአብሔር መንፈስ የክርስቶስም መንፈስ ነው፤ መንፈስ ቅዱስ ያደረበት ሰው ሁሉ ክርስቲያን ነው፤ መንፈስ ቅዱስ የሌለው ሰው ግን ክርስቲያን አይደለም፤ የክርስቶስ አይደለምና፤ 8፥9። ክርስቶስ በእኛ ውስጥ የሚኖረው በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት ነው። ዐዲስ የትንሣኤ ሕይወትን መኖር እንድንችል፤ የትንሣኤ መንፈስ ያስፈልገናል። በእውነት ያለ መንፈስ ቅዱስ በክርስቲያናዊ ሕይወት ምንም ማድረግ አንችልም፤ ሐዋርያው ዳውሎስ እንደሚያስተምረን ግን የመንፈስ ቅዱስ ልዩ አገልግሎት፤ የእግዚአብሔርን ልጆች ከጎጢአት ጋር በሚያደርጉት ትግል ወደ ድል መምራት ነው። ሐዋርያው ለኤፌሶን ሰዎች በጸሎት ያቀረበላቸውን ልመና የራሳችን ብናደርገው ሕይወታችንን ሁሉ ሊለውጥ ይችላል፤ “ለእኛ ለምናምነው ከሁሉ በላይ ታላቅ የሆነውን ጎይሉን እንድታውቁ እጸልያለሁ። ይህም ጎይል እንደ እርሱ ታላቅ ብርታት አሠራር፤ ክርስቶስን ከሙታን ሲያስነሣውና በሰማያዊ ስፍራ በቀኙ ሲያስቀምጠው የታየው... ነው”፤ ኤፌ. 1፥19-20 ኢ.መ.ት.።

ሠ) ዐዲስ አመለካከት

ከሙታን የተነሣውን ጌታችን ኢየሱስን በተአምራዊ መገለጥ ካየው ጀምሮ፤ ጳውሎስ ሁሉን ነገር በሌላ ብርሃን ለማየት ጀመረ፤ አስቀድሞ ተጣመው ያያቸው ነገሮች አሁን በመንፈሳዊ ብርሃን ተገልጠው አዩ።

ትንሣኤ ክርስቶስ፤ ስለ ክርስቶስና ስለ ሌሎች ሰዎች የነበረውን አስተያየት ለወጠለት፤ “ስለዚህ ከሁን ጀምሮ ማንንም በውጫዊ ነገር አንመዝንም፤ ከዚህ ቀደም ክርስቶስን በዚህ መልክ መዝነው ነበር፤ ከእንግዲህ ግን እንደዚህ አናደርግም”፤ 2ቆሮ. 5፥16 አ.መ.ት.።

ትንሣኤ ክርስቶስ ስለ ቅዱሳት መጻሕፍት የነበረውን አመለካከት ገልጧቸዋል። ክርስቶስ የሕግ ፍጻሜ መሆኑን ስለ ተረዳ፤ ከእንግዲህ የራሱን ጽድቅ ለመመሥረት የእግዚአብሔርን ቃል ማጣመም አልፈለገም። ምናልባት በዐረብ አገር ያሳለፉቸው ሦስት ዓመታት የውስጥ ዐይኑን ለማጥራት ሳይረዱት አልቀረም። ስለ ዐዲሱ አቀራረብ፤ “ሰውርና አሳፋሪ ነገሮችን ትተናል፤ አናታልልም፤ የእግዚአብሔርንም ቃል ከሐሰት ጋር አንቀላቅልም፤ ይልቁንም እውነትን በግልጽ እየተናገርን በሰው ሁሉ ጎሊና ዘንድ ተቀባይነት እንዲኖረን ራሳችንን በእግዚአብሔር ፊት እናቀርባለን” ብሎአል፤ 2ቆሮ. 4፥2 አ.መ.ት.። መጽሐፍ ቅዱስ ከሁሉ ይልቅ ወደ ክርስቶስ የሚያመለክት መጽሐፍ መሆኑን ተገነዘበ፤ ወደ መንፈሳዊ ልጁ ወደ ጢሞቴዎስ መልእክት ሲጽፍ፤ “በክርስቶስ ኢየሱስ በማመን መጽን የሚገኝበትን ጥበብ ሊሰጠህ የሚችሉትን ቅዱሳት መጻሕፍትን ዐውቀሃል” በማለት፤ ስለ መጽሐፍ ቅዱስ ዋና ዐላማ የነበረውን ዐዲስ አስተሳሰብ ገለጠ፤ 2ጢሞ. 3፥15 አ.መ.ት.።

ትንሣኤ ክርስቶስ የጳውሎስን አጻላብ ለውጦታል፤ ይልቁንም ሕያው የሆነው ኢየሱስ ከታየው በኋላ በእውነት ለመጸለይ ጀመረ፤ ጌታችን ኢየሱስ ወደ ሳውል እንዲሄድ ሐናንያን ሲጠራ፤ ስለ ሳውል፤ “እነሆ፤ እርሱ ይጸልያልና” አለው፤ ሐ.ሥ. 9፥11። ለመጀመሪያ ጊዜ በእግዚአብሔር ፊት ልቡን የከፈተ ይመስላል። በመልእክቶቹ ለልዩ ልዩ አብያተ ክርስቲያናት ወደ እግዚአብሔር ባቀረባቸው ጸሎቶች የዐዲሱን አጻላብ ፍሬ በግልጽ ልናይ እንችላለን።

ትንሣኤ ክርስቶስ የሐዋርያውን የልብና የእእምሮ ዝንባሌ ለወጠው፤ ለቂሳሳይስ ሰዎች፤ “እንግዲህ ከክርስቶስ ጋር ከተነሣችሁ፤ ክርስቶስ በእግዚአብሔር ቀኝ ተቀምጦ ባለበት በላይ ያለውን እሹ፤ በላይ ያለውን ዐስቡ እንጂ በምድር ያለውን አይደለም” ሞታችኋልና፤ ሕይወታችሁም በእግዚአብሔር ከክርስቶስ ጋር ተሰውሮአልና፤ ሕይወታችሁ የሆነ ክርስቶስ በሚገለጥበት ጊዜ፤ በዚያን ጊዜ እናንተ ደግሞ ከእርሱ ጋር በክብር ትገለጣላችሁ”፤ ቂላ. 3፥1-4።

ትንሣኤ ክርስቶስ ስለ ችግርና ስለ መከራ ሐዋርያው የነበረውን አመለካከት ለውጦታል። ልዩ ልዩ ችግሮች የደረሱባቸውን የቆሮንቶስ ሰዎች ሲያጽናናቸው፤ ጳውሎስ ዐዲስ አስተሳሰቡን በግልጽ ያቀርባል፤ “ጌታን ኢየሱስን ያስነሣው እኛን ደግሞ ከኢየሱስ ጋር እንዲያስነሣን ከእናንተም ጋር እንዲያቀርብን እናውቃለንና... ስለዚህም እንታከትም፤ ነገር ግን የውጭው ሰውነታችን ቢጠፋ እንኳ የውስጡ ሰውነታችን ዕለት ዕለት ይታደሳል። የማይታየውን እንጂ የሚታየውን ባንመለከት፤ ቀላል የሆነ የጊዜው መከራችን የክብርን የዘለዓለም ብዛት ከሁሉ መጠን ይልቅ ያደርግልናልና፤ የሚታየው የጊዜው ነውና፤ የማይታየው ግን የዘለዓለም ነው”፤ 2ቆሮ. 4፥14፤16-18።

ረ) ዐዲስ ቀስቃሽ ስሜት

በፊት በከፉ ምኞት፤ በንዴትና በጥላቻ ሲነሳ የነበረው ጳውሎስ አሁን በክርስቶስ ፍቅር የተሞላ ሰው ሆኖአል። እንዴት? ክርስቶስ በፍቅር ለሕዝቡ ሁሉ ስለ ሞተና ከሙታን ስለ ተነሣ፤ “የክርስቶስ ፍቅር ግድ ይለናል” ይላል፤ 2ቆሮ. 5፥14። ከሁሉ ይልቅ የሚታወቀውና የሚወደደው 1ኛ ቆሮንቶስ ምዕራፍ 13 የቀድሞው ሳውል ምን ያህል እንደ ተለወጠ ያሳያል፤ ፍቅርን “ከሁሉ የሚበልጥ መንገድ” ይለዋል፤ 1ቆሮ. 12፥31።

ሰ) ዐዲስ አካሄድ

ትንሣኤ ክርስቶስ ወደ ውስጣዊ ለውጥ ብቻ ሳይሆን ወደ ውጫዊ የአካሄድ ለውጥም እንደሚመራ ከሐዋርያው ጳውሎስ ሕይወትና ትምህርት እንማራለን። ለቆሮንቶስ ሰዎች፤ “እኔ የክርስቶስን ምሳሌ

ትንሣኤ ክርስቶስ የተሰፋችን ዋስትና ነው

በጥናታችን ውስጥ በሦስተኛው ቀን ወደ ተነሣው ወደ ታሪካዊው ክርስቶስ የሚመሩ ብዙ ነጥቦችን ተመልክተናል፤ ትንሣኤው ታላቅ የዐዲስ ሕይወትና የዐዲስ ኃይል ምንጭን እንደ ከፈተ ተገንዝበናል። በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ወደ ፊት ወደ ክርስቶስ ዳግም ምጽአትና ወደ ትንሣኤ ሙታን ለመመልከት እንሞክራለን። ምንም እንኳን በመንፈስ ቅዱስ ረድኤት የክርስቶስ ትንሣኤ ኃይል ቢገኝልንም፤ በኑሮአችን ሁሉ ስለሚያስፈልገን ለውጥ ስናሰላስል፤ ልባችን በተወሰነ ጥርጣሬና ፍርሀት እንደ ተያዘ ይሰማናል? በክርስቶስ መንገድ እስከ መጨረሻው ጸንቼ እቀጥላለሁን? ወደ እምነት ሩጫ ፍጻሜ በደኅና እደርሳለሁን? ሁለንተናዊ ለውጥን የሚጠይቅ ክርስቲያናዊ ሕይወት ቀላል አይደለምና። ጥያቄዎቹ አመክንዮታውያን ናቸው፤ ለጥያቄዎች ተገቢ መልስ እንድናገኝ ጥናታችንን ትንሽ ቆም አድርገን ወደ ላይ እንመልከት። በፊታችን ማንን እናያለን? የምናየው ወደ ሰማይ ያረገውን በእግዚአብሔር አብ ቀኝ የተቀመጠውን ንጉሣችንንና ሊቀ ካህናታችንን ኢየሱስ ክርስቶስን ነው። በበዓለ ኀምሳ ቀን ሐዋርያው ጴጥሮስ ካቀረበው ስብከት፤ በክርስቶስ ትንሣኤ፤ ዕርገትና በመንፈስ ቅዱስ መውረድ መካከል ቅርብ ግንኙነት እንዳለ ተገንዝበናል። ወደ ሰማይ የወጣው ጌታችን ኢየሱስ አሁን ምን በመሥራት ላይ ነው? በሰማይ መገኘቱስ በምድር ላይ ከምንኖር ከእኛ ክርስቲያናዊ ሕይወት ጋር እንዴት ይዛመዳል?

በብሉይ ኪዳን ሥርዐት፤ ከአሮን ዘር የሚመደበው ሊቀ ካህናት በማስተስረያ ቀን በእገልግሎቱ ለእግዚአብሔር ሕዝብ ሦስት ዋና ዋና ነገሮችን በምሳሌያዊ መንገድ አደረገላቸው፤ እነርሱም፤ በመሠዊያው ላይ ለኅጢአታቸው መሥዋዕትን ማቅረብ፤ መሥዋዕት እንደ ቀረበ የሚያረጋግጥ የእንስሳ ደምን ይዞ ወደ ቅድስተ ቅዱሳን በመውሰድ፤ በእግዚአብሔር ታቦት መካደኛ ላይ መርጨትና ከማደሪያው ድንኳን ሲወጣ፤ ባልታረደው ፍየል ራስ ላይ የሕዝቡን ኅጢአት ተናዝዞ ፍየሉን በተመረጠ ሰው እጅ ወደ ምድረ በዳ መላክ ናቸው። ሦስተኛው

እንደምከተል እናንተም የእኔን ተከተሉ” (1ቆሮ. 11፥1 አ.መ.ት.) ብሎ ከተናገረው ቃል፤ ጳውሎስ በሕይወቱ ምን ያህል እንደ ተለወጠ ይገልጣል። ክርስቲያናዊ አካሄድ ልብስን እንደ መልበስ ነው። በአንድ በኩል ክርስቲያን ሲለወጥ ክርስቶስን ይለብሳል፤ “በእምነት በኩል ሁላችሁ በክርስቶስ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጆች ናችሁና፤ ከክርስቶስ ጋር አንድ ትሆኑ ዘንድ የተጠመቃችሁ ሁሉ ክርስቶስን ለብሳችኋልና”፤ ገላ. 3፥26-27። ቢሆንም በዕለታዊ ሕይወት እያንዳንዱ ክርስቲያን ክርስቶስን የሚመስሉ የባሕርይ ምልክቶችን እንዲለብስ ያስፈልጋል፤ “ቀድሞ ስለ ነበራችሁበት ሕይወትም፤ በሚያታልል ምኞቱ የጎደፈውን አሮጌ ሰውነታችሁን አውልቃችሁ እንድትጥሉ ተምራችኋል፤ ደግሞም በአእምሮአችሁ መንፈስ እንድትታደሉ፤ እውነተኛ በሆነው ጽድቅ እንዲሁም ቅድስና እግዚአብሔርን እንዲመስል የተፈጠረውን ዐዲሱን ሰው እንድትለብሱ ነው። ስለዚህ ውሸትን አስወግዳችሁ፤ እያንዳንዳችሁ ከባልንጀራችሁ ጋር እውነትን ተነጋገሩ”፤ ኤፌ. 4፥22-24 አ.መ.ት.። እንግዲህ ከሐዋርያው ትምህርት የምንማረው፤ ከመንፈሳዊ ትንሣኤያችን ጋር የማይስማማን አካሄድ (ለምሳሌ፤ ውሸትን መናገር) እንደ ቁሻሻ ልብስ ማውለቅ፤ በአንጻሩ የሚስማማንን (ለምሳሌ፤ እውነትን መናገር) እንደ ንጹሕ ልብስም መልበስ እንዳለብን ነው። መልበስ የሚገባን ሌሎች የባሕርይ ልብሶች፤ ርኅራኄ፤ ቸርነት፤ ትሕትና፤ የዋህነት፤ ትዕግሥትና ይቅር ባይነት ናቸው። “በእነዚህም ሁሉ ላይ የፍጻሜ ማሰሪያ የሆነውን ፍቅርን ልበሱት”፤ ቂላ. 3፥14። ፍቅር በልብስ ሁሉ ላይ እንደሚለበስ ለሥራም እንደሚዘጋጅ ሽርጥ ነው። ይህ ዐይነቱ አካሄድ ከክርስቶስ ጋር ከተነሣው ሰው ሁኔታ ጋር እንደሚስማማ ሐዋርያው ጳውሎስ ያሳየናል።

እንደ ሐዋርያው ጳውሎስ እኛም በሁለት ትንሣኤዎች መካከል እንኖራለን፤ በሦስተኛው ቀን በተፈጸመው ትንሣኤ ክርስቶስና በዓለም መጨረሻ በሚፈጸመው ትንሣኤ ሙታን። የአንደኛውን ትንሣኤ ኅይል በይበልጥ እያወቀ በመኖር፤ ለሁለተኛው ትንሣኤ ዝግጁ መሆን የሐዋርያው ልባዊ ፍላጎት ነበረ፤ የእኛም ፍላጎት እንደዚህ ቢሆን እንዴት መልካም ነው!

የአገልግሎት ተግባር፤ ጎጠኢታቸው እንደ ተወገደላቸው በምሳሌያዊ መንገድ ለእስራኤላውያን አሳያቸው። በአሮን ክህነታዊ አስተዳደር ይህ ሥርዐት በዓመት አንድ ጊዜ ይፈጸም ነበር።

“ነገር ግን ክርስቶስ ይመጣ ዘንድ ላለው መልካም ነገር ሊቀ ካህናት ሆኖ፤ በምትበልጠውና በምትታሰቡበት በእጆችም ባልተሠራች ማለት ለዚህ ፍጥረት ባልሆነች ድንኳን፤ የዘለዓለምን ቤዛነት አግኝቶ አንድ ጊዜ ፈጽሞ ወደ ቅድስት በገዛ ደሙ ገባ እንጂ በፍየሎችና በጥጆች ደም አይደለም”፤ ዕብ. 9፡11-12። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለሕዝቡ ጎጠኢነት ደጋግሞ መሥዋዕትን ማቅረብ እንደሚጠበቅበት እንደ አሮን ክህነት ሳይሆን፤ በማይጠፋ የሕይወት ጎደል መሠረት እንደ መልክ ጼዴቅ ሹመት መጥቶ፤ ለዘለዓለም የሚጸናውን ውጤት የሚያስከትለውን አንድ መሥዋዕት ማለትም ራሱን ለእግዚአብሔር አቀረበ፤ ይኸውም፤ ክርስቶስ መሥዋዕቱና መሥዋዕቱን በእግዚአብሔር ፊት ያቀረበው ሊቀ ካህናት ነበረ ማለት ነው። ከሙታን በመነሣት የሁለተኛውን ምሳሌያዊ የሕያው ፍየል ድርሻ ደግሞ ፈጸመ፤ ትንሣኤውም የእግዚአብሔር ሕዝብ ጎጠኢነት እንደ ተወገደላቸው የሚያሳይ ማስረጃ ነው። ወደ ሰማይ ባረገ ጊዜ፤ ፍጹም ሰው ሆኖ ገና የመሥዋዕቱን ምልክቶች በመሸከም፤ “በእግዚአብሔር ፊት ስለ እኛ አሁን ይታይ ዘንድ ወደ እርሱዋ ወደ ሰማይ ገባ”፤ ዕብ. 9፡24። በጎልጎታ ክርስቶስ መሥዋዕት ሆኖ ሞተ፤ በሰማይ ሊቀ ካህናት ሆኖ የመሥዋዕቱን ማስረጃ ወደ እግዚአብሔር አብ አቀረበ። “ጎጠኢታችንን በራሱ ካነጻ በኋላ በሰማያት በግርማው ቀኝ ተቀመጠ” (ዕብ. 1፡3) የሚለው ጥቅስ፤ የእግዚአብሔር ልጅ ፍጹም መሥዋዕት ያቀረበ መሆኑን ያሳያል፤ ከብሉይ ኪዳን ሌዋዊ ሊቀ ካህናት የተለየ የማይለወጥ ክህነት ስላለውና በእግዚአብሔር ፊት ለዘለዓለም ስለሚገኝ፤ ከሰማያዊቷ ድንኳን ከቶ አይወጣም።

እንግዲህ ክርስቶስ በመሞቱ፤ ከሙታን በመነሣቱና ወደ ሰማይ በማረጉ የብሉይ ኪዳን የሊቀ ካህናት አገልግሎት ማለት በየዐመቱ ዘወትር መሥዋዕትን የማቅረብ ተግባር አንድ ጊዜ ለዘለዓለም መፈጸሙን ለማስተዋል ቀላል ነው። የክርስቶስ መሥዋዕታዊ ሞትና በሰማያዊ ቤተ መቅደስ ራሱን ለአብ ማቅረብ አንድ ጊዜ ለሁልጊዜ የተፈጸሙ ናቸውና። የሆነው ሆኖ በብሉይ ኪዳን ከአሮን ዘር ለሆነው ሊቀ ካህናት

ተሰጥቶ የነበረው በሰማያዊ የክርስቶስ ክህነት የተፈጸመ ሌላ ተጨማሪ አገልግሎት አለ፤ ይኸውም የማማለድ አገልግሎት ነው። የግሪኩን ቃል የሚተረጎመው “አማለደ” የሚለው የአማርኛ ግስ፤ የቤተ ክርስቲያን ትውፊትና የባህል ተጽዕኖ ስላለበት፤ የተሟላው መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትርጉም ሊዛባ ይችላል። አሁን በሰማይ የሚከናወነውን የጌታችንን የኢየሱስ ክርስቶስን አገልግሎት ማስተዋል እንድንችል፤ በመጽሐፍ ቅዱሳዊ ዐውድ ልንመረምረው ያስፈልጋል። እውነት ነው፤ ጌታችን መሥዋዕታዊ አገልግሎቱን ፈጽሞ አልፈ፤ እንደ ገና የቤዛነትን ሥራ ይሠራል ማለት ፈጽሞ አይቻልም፤ ከመጽሐፍ ቅዱስ ዐውድ ተነሥተን ለማያቋርጥ ሌላ ዐይነት ሊቀ ካህናታዊ አገልግሎት ስድስት ልዩ ልዩ ገጽታዎችን ለይተን ማሳየት እንችላለን፡-

1. በሰማይ የሚገኝልን ሊቀ ካህናታችን ክርስቶስ ከሙታን የተነሣ፤ ለዘለዓለምም የሚኖር መድኃኒታችን ነው።

ይህ እውነት የዕብራውያን 7፡24-25 ዋና ፍሬ ነገር ነው፤ “እርሱ ግን ለዘለዓለም የሚኖር ስለ ሆነ የማይለወጥ ክህነት አለው፤ ስለ እነርሱም ሊያማልድ ዘወትር በሕይወት ይኖራልና ስለዚህ ደግሞ በእርሱ ወደ እግዚአብሔር የሚመጡትን ፈጽሞ ሊያድናቸው ይችላል።” በእርሱ በኩል ወደ እግዚአብሔር የሚመጡትን ፈጽሞ ለዘለዓለም ማዳን የሚችልበት ምክንያት፤ ለዘለዓለም ስለሚኖር ነው። በሰማይ መገኘቱ ራሱ እማላጅነቱ ነው። አንድ የቤተ ክርስቲያን ሊቅ፤ “በሰማይ ያለው የጌታችን ሕይወት ጸሎቱ ነው” ብሎአል። የግሪኩ ቃል “entygchanō” የተወሰነ አቤቱታ ማቅረብንም የሚመለከት ትርጉም አለው። ቢባልም እንኳ፤ ጌታችን ስለ ሕዝቡ በቃል እንደሚኖር መካድ እንችልም። አባቱ መንፈስ ቅዱስን እንዲልክ ከመጠየቅ በቀር፤ ወደ ክብሩ ከገባ በኋላ ሌላ ልመና ያቀረበ ስለ መሆኑ አናውቅም፤ ዮሐ. 14፡16። የሆነው ሆኖ፤ ልመናው እንዲለማለት አጥብቆ እንደሚጠይቅ የኔ ቢጤ በአብ ፊት ተንበርክኮ ይለምናል ብሎ ስለ ጌታችን ኢየሱስ ማስብ ተገቢ አይደለም። ኢየሱስ በአብ የከበረ የእግዚአብሔር ልጅ፤ እግዚአብሔር ወልድ ነውና፤ “እግዚአብሔር ያለ ልክ ከፍ ከፍ አደረገው፤ ከሰምም ሁሉ በላይ ያለውን ስም ሰጠው”፤ ፊል. 2፡9። ታዲያ፤ “ሥልጣን ሁሉ

በሰማይና በምድር ተስጠኝ” (ማቴ. 28:19) ብሎ የተናገረው ጌታችን ኢየሱስ እንዴት ለማኝ ሊሆን ይችላል? በዮሐ. 14:16 ላይ “እለምናለሁ” የሚለው ቃል በግሪኩ የሚጠቀምበት፤ ጠያቂና ተጠያቂ እኩል መሆናቸውን እንጂ ትንሹ ከእርሱ የሚበልጠውን እንደሚጠይቅ የሚያሳይ አይደለም። ከ“መጠየቅ” ወይም “መለመን” ይልቅ “መፈለግ” ወይም “መውደድ” የሚሉት ግሶች ሐሳቡን በይበልጥ ሳይገልጡት አይቀሩም፤ ለምሳሌ፤ “አባት ሆይ... የሰጠኸኝ እነርሱ ደግሞ ከእኔ ጋር ይሆኑ ዘንድ እወዳለሁ”፤ ዮሐ. 17:24።

2. በሰማይ የሚገኝልን ሊቀ ካህናታችን ክርስቶስ ወኪላችን ነው።

“ሊቀ ካህናት ሁሉ ስለ ጎጢአት መባንና መሥዋዕትን ሊያቀርብ ከሰው ተመርጦ ለእግዚአብሔር በሆነው ነገር ሁሉ ስለ ሰው ይሾማል”፤ ዕብ. 5:1። ይህ ጥቅስ የሚያስተምረን፤ ሊቀ ካህናት መሥዋዕትን የሚመለከተውን ብቻ ሳይሆን “ለእግዚአብሔር በሆነው ነገር ሁሉ ስለ ሰው” እንደ ተሾመ ነው፤ ይሁን እንጂ በመሠረቱ ላይ ለእግዚአብሔር የቀረበ የመሥዋዕት ሞት የሌላ በረከት ሁሉ መሠረት መሆኑን መርሳት የለብንም። ሊቀ ካህናት ሁልጊዜ የሚመረጠው ከሰው ነበር፤ ሰው በመሆኑ ሰውን ሊወክል ይችል ነበር። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ይህን የብሉይ ኪዳን አገልግሎት እንደ ፈጸመ እናያለን። እውነት ነው፤ ኢየሱስ ከዘለዓለም የነበረና ለዘለዓለምም የሚኖር በሰማይ ያለ እግዚአብሔር ወልድ ነው፤ በተጨማሪም እዚያ የከበረ ፍጹም ሰው ነው፤ አለበለዚያ ለእኛ ለሰዎች ከእርሱ ጋር በኩብር እንገኝ ዘንድ ምንም ተስፋ አልነበረንም። የሚመረጠው እያንዳንዱ ሊቀ ካህናት ሰው ስለ ሆነ፤ “እርሱ ራሱም ደግሞ ድካምን ስለሚለብስ፤ ላልተማሩትና ለሚስቱት ሊራራላቸው ይችላል”፤ ዕብ. 5:2-3። በእግዚአብሔር አብ ዘንድ የሚገኝልን ወኪላችን ሊቀ ካህናታችን ኢየሱስ እንደዚህ ነው፤ “እርሱ ራሱ ተፈትኖ መከራን ስለ ተቀበለ የሚፈተኑትን ሊረዳቸው ይችላልና” (ዕብ. 2:18)፤ “ከጎጢአት በቀር በነገር ሁሉ እንደ እኛ የተፈተነ ነው እንጂ፤ በድካማችን ሊራራልን የማይችል ሊቀ ካህናት የለንም” እንግዲህ ምሕረትን እንድንቀበል በሚያስፈልገንም ጊዜ የሚረዳንን ጸጋ እንድናገኝ ወደ ጸጋው ዙፋን በእምነት እንቅረብ”፤ ዕብ. 4:15-16።

እግዚአብሔር ስለ አሮን አገልግሎት የነበረውን ሐሳብ በዝርዝር ለመሳሪያ በገለጠለት ጊዜ፤ አሮን በሁለት የከበሩ ድንጋዮች ላይ የተቀረጹ የእስራኤላውያንን ስሞች በሁለቱ ሚንቃዎቹ ላይ እንዲሸከም እግዚአብሔር አዘዘው። ለምን? በእግዚአብሔር ፊት መታሰቢያ እንዲሆን፤ ዘፀ. 28:12። በተጨማሪ እግዚአብሔር፤ “አሮንም ወደ መቅደሱ በሚገባበት ጊዜ በእግዚአብሔር ፊት ለዘለዓለም መታሰቢያ ይሆን ዘንድ የእስራኤልን ልጆች ስሞች በፍርድ መስጫው ደረት ኪስ ውስጥ በልቡ ላይ ይሸከም” ብሎ ሙሴን አዘዘው፤ ዘፀ. 28:29 አ.መ.ት.። የደንገንታችን መሥራች ሆኖ፤ ጌታችን ኢየሱስ ብዙ ልጆችን ወደ ክብር ሲያመጣ፤ መከራን ከተቀበለ በኋላ፤ “በእግዚአብሔር ፊት ስለ እኛ አሁን ይታይ ዘንድ ወደ እርስዎ ወደ ሰማይ ገባ”፤ ዕብ. 9:24። እዚያ ሲገኝ ጌታችን ኢየሱስ ወደ ክብር የሚያመጣው የእያንዳንዱ ልጅ ወኪል ነው፤ “እነሆኝ እኔን እግዚአብሔር የሰጠኝንም ልጆች ሊል ወንድሞች ብሎ ሊጠራቸው አያፍርም”፤ ዕብ. 2:13። የቤተ ክርስቲያኑን፤ የእያንዳንዱን አባል ደንገነት በልቡ ውስጥ ይሸከማል። ጌታ ኢየሱስ እንደ ሊቀ ካህናታዊ ወኪላቸው በምድራዊ ጉዞአቸው የሚያስፈልጋቸውን ሁሉ ለመስጠት፤ ወደ ሰማያዊ መኖሪያቸው በደገና ለማድረስም ቃል ገብቶአል።

ይህን ታላቅ ዐላማ ለማስፈጸም ጌታችን ብዙ ተግባር አለው። ሁልጊዜ ዝም ብሎ ተቀምጦ እንደሚገኝ ማሰብ የለብንም። ራሱን ለአብ ካቀረበ በኋላ መቀመጡ ዕርቅን የማስገኘት አገልግሎቱ እንደ ተፈጸመ የሚያሳይ ልዩ ምልክት ነበረ፤ ዕብ. 10:12። ዐዲስ ኪዳን የሚያሳየው ግን ሰማዕቱን እስጢፋኖስን ለመቀበል ሲቆም (ሐ.ሥ. 7:56)፤ ሐዋርያው ዮሐንስ በራእይ ኢየሱስን “እንደ ታረደ በግ ቆም” (ራእ. 5:6) በሰባቱም የወርቅ መቅረቦች መካከል የሰው ልጅ የሚመስለውን ክርስቶስን ሲመለከት አየው፤ ራእ. 1:12፤ 2:1። “ስፍራ አዘጋጅላችሁ ዘንድ እሄዳለሁ” ብሎ ደቀ መዛሙርቱን ነገራቸው፤ ዮሐ. 14:2። ከበዓለ ጉምሳ ቀን ጀምሮ መንፈስ ቅዱስን ዘወትር እንደሚፈልቅ ፏፏቴ ያፈሳል፤ ዮሐ. 7:37-39፤ ቲቶ 3:6-7። የሐዋርያት ሥራ፤ ጌታችን ኢየሱስን በሕዝቡ አገልግሎት፤ መከራና ደስታ ተካፋይ ሆኖ ያሳያል፤ 9:5:34፤ 5:41፤ 18:9።

በእምነት ወንጌልን እንዲለሙ የሰዎችን ልብ ያዘጋጀ ጌታችን ነው፤
16÷14።

3. በሰማይ የሚገኝልን ሊቀ ካህናታችን ክርስቶስ ጠበቃችን ነው።

ክርስቶስ ስለ እኛ የሚማልድ መሆኑን የሚገልጽ ሌላ ጥቅስም አለ፤ ይኸውም፤ ሮም 8÷34 ነው። የጥቅሱን ዐውድ ስናይ፤ ክርስቶስ ሕዝቡ ሲከሰስ በመካከል ሆኖ እንደሚማልድ እናያለን። እነዚህ ክሶች በቀጥታ ከወንድሞቻችን ከሳሽ ከሰይጣን፤ ከሕግ፤ ከሌሎች ሰዎች ወይም ከራሳችን ልብ ወይም ኅሊና በእኛ ላይ ሊመጡ ይችላሉ። ክርስቶስ ብቻ ጠበቃችን ሆኖ ለእኛ ሊቆም ይችላል፤ ያፈሰሰው ደም (ማለት መሥዋዕታዊ ሞት) ብቻ ለሚኩንን ኅሊና ሰላምን መስጠት ይችላል፤ “የሚኩንንን ማን ነው? የሞተው፤ ይልቁንም ከሙታን የተነሣው፤ በእግዚአብሔር ቀኝ ያለው፤ ደግሞ ስለ እኛ የሚማልደው ክርስቶስ ኢየሱስ ነው”፤ ሮም 8÷34። ጌታችን ኢየሱስ ስንከሰስ ብቻ ሳይሆን፤ ኅጢአት ብንሠራ፤ በእግዚአብሔር ዘንድ ጠበቃችን ነው፤ “ማንም ኅጢአትን ቢያደርግ ከአብ ዘንድ ጠበቃ አለን፤ እርሱም ጻድቅ የሆነ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። እርሱም የኅጢአታችን ማስተሰረያ ነው”፤ 1ዮሐ. 2÷1-2። በኅጢአታችን ምክንያት በእኛ ላይ የነበረውን የእግዚአብሔርን ቅጣ ያበረደው፤ ክርስቶስ በመሞቱ ነበረ። ኅጢአታችንን ስንናዘዝ እርሱ ወደ እኛ ዘንድ መጥቶ፤ የሠራነው ኅጢአት በደሙ እንደ ተሸፈነ ያሳያል፤ ለልባችንም ያስረዳል።

4. በሰማይ የሚገኝልን ሊቀ ካህናታችን ክርስቶስ አስታራቂያችን ነው። ሐዋርያው ጳውሎስ፤ “አንድ እግዚአብሔር አለና፤ ደግሞም በእግዚአብሔርና በሰዎች መካከል አንድ አስታራቂ አለ፤ እርሱም ሰው የሆነው ክርስቶስ ኢየሱስ ነው” ብሎአል፤ 1ጢሞ. 2÷5 አ.መ.ት.። በጠቅላላው ዐዲስ ኪዳን ውስጥ አንድ በጣም ግልጽ የሆነ እውነት አለ፤ ወደ እግዚአብሔር አብ የምንቀርበው በጌታችን ኢየሱስ በኩል ብቻ ነው፤ 1ዮሐ. 14÷6። “እንግዲህ ወንድሞች ሆይ፤ በኢየሱስ ደም ወደ ቅድስተ ቅዱሳን ለመግባት ድፍረት አግኝተናል፤ ይኸውም በመጋረጃው ማለት በሥጋው በኩል በከፈተልን ዐዲስና ሕያው መንገድ ነው። በእግዚአብሔር ቤት ላይ የተሾመ ታላቅ ሊቀ ካህናት

ሰላላን ከክፉ ኅሊና ለመንጸት ልባችንን ተረጭተን፤ ሰውነታችንንም በንጹሕ ውሃ ታጥብን፤ በእውነተኛ ልብና በሙሉ እምነት ወደ እግዚአብሔር እንቅረብ” ተብሎ በተሰጠው ትምህርት መሠረት በኢየሱስ አማካይነት ወደ እግዚአብሔር እንጠጋ፤ ዕብ. 10÷19-22 አ.መ.ት.። “በሚያስፈልገንም ጊዜ የሚረዳንን ጸጋ” የምናገኘውም በኢየሱስ ነው። ጸሎታችው እንደሚሰማ፤ በኢየሱስ ስም ለሚጸልዩ ብቻ የእግዚአብሔር አብ ተሰፋ ቃል ተሰጥቶአል፤ 1ዮሐ. 15÷16። በኢየሱስ ስም መጸለይ ማለት በማንነቱ፤ በባሕርዩና በሞት ባስገኘልን ምሕረት መሠረት መጸለይ ማለት ነው፤ በእግዚአብሔር የተሰጠው ኢየሱስ የሚለው መጠሪያ ስም፤ “እግዚአብሔር ያድናል” የሚል፤ የልጁን ዋና ተግባር የሚያመለክት ስም ነው፤ ማቴ. 1÷21። የኢየሱስ ስም ከስም ሁሉ በላይ የሆነ ስም ስለ ሆነ በቂ ስም ነው፤ ሌላ አያስፈልገንም። በኢየሱስ አማካይነት መንፈሳዊ የምስጋና መሥዋዕታችንን እናቀርባለን፤ ዕብ. 13÷15። ሕዝቡ የሚያቀርበው ጸሎትና አገልግሎት ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት ተቀባይነትን የሚያገኝበት ምክንያት በክርስቶስ መሥዋዕታዊ ሞት በኩል ስለ ታደሰ ነው እንጂ በራሱ ፍጹምነት ስላለው አይደለም። ሐዋርያው ጳውሎስ፤ “እግዚአብሔር አብን በእርሱ እያመሰገናችሁ፤ በቃል ቢሆን ወይም በሥራ የምታደርጉትን ሁሉ በጌታ በኢየሱስ ስም አድርጉት” በማለት የቄላስይስን ሰዎች አደፋፈራቸው፤ 3÷17።

5. በሰማይ የሚገኝልን ሊቀ ካህናታችን ክርስቶስ ንጉሣችን ነው።

በብሉይ ኪዳን የካህንና የንጉሥ ሹመት አብዛኛውን ጊዜ የተለያዩ ናቸው። የሆነው ሆኖ መልክ ጸዴቅ ካህን ብቻ ሳይሆን ንጉሥም መሆኑን ከዘፍጥረት 14÷18-20 እንማራለን። በዐዲስ ኪዳን ዘመንም እንዲሁ እንደ መልክ ጸዴቅ ሹመት የሚያገለግል ሊቀ ካህናታችን ክርስቶስ ንጉሣችንም ጭምር ነው። በመዝሙር 109(110) ከንጉሥ ዳዊት ዘር ስለሚመጣው መሲሕ የተነገረው ትንቢት በኢየሱስ ክርስቶስ ተፈጽሞአል፤ “እግዚአብሔር ጌታዬ”። ጠላቶችህን ለእግርህ መቀመጫ እስካደርግልህ ድረስ በቀኝ ተቀመጥ አለው። እግዚአብሔር የጎይልን በትር ከጽዮን ይልከልሃል፤ በጠላቶችህም መካከል ግዛ።... እንደ መልክ ጸዴቅ ሥርዐት አንተ ለዘለዓለም ካህን ነህ ብሎ፤

እግዚአብሔር ማለ አይጸጽትም። ቍ.1-2፡4። ክርስቶስ ወደ ሰማይ ባረገ ጊዜ እንደ ሊቀ ካህናት ራሱን በእግዚአብሔር ፊት እንዳቀረበ እንገነዘባለን፤ በተጨማሪም መሲሓዊ መንግሥቱን ከእግዚአብሔር አብ ተቀበለ፤ በዙፋን ላይ ተቀምጦ በእጅህ አክሊል ፈንታ የክብር አክሊል ደፍቶ ነግሦአል። በብሉይ ኪዳን የንጉሥ ዋና ዋና ተግባሮች፤ ሕዝቡን በመርነት ወቅት መምራት፤ ድል በማድረግ ከጠላቶቻቸው እጅ ማዳንና በጽድቅ በሕዝቡ ላይ መንገሥ ናቸው። ክርስቶስ ወደ ሰማይ ባረገ ጊዜ፤ እግዚአብሔር፤ “ሁሉንም ከእግሩ በታች አስገዛለት ከሁሉ በላይም ራስ እንዲሆን ለቤተ ክርስቲያን ሰጠው”፤ ኤፌ. 1፡22፤ ቤተ ክርስቲያንንም እንዲመሠርትና ለዳግም ምጽአቱ እንዲያዘጋጃት ሥልጣን ሁሉ በሰማይና በምድር ተሰጠው። ጌታችን ኢየሱስ በሐዋርያት ሥራ የወንጌልን አገልግሎት ከሰማይ እንደሚቀጥል ዐስበናል። አንድ የቤተ ክርስቲያን ሊቅ፤ “የክርስቶስ ‘አማላጅነት’ ከመለመን ይልቅ በዙፋኑ ላይ ነግሦ በሕዝቡና በዓለም ጉዳዮች መካከል ጣልቃ መግባት ነው” ብሎአል። ክርስቶስ ስለሚነግሥ በእርሱ እኛ አሸናፊዎቻችን መሆን እንችላለን፤ “በክርስቶስ ሁልጊዜ ድል በመንግሥቱ ለሚያዘረን በእኛም በየስፍራው ሁሉ የዕውቀቱን ሽታ ለሚገልጥ ለአምላክ ምስጋና ይሁን” (2ቆሮ. 2፡14) ተብሎ የተጻፈው የሐዋርያው ጳውሎስ ምስክርነት የራሳችን ይሁን፤

6. በሰማይ የሚገኝልን ሊቀ ካህናታችን ክርስቶስ ዋሳችን ነው።

ጌታችን ኢየሱስ፤ እግዚአብሔር ለሰው የወሰነው ዕድል ፈንታ ፍጻሜ እንዲያገኝ በሰማይ ያለ ዋስትናችን ነው። “ሁሉን ከእርሱ በታች ባስገዛ ጊዜ ያልተገዛለት ምንም አልተወምና” አሁን ግን ሁሉ እንደ ተገዛለት ገና አናይም፤ ነገር ግን በእግዚአብሔር ጸጋ ስለ ሰው ሁሉ ሞትን ይቀምስ ዘንድ፤ ከመላእክት ይልቅ በጥቂት አንሶ የነበረውን ኢየሱስን ከሞት መከራ የተነሣ የክብርና የምስጋናን ዘውድ ተጭኖ እናየዋለን። ዕብ. 2፡8-9፤ ዘፍ. 1፡26-27፤ መዝ. 8ን ይመ.። የእምነታችን ሐዋርያና ሊቀ ካህናት ኢየሱስ ባስገኘው የመግባት ዕድል ወደ አብ መግባታችንን ያረጋግጥልናል። ተስፋችን ከንቱ ሆኖ እንዳይቀር፤ ክርስቶስ፤ የእግዚአብሔር የተሰፋ ቃላት እንደሚፈጸሙልን ዋሳችን ነው፤ “እግዚአብሔር የማይለወጥ ዐላማውን

ለተሰፋው ቃል ወራሾች ግልጽ ሰማድረግ ስለ ፈለገ፤ በመሐላ አጸናው፤ እግዚአብሔር ከቶ ሊዋሽ አይችልም፤ እርሱ በሁለት በማይለወጡ ነገሮች በፊታችን ያለውን ተስፋ ለመያዝ ወደ እርሱ ለሸሸን ለእኛ ብርቱ መጽናናት እንድናገኝ አድርጎአል። እኛም የነፍስ መልሕቅ የሆነ ጽኑና አስተማማኝ ተስፋ አለን፤ ይህም ተስፋ ከመጋረጃው በስተ ጀርባ ወዳለው ውስጠኛ መቅደስ ይገባል። ይህም ስፍራ ኢየሱስ ስለ እኛ ቀድሞ የገባበት ነው። እርሱም እንደ መልክ ጼዴቅ ሹመት ለዘለዓለም ሊቀ ካህናት ሆኖአል። ዕብ. 6፡17-20 ኢ.መ.ት.። መልሕቅ በባሕር ላይ ተጥሎ መርከብን አጽንቶ እንደሚያቆም ሁሉ፤ በእግዚአብሔር የተሰጠ የመዳን ተስፋ ቃላትም የነፍሳችን መልሕቅ በመሆን አስቀድሞ ወደ ሰማያዊቷ ቤተ መቅደስ ከገባው ለዘለዓለም ከሚኖረው ሊቀ ካህናታችን ኢየሱስ ጋር ነፍሳችንን ያገናኛታል።

ይሁን እንጂ ሊቀ ካህናታችን ኢየሱስ ለእኛ ዋሳችን የሆነው ስለ እግዚአብሔር ታማኝነት ብቻ አይደለም፤ እርሱ ስለ ወደደን፤ በሕይወት ጉዞአችን ብዙ ጊዜ ከእርሱ እየኩበለልን ብንወድቅም፤ በሞቱና በትንሣኤው አማካይነት ድል አድራጊዎች ሆንን እስከ መጨረሻው እንጽና ዘንድ በአባቱ ፊት ዋሳችን ሆኖአል።

ስለዚህ፤ “የእምነታችንንም ራስና ፈጻሚውን ኢየሱስን ተመልክተን፤ በፊታችን ያለውን ሩጫ በትዕግሥት እንሩጥ”፤ ዕብ. 12፡2። ጌታችን ኢየሱስን እንደ ተወደደ ሊቀ ካህናታችን በይበልጥ እንወቀው፤ አንድ ቀን በአምልኮና በውዳሴ በእግሩ ሥር እንወድቃለን፤ ለዘለዓለም የሚኖር አዳኞችን፤ ፍጹም የሆነ ወኪላችን፤ ጽኑ የሆነ ጠበቃችን፤ ርኅሩኅ የሆነ አስታራቂያችን፤ አሸናፊ የሆነ ንጉሣችንና ታማኝ የሆነ ዋሳችን እንደ መሆኑና በክርስቲያናዊ ጉዟችን ሁሉ ስለሚገኝልን እናመሰግናለን። ድካማችንን ሁሉ ዐውቆ ገና እንደሚወድደን፤ ወደ አባቱ ቤትም እንደሚያደርስን ቃል የገባ መሆኑን ርግጠኛ ሆኖ መዝለቅ እንዴት ትልቅ እርዳታ ነው፤

“እንግዲህ ወደ ሰማያት ያረገ ታላቅ ሊቀ ካህናት የእግዚአብሔር ልጅ ኢየሱስ ስላለን፤ እምነታችንን አጥብቀን እንያዝን፤ ዕብ. 4፡14

እ.መ.ት። በተረፈ በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ጌታችን ኢየሱስ ስለ ሰጠው ተስፋ ማለት ስለ ትንሣኤ ሙታን ስናስብ፤ በሰማይ ስለ እኛ የሊቀ ካህናታችን መገኘት በምስጋና፤ በደስታና በእምነት ጸንተን መንገዳችንን እንድንቀጥል በሚያስችለን ቈራጥነት ልባችንን ይሙላ!

የዐዲስ ኪዳን ጸሐፊዎች፤ የክርስቶስ በክብር መመለስ፤ የመጨረሻው ፍርድና ትንሣኤ ሙታን በጠቅላላው ዓለም ላይ ታላቅ ነውጥ የሚያስከትል የአንድ ክሥተት ገጽታዎች እንደ ሆኑ ያስባሉ። ከዕርጉ ጀምሮ እስከ ዳግም ምጽአቱ ድረስ የክርስቶስ መንግሥት እየተስፋፋ የሚሄድ ቢሆንም፤ ተቃውሞም እየጨመረ ይሄዳልና ክርስቶስ ለመጨረሻው ፍርድ ከመታየቱ በፊት፤ ይህ ዓለም ዐቀፍ የሆነ ታላቅ ትግል ወደ ማክተሚያው እንደሚደርስ መጽሐፍ ቅዱስ ያስተምረናል፤ “እግዚአብሔር ጻድቅ በመሆኑ መከራን ለሚያመጡባችሁ መከራን ይከፍላቸዋል፤ መከራን ለተቀበላችሁት ለእናንተም ሆነ ለእኛ ደግሞ ዕረፍት ይሰጠናል። ይህም የሚሆነው ጌታ ኢየሱስ በሚንበሰበል እሳት ከጎያላን መላእክት ጋር ከሰማይ በሚገለጥበት ጊዜ ነው።” 2ተሰ. 1፥6-7 እ.መ.ት.። የክርስቶስ በክብር መመለስ በእርሱ ላይ ያመፁትና የጠላቶቻችን የመጥፋት መጨረሻና የጌታችን የመከበር ፍጻሜ ይሆናል፤ “ይኸውም በሰማይና በምድር፤ ከምድርም በታች፤ ጉልበት ሁሉ ለኢየሱስ ስም ይንበረከክ ዘንድ፤ ምላስም ሁሉ ለእግዚአብሔር አብ ክብር፤ ኢየሱስ ክርስቶስ ጌታ እንደ ሆነ ይመሰክር ዘንድ ነው።” ፊል. 2፥10-11 እ.መ.ት።

ትንሣኤ ሙታን፡- ታላቁ ክርስቲያናዊ ተስፋ

ይህን ጥናታችንን በተለይ የሚመለከተው የዚህ ታላቅ ክሥተት ገጽታ ትንሣኤ ሙታን ነው።

ሀ. ትንሣኤ ሙታን በብሉይ ኪዳን

ሙታንን የሚያስነሣው እግዚአብሔር በብሉይ ኪዳን በሥራ ላይ እንደ ነበረ ዐስበናል፤ ሙታንን ማስነሣት የሕያው እግዚአብሔር ባሕርይ አንድ ትልቅ ምልክት ነውና። አብርሃም በትንሣኤ እምላክ አምኖ የክርስቶስን ቀን በሕሊና አይቶ እንደ ተደሰተ ጌታችን ራሱ

መሰከረለት፤ ዮሐ. 8፥56። የተስፋ ቃልና የትንሣኤ ልጅ በተባለው በይስሐቅ በኩል ዘሩ እንደሚጠራለት እግዚአብሔር ለአብርሃም ገለጠለት። የዐዲስ ኪዳን ጸሐፊዎች፤ አብርሃም ይስሐቅን እንደ መሥዋዕት ማቅረቡ በይበልጥ ትንሣኤን እንጂ የመሲሑን ሞት እንደሚያመለክት ምሳሌ አልታያቸውም፤ ዕብ. 11፥19። በይስሐቅ በኩል የተጠሩት የትንሣኤ ልጆች ተብለው የሚጠሩ ይሆናሉ፤ በሕይወታቸው ላይ የሕያው እግዚአብሔር ማኅተም ይኖራልና። እግዚአብሔር ከሚንበሰበለው ቊጥቋጦ ለሙሴ በታየው ጊዜ፤ በዐዲስ ስም ማንነቱን ገለጠለት። ለአብርሃም፤ ለይስሐቅና ለያዕቆብ ሁሉን የሚችል እምላክ (ኤልሻዳይ) በተባለው ስም ቢታወቅም፤ ካሁን ጀምሮ በተጨማሪ ያህዌ በሚለው ስሙም ይታወቃል፤ ዘፀ. 3፥14፤ 6፥3። ያህዌ “ያለና የሚኖር” ማለት ሲሆን፤ እግዚአብሔር በራሱ ሕይወት እንዳለውና ሕይወትን ሰጪ መሆኑንም ያመለክታል፤ ሙታንን የሚያስነሣ፤ ሕይወትንም የሚሰጥ እምላክ ነው። ጌታችን ኢየሱስ በትንሣኤ ሙታን ከማያምኑት ከስዱቃውያን ጋር በተነጋገረ ጊዜ፤ ሐሳባቸው ሙሴ እንዴት እንደ ተጠራ ወደሚያስገነዝበው ነጥብ እንዲያመራ አደረገ፤ እንዲህ በማለት፤ “ስለ ሙታን ግን እንዲነሡ እግዚአብሔር፡- እኔ የአብርሃም እምላክ የይስሐቅም እምላክ የያዕቆብም እምላክ ነኝ እንዳለው በሙሴ መጽሐፍ በቊጥቋጦው ዘንድ የተጻፈውን አላነበባችሁምን? የሕያዋን እምላክ ነው እንጂ የሙታን አይደለም። እንግዲህ እጅግ ትስታላችሁ።” ማር. 12፥26-27። እግዚአብሔር በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ቀስ በቀስ ፈቃዱን ሲገልጥ፤ ሁለት ዐይነት ትንሣኤ ማለት መንፈሳዊና አካላዊ ትንሣኤዎች መኖራቸውን ለይተን መመልከት እንጀምራለን። መንፈሳዊ ትንሣኤ (ትንሣኤ ልቡና) ምን ዐይነት ትንሣኤ እንደ ሆነ ባለፈው ምዕራፍ ውስጥ አይተናል፤ በዚህ ምዕራፍ ላይ ደግሞ ስለ ሥጋ ትንሣኤ ምንነት እንመለከታለን።

በብሉይ ኪዳን ዘመን የነበሩ የእግዚአብሔር ነቢያት የሥጋ ትንሣኤን በድንግዝግዝ ከሩቅ አይተውታል። ከጊዜ ወደ ጊዜ ግን በመንፈስ ቅዱስ መሪነት በሚገለጥ ድምፅ ይናገሩ ነበር፤ ለምሳሌ፤ “ሙታንህ ሕያዋን ይሆናሉ፤ ራሳዎችም ይነሣሉ።” በምድር የምትኖሩ ሆይ፤ ጠልህ የብርሃን ጠል ነውና፤ ምድርም ሙታንን ታወጣለችና

ንቁ ዘምሩም፤ እ.ሳ. 26፥19፤ “በምድርም ትቢያ ውስጥ ካንቀላፉቱ ብዙዎች ይነቃሉ፤ እኩሎቶቹ ወደ ዘለዓለም ሕይወት፤ እኩሎቶቹም ወደ ዕፍረትና ወደ ዘለዓለም ጉሰቀሏልና”፤ ዳገ. 12፥2። በቢታንያ የኖረች በብሉይ ኪዳን ትምህርት መሠረት ያደገች የማርያም እሳት ማርታ፤ ጌታችን ኢየሱስ ስለ ሞተው ወንድሟ ስለ አልዓዛር፤ “ወንድምሽ ይነሣል” ባላት ጊዜ፤ “በመጨረሻው ቀን በትንሣኤ እንዲነሣ ዐውቃለሁ አለችው”፤ ዮሐ. 11፥24። ይሁን እንጂ፤ ጌታችን ኢየሱስ፤ “ትንሣኤና ሕይወት እኔ ነኝ፤ የሚያምንብኝ ቢሞት እንኳ ሕያው ይሆናል” (ቀ.25) ብሎ ሲመልስላት በተቀበለችው ትምህርት ዐዲስ ርምጃ ታየ። “ሕይወትንና አለመጥፋትን ወደ ብርሃን አውጥቶአል።” ያስፈጸመው የሞተውና ከሙታን የተነሣው ጌታችን ኢየሱስ መሆኑን ሐዋርያው ጳውሎስ ለጢሞቴዎስ አሳስበው፤ 2ጢሞ. 1፥10። በክርስቶስ ትንሣኤ ምክንያት፤ ትንሣኤ የእግዚአብሔር ሕዝብ የማያጠራጥር ተስፋ መሆኑ ተገልጾልኝ፤ “እኔ ሕያው ነኝና እናንተ ደግሞ ሕያዋን ትሆናላችሁ” ብሎ ደቀ መዛሙርቱን አጽናናቸው፤ ዮሐ. 14፥19። በዐዲስ ኪዳን ውስጥ “ተስፋ” የወደፊቱን የሚመለከት እምነት እንጂ መሠረተ ቢስ የሆነ ፍላጎት ወይም ቅዠት አይደለም። ክርስቲያናዊ እምነት በርግጥ በእግዚአብሔር የተሰፋ ቃላትና ታሪካውያን ድርጊቶች ላይ የተመሠረተ ነው።

ለ. ትንሣኤ ሙታን በዐዲስ ኪዳን

በዐዲስ ኪዳን ዘመንም እንኳ ስለ ትንሣኤ ሙታን አንዳንድ እንግዳ አስተሳሰቦች ይሠራጩ ነበር። ሄሜኔዎስንና ፊሊጦስን የመሳሰሉ አንዳንድ ሰዎች ከእግዚአብሔር እውነት ርቀው ነበር፤ “ትንሣኤ ሙታን ከዚህ በፊት ሆኖአል እያሉ የአንዳንዶቹን እምነት ይገለጣጡ” በማለት ሐዋርያው ጢሞቴዎስን አስጠነቀቀው፤ 2ጢሞ. 2፥18 እ.መ.ት.። እነዚህ ሐሰተኞች መምህራን፤ ትንሣኤ ዐልፎአል፤ ትንሣኤ የሚሰጣችሁን ሁሉ ተቀብላችኋል፤ ለወደፊት ምንም ዐዲስ ነገር የለም በማለት፤ የቤተ ክርስቲያን ሰዎችን ያታልሉ ነበር። ሁሉ አሁን ከተሰጠ፤ የዘለዓለም ሕይወት ማለት ምን ማለት ነው? ክርስቲያኖች ለምን ይሞታሉ? ለምንስ ይታመማሉ? የሚሉትንና የመሳሰሉትን ጥያቄዎች ያስነሡ ነበር። በዘመናችን ይህ ስሕተት ሁለት ዐይነት ልብስ

ለብሶ ይታያል፤ የመጀመሪያው፤ በዚህ ዓለም ላይ የተቀበልነው ብቻ አለ፤ ትንሣኤ ዓለም እንዴት መሆን እንሚገባው ምሳሌ ነው እንጂ ሌላ ነገር የለም የሚለው ትምህርት ሲሆን፤ ሌላው ደግሞ “Name it and Claim it” ተናገረውና የእኔ ነው በል” የሚባለው የአስተሳሰብ እንቅስቃሴ ነው፤ ይህ ትምህርት ሰውን በሐሰተኛ ተስፋ ስለሚሞላ እምነትን ሊያበላሽና ወደ መንፈሳዊ ብክለትና የጥርጣሬ መንፈስ ሊመራ ይችላል።

ሌሎች ሰዎች “የሙታን ትንሣኤ የለም” ብለው ያስተምሩ ነበር። በተለይ በቆሮንቶስ ቤተ ክርስቲያን የሚገኙ አንዳንድ ሰዎች በዚህ የስሕተት ትምህርት ይቸገሩ ነበር። ሰዎቹ የካዱት ትንሣኤ ሙታንን እንጂ የክርስቶስን ትንሣኤ አልነበረም። ሌሎችም በቆሮንቶስ፤ በክርስቶስ የሚያስፈልጉአቸውን በረከቶች ሁሉ ስላገኙ፤ የሚጨመር ምን ሌላ ጥሩ ነገር አለ? በማለት እርስ በርሳቸው ይጠያየቁ ነበር፤ በክርስቶስ ከእግዚአብሔር ጋር ታርቀው ዐዲስ መንፈሳዊ ሕይወት ነበራቸው፤ ለአገልግሎታቸውም ማንኛውም መንፈሳዊ ስጦታ አይጉድልባቸውም ነበር፤ ዋናው ነገር በምድር የመኖሩ ጉዳይ ነው፤ ከሞት በኋላ፤ የክርስቲያን መንፈስ ከክርስቶስ ጋር በሰላማዊ ሁኔታ ስለሚገኝ ስለ አካል ሁኔታ ማስብ እንደማያስፈልግ ያምኑ ነበር። ይህ አስተሳሰብ ወደ ቤተ ክርስቲያን የገባው በግሪክ ፍልስፍና ላይ ከተመሠረተው የስቲካዊ ትምህርት ነው። የስቲካውያን የግሪኩን ሐሳብ ስለሚከተሉና፤ የማይሞተው የሰው መንፈስ ብቻ ስለ ሆነ፤ ሰውነት ምንም ፋይዳ የለውም ይላሉ።

ሐዋርያው ጳውሎስ ለስሕተታቸው መልስ የሰጠው ለቆሮንቶስ ሰዎች በጻፈላቸው የመጀመሪያው መልእክት በታላቁ ም.15 ላይ ነው። በዚህ የመልእክቱ ክፍል ምእመናኑን ከሁሉ አስቀድሞ ወደ ወንጌል ፍሬ ነገር እንደ ገና ይመራቸዋል፤ “ወንድሞች ሆይ፤ የስብከሁላችሁን ደግሞም የተቀበላችሁትን በእርሱም ደግሞ የቆማችሁበትን በእርሱም ደግሞ የምትድኑበትን ወንጌል አሳስባችኋለሁ፤ በከንቱ ካላመናችሁ በቀር፤ ብታስቡት፤ በምን ቃል እንደ ሰበከሁላችሁ አሳስባችኋለሁ። እኔ ደግሞ የተቀበልሁትን ከሁሉ በፊት አሳልፌ ሰጠኋችሁ እንዲህ ብዬ፡- መጽሐፍ እንደሚል ክርስቶስ ስለ ኀጢአታችን ሞተ፤

ተቀበረም፤ መጽሐፍም እንደሚል በሦስተኛው ቀን ተነሣ ለኪፋም ታየ በኋላም ለዐሥራ ሁለቱ...፤ ቍ.1-3። ትንሣኤ ሙታን ዋና ትምህርት የሆነበት ምክንያት፤ በወንጌል ላይ ስለ ተመሠረተ ነው፤ ሐዋርያው ለቆሮንቶስ ሰዎች መልእክት በጻፈ ጊዜ፤ እነዚህ የሚያስደንቁ ነገሮች ከተፈጸሙበት ወቅት ሃያ ዓመታት ያህል ብቻ ዐልፈው ነበር፤ ከሥተቱ ገና ከትውስታ አልጠፋም ነበር፤ የሚያስከትለው ውጤት ለዘለዓለም ስለ ሆነ፤ የክርስቶስ ትንሣኤ በዘመናችን ለምንኖር ክርስቲያኖች ላሁኑ ሕይወታችን፤ ለአካላችንም ትንሣኤ እጅግ በጣም አስፈላጊ መሆኑን መገንዘብ አለብን። በክርስቶስ አካል የሆነው፤ በክርስቶስ ለሚያምን ሁሉ ይሆንላታል።

ትንሣኤ ሙታን ከሌለ ምን ልዩነት ይመጣ ይሆን? ሐዋርያው ጳውሎስ የትንሣኤ ሙታን አለመኖር የሚያስከትለው ውጤት ከባድ መሆኑን የቆሮንቶስ ሰዎችን ያስረዳቸዋል፤ ትንሣኤ ሙታን ከሌለ፡-

- ክርስቶስ አልተነሣም (ቍ.13)፤
- እምነታችን ከንቱ ናት፤ በወንጌል ማመን ራስን ማታለል ነው (ቍ.14)፤
- ሐዋርያት ሐሰተኞች የእግዚአብሔር ምስክሮች ናቸው፤ ስብከታቸውም ከንቱ ነው (ቍ.14-15)፤
- በክርስቶስ ያንቀሳፉት ጠፍተዋል (ቍ.18)፤
- ክርስቲያኖች ከሰው ሁሉ ይልቅ የሚያሳዝኑ ናቸው (ቍ.19)፤
- አካላቸው ለወደፊት ምንም ዋጋ ከሌለው፤ ሐዋርያትና ሌሎችም ክርስቲያኖች ዘወትር ለአደጋ የሚጋለጡት ለምንድን ነው? (ቍ.30)፤
- ለሞት ምንም መፍትሔ አልተገኘም፤ ክርስቶስ ሞትን አላሸነፈልንም ማለት ነው (ቍ.54-55ን ይመ.)።

“ነገር ግን ክርስቶስ... በእርግጥ ከሙታን ተነሥቶአል”፤ ቍ.20 አ.መ.ት.። እንግዲህ በዚህ ትልቅና አስደሳች የወንጌል እውነት መሠረት ሐዋርያው ጳውሎስና ሌሎች የዐዲስ ኪዳን ጸሓፊዎች ስለ ትንሣኤ ሙታን ምን ያስረዱናል? “ሞት በሰው በኩል ስለ መጣ

ትንሣኤ ሙታን በሰው በኩል ሆኖአልና”፤ ቍ.21። እውነት ነው፤ ጥቂት ጥቅሶች በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በመጨረሻው ፍርድ ሰው ሁሉ ማለት ደድቃንና ኃግአን ከሙታን ተነሥተው በእግዚአብሔር ዙፋን ፊት እንደሚቆሙ ያስተምሩናል፤ ዳን. 12፤2፤ ራእ. 20፤11-13። የዐዲስ ኪዳን ጸሓፊዎች ግን በምእመናን ትንሣኤ ላይ ትኩረት ያደርጋሉ። ስለ አካላችን ትንሣኤ አራት ዋና ዋና ነገሮችን አስቀድመን መገንዘብ አለብን፡-

1. የአካላችን ትንሣኤ መነሻ የእግዚአብሔር ፈቃድ ነው፤ ጌታችን ኢየሱስ፤ “ከሰጠኝም ሁሉ አንድን ስንኳ እንዳላጠፋ በመጨረሻው ቀን እንዳስነሣው እንጂ የላከኝ የአብ ፈቃድ ይህ ነው። ልጅንም አይቶ በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘለዓለም ሕይወትን እንዲያገኝ የአባቴ ፈቃድ ይህ ነው፤ እኔም በመጨረሻው ቀን አስነሣዋለሁ” ብሎአል፤ ዮሐ. 6፤39-40።
2. የአካላችን ትንሣኤ መሠረት የክርስቶስ ትንሣኤ ነው፤ ሐዋርያው ዮሐንስ “ከሙታንም በኩር” ሲለው (ራእ. 1፤5)፤ ሐዋርያው ጳውሎስ “ላንቀሳፉት በኩራት ሆኖ” (1ቆሮ. 15፤20) ብሎ ሕያው የሆነውን ክርስቶስን ይገልጣል። ይሁን እንጂ ሁለቱም መግለጫዎች፤ የኢየሱስ ትንሣኤ ወደ ክብር የሚያመጣቸው ብዙዎች ልጆች እንዳሉ ያረጋግጣሉ፤ ዕብ. 2፤10።

3. የአካላችን ትንሣኤ አርአያ የክርስቶስ ትንሣኤ ነው፤ “እኛ አገራችን በሰማይ ነውና፤ ከዚያም ደግሞ የሚመጣ መድኃኒትን እርሱንም ጌታን ኢየሱስ ክርስቶስን እንጠባበቃለን፤ እርሱም ሁሉን እንኳ ለራሱ ሊያስገዛ እንደሚችልበት አሠራር፤ ክቡር ሥጋውን እንዲመስል የተዋረደውን ሥጋችንን ይለውጣል”፤ ፊል. 3፤20-21።

4. የአካላችን ትንሣኤ ፈጻሚ ክርስቶስን ከሙታን ያስነሣው መንፈስ ቅዱስ ነው፤ “ነገር ግን ኢየሱስን ከሙታን ያስነሣው የእርሱ መንፈስ በእናንተ ዘንድ ቢኖር፤ ክርስቶስ ኢየሱስን ከሙታን ያስነሣው እርሱ በእናንተ በሚኖረው በመንፈሱ፤ ለሚሞተው ሰውነታችሁ ደግሞ ሕይወትን ይሰጠዋል”፤ ሮም 8፤11። መንፈስ ቅዱስ ደግሞ ሊመጣ

ላለው ዋስትና እንዲሆን በእግዚአብሔር የተሰጠን መያዣ ነው፤ 2ቆሮ. 5፥5።

የአካላችንን ትንሣኤ ምንነት በሚከተሉት ሦስት መግለጫዎች ልናስተውል እንችላለን፡-

➤ የሰውነታችንን ቤዛ፤ “የመንፈስ በኩራት ያለን ራሳችን ደግሞ የሰውነታችን ቤዛ የሆነውን ልጅነት እየተጠበቀን ራሳችን በውስጣችን እንቃትታለን”፤ ሮሞ 8፥23። ጌታችን ኢየሱስ በመሥዋዕታዊ ሞቱ ዋጋ በመክፈል ነፍሳችንን ብቻ ሳይሆን ሰውነታችንን እንደ ዋጀ ይህ ጥቅስ ያሳስበናል። ይህም ማለት፤ የሰውነታችን ትንሣኤ ጌታችን ኢየሱስ ያስገኘልንን ደኅንነት ወደ ፍጻሜ ያደርሰዋል ማለት ነው።

➤ መከበራችን፤ “አስቀድሞ ያወቃቸው የልጁን መልክ እንዲመስሉ... አከበራቸው”፤ ሮሞ 8፥29፡30። ቤዛነትን ከማግኘታችን እውነት ጋር ተያይዘው በሐዋርያው ጳውሎስ ከተጠቀሱ ዐምስት ደረጃዎች የመጨረሻው መከበራችን ነው። ይህ ደረጃ የትንሣኤ ሰውነታችንን የምንቀበልበት ደረጃ ነው። እውነት ነው፤ ክርስቶስ ገና በክብሩ ተመልሶ ስላልመጣ፤ መከበራችን አልተፈጸመም። በሌላ ዘንድ ሐዋርያው፤ “ዐብረንን ደግሞ እንድንከበር ዐብረን መከራ ብንቀበል ከክርስቶስ ጋር ዐብረን ወራሾች ነን” ብሎአል፤ ሮሞ 8፥17። ቢሆንም ለምእመናን እግዚአብሔር ያዘጋጀላቸው ዕቅድ ርግጠኛና የማያጠራጥር ስለሆነ ጥቅሱ በጎላፊ ጊዜ “አከበራቸው” ይላል።

➤ መለወጣችን፤ “እነሆ አንድ ምስጢር እነግራችኋለሁ፤ ሁላችን እናንቀላፋም ነገር ግን የኋለኛው መለከት ሲነፋ ሁላችን በድንገት በቅጽበተ ዐይን እንለወጣለን፤ መለከት ይነፋልና ሙታንም የሚይዘሰብሱ ሆነው ይነሣሉ እኛም እንለወጣለን። ይህ የሚበሰብሰው የሚይዘሰብሰውን ሊብስ ይህም የሚሞተው የማይሞተውን ሊብስ ይገባዋልና”፤ 1ቆሮ. 15፥51-53። በዚህ ላይ ሐዋርያው የሰውነታችንን መለወጥ ልብስን እንደ መቀየር አድርጎ ይመለከተዋል። በ2ኛ ቆሮንቶስ ም.5 በሌላ ዐይነት ዘይቤያዊ አነጋገር፤ ዐዲሱን ሰውነታችንን መቀበል ምድራዊ ድንኳናችንን በሰማያዊ ሕንጻ ወይም በቋሚ መኖሪያ መቀየር መሆኑን ይገልጣል። አስደናቂው ሁኔታችን የሰው ቋንቋ መግለጽ

ከሚችለው በላይ ስለሆነ ግን፤ “ሚች የሆነው በሕይወት እንዲዋጥ ሰማያዊውን መኖሪያችንን ልንለብስ እንጂ ልንገፈፍ አንፈልግም” በማለት ሁለቱን ማለት የ“ልብስ” እና “ሕንጻ” የአነጋገር ዘይቤዎችን አደባባይ ያሳያል፤ ቍ.4 አ.መ.ት.።

እንግዲህ ይህ ትልቅ ክሥተት ማለት ትንሣኤ ሙታን መቼ ይፈጸማል? መልሱን እንድናገኝ ወደ 1ኛ ቆሮንቶስ ም.15 እንመለስ! በክፍሉ መሠረት የሂደቶች ቅደም ተከተል በመኖሩ ሦስት ደረጃዎችን ለይተን ማሳየት እንችላለን፡-

ሀ) “ክርስቶስ እንደ በኩራት”፤ ከሙታን በተነሣበት ጊዜ ይህ ርምጃ ተፈጽሞአል (ቍ.23)።

ለ) “በኋላም በመምጣቱ ለክርስቶስ የሆኑት” ቍ.23፤ አስቀድመው በክርስቶስ ያንቀላፉት ከዚያም በኋላ ገና በሕይወት ያሉት። “ማንቀላፋት” የክርስቲያን ሞት ምን ዓይነት ሞት እንደሆነ በጥሩ ሁኔታ ይገልጣል። ሰው በዚህ ሕይወት ሲያንቀላፋ እንደ ገና ለመንቃት ሙሉ ተስፋ አለው፤ ለአንዳንዶቻችን የሚደውል ሰዓት ያስፈልግ ይሆናል። በክርስቶስ ያንቀላፉት እንዲነሡ ምልክት ይኖራል ይኸውም፤ “መለከት ይነፋልና ሙታንም የማይበሰብሱ ሆነው ይነሣሉ እኛም እንለወጣለን”፤ ቍ.52። እስከዚያ ቀን ድረስ በአካል ያንቀላፉት ከክርስቶስ ጋር መሆናቸውን ዐውቀው ይጠበቃሉ።

ትንሣኤ ሙታን የወንጌል ሐሳብ በጣም ከፍተኛ ደረጃ ነው፤ የክርስቶስ የሆኑ ሁሉ ከሙታን እስከሚነሡ ድረስ፤ የመጨረሻው የእርሱ ድል ገና አልተፈጸመም። እውነት ነው፤ ዋጋው ሁሉ በክርስቶስ መሥዋዕታዊ ሞት ተከፍሎአል፤ እርሱ ራሱ ከሞት ተነሥቶአል። “የሚደመስሰውም የመጨረሻው ጠላት ሞት ነው” (ቍ.26 አ.መ.ት.) ስለ ተባለ፤ ትንሣኤ ሙታን የሚፈጸምበት ቀን እስከሚደርስ ድረስ፤ ክርስቶስ ሞትን ድል እንዳደረገ አሸናፊ አልተገለጠም። እንግዲህ ትንሣኤ ሙታን የክርስቶስ ለሆኑት ብቻ ሳይሆን ለክርስቶስ ለራሱ እጅግ በጣም አስፈላጊ ጉዳይ ነው፤ ለእነርሱ የመዳናቸው ፍጻሜ ሲሆን፤ ለክርስቶስ የመጨረሻውን ድል እንዳገኘ የሚያረጋግጥ ምልክት ይሆናል።

ሐ) “ካዚያም ግዛትን፤ ሥልጣንና ጎይልን ሁሉ ከደመሰሰ በኋላ መንግሥትን እንግዚአብሔር አብ ሲያስረክብ፤ ያን ጊዜ ፍጻሜ ይሆናል።... የሚጠፋው የማይጠፋውን፤ የሚቀተውም የማይቀተውን በሚለብስበት ጊዜ፤ ‘ሞት በድል ተዋጦ’ ተብሎ የተጻፈው ቃል ይፈጸማል”፤ ቍ.24:54 አ.መ.ት.።” ታላቁ የእግዚአብሔር የማዳን ዕቅድ በዚያ ጊዜ ተፈጽሞ፤ እግዚአብሔር ሁሉ በሁሉ ይሆናል።

ስለ ትንሣኤ ሙታን የሚነሡ አንዳንድ ጥያቄዎች

ሀ. የቆሮንቶስ ሰዎች የትንሣኤ አካልን ዋጋ ዝቅ አድርገው እንደ ተመለከቱት አይተናል፤ ስለዚህ፤ “ሙታን እንዴት ይነሣሉ? በምንስ ዐይነት አካል ይመጣሉ?” ብለው ሲጠይቁ፤ በጳውሎስ ሳያላግጡበት አልቀሩም። ሐዋርያው ጥያቄውን ሞኝነት ሲለው፤ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ሞኝ መሆን ማለት ከእግዚአብሔር ውጭ ሆኖ ማስብ ማለት ነው። ለቆሮንቶስ ሰዎች መልስ ሲሰጥ ጳውሎስ በፍጥረትና በትንሣኤ ክርስቶስ ስለሚታየው የእግዚአብሔር አሠራር እንዲያስላስሉ ይመራቸዋል፡-

1. ቍ.36-44 ፍጥረቱን ተመልከቱ!

ሀ) ዘርን ስንዘራ፤ ሞትን ወደ መሬት ብናስገባም፤ ከመሬት ሕይወትን እናወጣለን፤ “አንተ የምትዘራው ካልሞተ ሕያው አይሆንም”፤ ቍ.36።

ለ) በዘርና በተክል መካከል ልዩነት አለ። ከመሬት ውስጥ የሚወጣው ወደ መሬት ከሚገባው ይለያል፤ “የምትዘራውም ስንዴ ቢሆን ከሌላም ዐይነት የአንዱ ቢሆን፤ ቅንጣት ብቻ ነው እንጂ የምትዘራው የሚሆነውን አካል አይደለም”፤ ቍ.37። ካሮት ቢሆን፤ ስንዴም ቢሆን፤ እግዚአብሔር እንደ ፈቃዱ አካልን ይሰጣል።

ሐ) በዘርና በተክል መካከል ልዩነት ቢኖር ቀጣይነትም አለ፤ ከስንዴ ዘር የሚወጣ ፍሬ ስንዴ ነው እንጂ ሌላ ዐይነት አይደለም፤ እግዚአብሔር ሁሉን እንደ ወገኑ ፈጥሮአልና፤ ዘፍ. 1፡11-12።

መ) ይህ ፍጥረታዊ ሐቅ ፍጥረትን ሁሉ ይመለከታል፤ አንድ አካል ወደ ሌላ የሚታወቅ አካል ይለወጣል፤ “ሥጋ ሁሉ አንድ አይደለም፤ የሰው ሥጋ ግን አንድ፤ የእንስሳም ሥጋ ሌላ ነው፤ የወፎችም

ሥጋ ሌላ ነው፤ የዓሣም ሥጋ ሌላ ነው። ደግሞ ሰማያዊ አካል አለ፤ ምድራዊም አካል አለ፤ ነገር ግን የሰማያዊ አካል ክብር ልዩ ነው፤ የምድራዊም አካል ክብር ልዩ ነው”፤ 1ቆሮ. 15፡39-40።

ሠ) እንደዚህ በተፈጠረና በትንሣኤ አካላችን መካከል ልዩነትና ቀጣይነት ይኖራል፤ “የሙታን ትንሣኤ ደግሞ እንዲሁ ነው። በመበስበስ ይዘራል፤ ባለመበስበስ ይነሣል፤ በውርደት ይዘራል፤ በክብር ይነሣል፤ በድካም ይዘራል፤ በጎይል ይነሣል፤ ፍጥረታዊ አካል ይዘራል፤ መንፈሳዊ አካል ይነሣል። ፍጥረታዊ አካል ካለ መንፈሳዊ አካል ደግሞ አለ”፤ ቍ.42-44። ይሁን እንጂ የሚዘራው (የሚቀበረው) እና የሚነሣው አንድ ሰው ናቸው። የአልዓዘር መነሣት በምሳሌ ይህን እውነት ያስረዳናል። የሞተ ቢሆንም ጌታችን በስም ሲጠራው አልዓዘር ሰምቶ ሰውነቱ ሲነሣ፤ የተነሣው አልዓዘር ራሱ ነበረ እንጂ ሌላ ሰው አልነበረም። ሲነሣ መቼም ነፍስ ዘርቶ ወደ ድሮው ሁኔታ ተመልሶአል፤ የትንሣኤ አካል ገና አልተሰጠውምና፤ የሐ. 11፡43-44።

እንዴት ዐይነት አስደናቂ ለውጥ ነው ያለው! በጌታችን ኢየሱስ ወንጌል ጎይል አካላችን የማይበሰብስ፤ የተከበረ፤ ጎይል ያለውና መንፈሳዊ ሲሆን፤ የሚታይና የሚዳስስ ይሆናል። ይህን ትልቅ መልእክት በሰሙ ጊዜ፤ ወደ ግብ እንደ ደረሱ የሚያስቡ የቆሮንቶስ ሰዎች ሳይደነግጡ አልቀሩም፤ የትንሣኤን አካል እስከሚለብስ ድረስ ክርስቲያን ሁሉ ገና ግብ ሳይ እንዳልደረሰ ተረድተዋልና።

2. ቍ.45-49 ክርስቶስን ተመልከቱ!

ሐዋርያው ጳውሎስ በዚህ አንቀጽ ውስጥ የፊተኛውንና የኋለኛውን አዳም ያነጻጽራል፤ ፊተኛው አዳም መጀመሪያ የተፈጠረ ሰው ሲሆን፤ ኋለኛው አዳም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። በሁለቱም መካከል ትልቅ ልዩነት አለ፤ ፊተኛው አዳም ሕይወትን ሲቀበል፤ ኋለኛው አዳም ሕይወትን ይሰጣል፤ ፊተኛው አዳም የአካላዊ ሕይወት ወኪል ሲሆን፤ ኋለኛው አዳም የመንፈሳዊ ሕይወት ወኪል ነው፤ ፊተኛው አዳም ከዐፈር ሲሆን፤ ኋለኛው አዳም ከሰማይ ነው። ይሁን እንጂ፤ ሁለቱም ማለት ፊተኛውና ኋለኛው አዳም ሰው ናቸው፤ ልዩነትም ተመሳሳይነትም አለ።

እያንዳንዳችን የፊተኛውን አዳም ምድራዊ መልክ ለብሰናል፤ በሰውነቱ፤ በድካሙ፤ በጎጢኢተኛነቱ፤ በሚችነቱ እንካፋለን፤ የቤተ ሰብ ተመሳሳይነት አለብን። ይሁን እንጂ፤ “የምድራዊውን ሰው መልክ እንደ ለበሰን፤ የሰማያዊውን ሰው መልክ ደግሞ እንለብሳለን”፤ ቍ.49 አ.መ.ት.። አንድ ቀን ግን የኢስኛውን አዳም የጌታችን ኢየሱስን መልክ እንለብሳለን፤ “እርሱ እንዳለ እናየዋለንና እርሱን እንድንመስል እናውቃለን”፤ 1ዮሐ. 3፥2። ይህ መቼ ይሆናል? የሚሆነው ጌታችን ኢየሱስ በክብር ሲገለጥ ነው፤ “እኛ ግን አገራችን በሰማይ ነው፤ ከዚያ የሚመጣውንም አዳኝ፤ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን በናፍቆት እንጠባበቃለን፤ እርሱም ሁሉን ለራሱ ባስገዛበት ገይል፤ ክቡር ሥጋውን እንዲመስል የተዋረደውን ሥጋችንን ይለውጣል”፤ ፊል. 3፥20-21 አ.መ.ት.።

እንግዲህ የትንሣኤ አካላችን ምን ዐይነት እንደ ሆነ በይበልጥ እንድናስተውል፤ ከሙታን ወደ ተነሣው ወደ ጌታችን ኢየሱስ መመልከት አለብን። ገና በምድር ሳለ ሕያው በሆነው ሰውነቱ ላይ ለውጥና ቀጣይነት ታይቶአል፤ ለምሳሌ፤ ከትንሣኤው በኋላ፤ በደቀ መዛሙርቱ ፊት ይታይና ይሰወር ነበር፤ በተቈለፈ መዝጊያ በኩል ዐልፎ ሄዶአል፤ ወደ ሰማይም ዐርጎአል። ይሁን እንጂ፤ የተቸነከሩ እጆቹንና እግሮቹን፤ የተወጋውን ጐጐን በማሳየት፤ በፊታቸውም በመብላት፤ ከእነርሱ ጋር የተመሳሰለው፤ ለእነርሱም ሲል ተስቶሎ የሞተው ኢየሱስ መሆኑን አረጋገጠላቸው። በአካሉ፤ በድምፁና በድርጊቶቹ ታወቀ። ጌታችን ኢየሱስ በአንድ ጊዜ የተለወጠና ያው እርሱ ራሱም ነበረ። የእኛም ሁኔታ የእርሱን የሚመስል መሆኑን ከዚህ ልንማር እንችላለን፤ ብንለወጥም፤ እኛኑ ራሳችንን እንደምንሆን ከጌታችን ትንሣኤ መረዳት እንችላለን፤ በክብር ለዘለዓለም ከክርስቶስ ጋር ስንኖር፤ እያንዳንዳችን እንደ ከዋክብት የጌታችን ኢየሱስን ውብት፤ ክብርና የተሰጠንን የእግዚአብሔርን ጸጋ እናንጸባርቃለን።

ለ. በተሰሎንቄ ሰዎች መካከል አንዳንዶች ስለ ሞቱ፤ ሌላ ጥያቄ ተነሥቶ ነበር፤ ይኸውም፤ ወደ ክርስቶስ የሄዱት ወንድሞችና እጥቶች በትንሣኤ አይካፈሉም? ይህ ትልቅ ዕድል ፈንታስ ጠፍቶባቸዋል? የሚለው ነው። ለዚህ ጥያቄ መልስ ሲሰጥ፤ ሐዋርያው ጳውሎስ

ለተሰሎንቄ ሰዎች ባስተማረው ትምህርት ስለ ትንሣኤ ሙታን ትልቅ ማብራሪያ ሰጠ፤ 1ተሰ. 4፥13-18። የአንቀጹ ፍሬ ነገሮች የሚከተሉት ናቸው፡-

- 1) በሞት ተለይተው የነበሩት ያንቀላፉ መሆናቸውን ሐዋርያው ጳውሎስ የተሰሎንቄ ሰዎችን ያሳስባቸዋል፤ ሞትን እንደ እንቅልፍ መቀጠር በጌታችን ኢየሱስ አነጋገር ላይ የተመሠረተ ነው፤ ሉቃ. 8፥52፤ ዮሐ. 11፥11-14።
- 2) በክርስቶስ ያንቀላፉትና እርሱ ዳግም እስከሚመጣ ድረስ በሕይወት የሚቋቋሙ የሁለቱም የትንሣኤ ተስፋ በጌታችን ሞትና ትንሣኤ ላይ የተመሠረተ ነው፤ “ኢየሱስ እንደ ሞተና እንደ ተነሣ ካመንን፤ እንዲሁም በኢየሱስ ያንቀላፉትን እግዚአብሔር ከእርሱ ጋር ያመጣቸዋልና”፤ 1ተሰ. 4፥14።
- 3) ይልቁንም፤ በክርስቶስ ያንቀላፉት በሕይወት ከቀሩት ምእመናን ለትንሣኤ ቅድሚያ ይኖራቸዋል፤ “ጌታ ራሱ በትእዛዝ በመላእክትም አለቃ ድምፅ በእግዚአብሔር መለከት ከሰማይ ይወርዳልና፤ በክርስቶስም የሞቱ አስቀድመው ይነሣሉ፤ ከዚያም በኋላ እኛ ሕያዋን ሆንን የምንቀረው፤ ጌታን በአየር ለመቀበል ከእነርሱ ጋር በደመና እንከፃፃለን፤ እንዲሁም ሁልጊዜ ከጌታ ጋር እንሆናለን”፤ 1ተሰ. 4፥16-17።
- 4) ይህ አንቀጽ፤ እንዲሁም የአልዓዛር መነሣትና የጌታችን የትንሣኤ አካል ሁኔታ፤ ከትንሣኤ በኋላ እርስ በርሳችን የምንተዋወቅ እንደምንሆን ጽኑ ተስፋ ይሰጠናል፤ የትንሣኤ ሕይወት በጎብረት የሚመራ የጋራ ሕይወት እንጂ የግል ጉዳይ ብቻ አይሆንም።

ትንሣኤ ሙታንና የፍጥረት ተስፋ
የክርስቶስ ትንሣኤ የሚያስከትለው ፍሬ በሰው መዳን ብቻ አይወሰንም፤ የምእመናን ትንሣኤ በፍጥረት ሁሉ ላይ ለውጥን እንደሚያስከትል ሐዋርያው ጳውሎስ ያስተምረናል፤ በዚህ ምክንያት፤ “የፍጥረት ናፍቆት የእግዚአብሔርን ልጆች መገለጥ ይጠበቃልና” ብሎአል፤ ሮም 8፥19። የሰው ውድቀት በፍጥረት ሁሉ ላይ ተጽዕኖ

ነበረው፤ እግዚአብሔር በሰው አለመታዘዝ ምክንያት ምድሩን ረገመ፤ “አዳምንም አለው፡... ከእርሱ እንዳትበላ ካዘዝህህ ዛፍም በልተሃልና ምድር ከአገተ የተነሣ የተረገመች ትሁን”፤ ዘፍ. 3፥17። እግዚአብሔር፤ በኋለኛው አዳም በመሲሐ የሰው መቤዝት ወደ ፍጻሜ እስከሚደርስ ድረስ የፈጠረው ምድር ሁሉ ተብላሽቶ እንዲሠቃይ መፍቀዱ ያስገርማል፤ “ሞት በሰው በኩል ስለ መጣ ትንሣኤ ሙታን በሰው በኩል ሆኖአልና”፤ 1ቆሮ. 15፥21።

የምድር ሥቃይ በተለይ በሁለት ቃላት ተገልጦአል፤ እነርሱም “ከንቱነት” እና “የጥፋት (የመበስበስ) ባርነት” ናቸው፤ ሮም 8፥20-21። ፍጥረት አሁን እግዚአብሔር ወዳሰበለት ግብና ፍጻሜ በማይደርስበት ሁኔታ ይገኛል፤ በፍጥረት ውስጥ ወደ መበስበስ የሚመራ ዝንባሌ አለ። ፍጥረት የወደፊት የተባረከ ዕድል ፈንታ እንዳለ ተለምዶት፤ በውስጡ የመውለጃዋ ወቅት እንደ ደረሰ ሴት የተስፋና የፍፍቆት ስሜትና የምጥ ሕመም ይገኛል፤ “ፍጥረት ሁሉ የእግዚአብሔርን ልጆች መገለጥ በፍፍቆት ይጠባበቃል... እስከ አሁን ድረስ ፍጥረት ሁሉ በምጥ ጊዜ እንዳለው ሥቃይ በመቃታት ላይ እንደሚገኝ እናውቃለን”፤ ሮም 8፥19፡22 አ.መ.ት.። ፍጥረት ከእስራት ነጻ እንዲወጣ ይኖፍቃል፤ በእግዚአብሔር ልጆች የአካል ትንሣኤ የሚገኘውን የክብር መገለጥ ፍጥረት የሚናፍቅበት ምክንያት፤ ታዲሶ በዚህ ቡሩክ ሁኔታ ውስጥ መሳተፍ ስለሚፈልግ ነው። የሰው ውድቀት የፍጥረትን ውድቀት እንዳስከተለ ሁሉ፤ ሰው መከበሩ የፍጥረትን መከበር እንደሚያስከትል የእግዚአብሔር ፈቃድ ስለ ሆነ፤ እግዚአብሔር ፍጥረቱን ሁሉ “በተስፋ” አስገዛው፤ ሮም 8፥20።

ሐዋርያው ዮሐንስ በራእይ የተሰፋችንን ፍጻሜ አይቶአል፤ “ዐዲስ ሰማይንና ዐዲስ ምድርንም አየሁ፤ ፊተኛው ሰማይና ፊተኛዬ ቀ ምድር ዐልፈዋልና፤ ባሕርም ወደፊት የለም” ብሎአል፤ ራእ. 21፥1። በጎጢአት ምክንያት ወደ ዓለም የገባው ሁሉ አይገኝበትም። ሐዋርያው ጴጥሮስም፤ “ጽድቅ የሚኖርበትን ዐዲስ ሰማይና ዐዲስ ምድር እንደ ተስፋ ቃሉ እንጠብቃለን” አለ፤ 2ጴጥ. 3፥13። አሁን የምናየው ሰማይና አሁን የምናውቃት ምድር ያልፋሉ። ይሁን እንጂ በዐዲሱ የፍጥረት ሁኔታ ለውጥና ቀጣይነት እንደሚኖሩ እንረዳለን፤

ምድሪቱ በጥልቀት የተለወጠች ብትሆንም፤ ሙሉ በሙሉ የማትታወቅ አትሆንም። ዐዲሱ ሰማይና ዐዲሱ ምድር አስቀድሞ የተፈጠሩ አሁን በእሳት የጠሩና የተለወጡ እንጂ የተፈጠሩ ሌሎች ሰማይና ምድር የሚሆኑ አይመስልም። ባሕርያቸው አካላዊና መንፈሳዊ ሲሆን፤ ውብታቸው ከምናስበው በላይ ነው። “በዙፋኑ ላይ የተቀመጠውም፤ ለእነሆ፤ እኔ ሁሉን ነገር ዐዲስ አደርጋለሁ” አለ እንጂ ለዐዲስ ነገርን ሁሉ አደርጋለሁ አለም፤ ራእ. 21፥5። ፍጥረት ሁሉ ይታደላል፤ ይለወጣልም እንጂ አይተካም።

ቅድስቲቱ ከተማ ዐዲሲቱ ኢየሩሳሌም ማለት በእግዚአብሔር የተዘጋጀችዋ መሽፊ ከሰማይ ስትወጣ፤ የእግዚአብሔር ማደሪያም በሰዎች መካከል ሲገኝ፤ ሰማይና ምድር እርስ በርስ ይገጣጠማሉ፤ ሁከትንና መለያየትን የሚያመለክት ባሕር አይኖርም። ሰማይ ወደ ምድር ስለሚወርድ፤ የትንሣኤ ልጆች ሕይወት በሰማይና በምድር ይሆናል። “ሞትም ከእንግዲህ ወዲህ አይሆንም፤ ብዙም ቢሆን ወይም ጩኸት ወይም ሥቃይ ከእንግዲህ ወዲህ አይሆንም፤ የቀደመው ሥርዐት ዐልፎአልና... ከእንግዲህ ወዲህ መርገም ከቶ አይሆንም። የእግዚአብሔርና የቡጉም ዙፋን በእርስዋ ውስጥ ይሆናል፤ ባሪያዎቹም ያመልኩታል፤ ፊቱንም ያያሉ፤ ስሙም በግምባሮቻቸው ይሆናል። ከእንግዲህም ወዲህ ሌሊት አይሆንም፤ ጌታ አምላክም በእነርሱ ላይ ያበራላቸዋልና የመብራት ብርሃንና የፀሓይ ብርሃን እያስፈልጋቸውም፤ ለዘለዓለምም እስከ ዘለዓለም ይነግሣሉ”፤ ራእ. 21፥4፤ 22፥3-5።

በዚህ አስደናቂ ሁኔታ ውስጥ መኖር እንዲችሉ፤ እግዚአብሔር በክርስቲያናዊ ጉዞአቸው ልጆቹን በልዩ ልዩ አገልግሎትና ፈተና ያዘጋጃቸዋል፤ እዚህ ያለው ሕይወታችን ትምህርት ቤት ብቻ እኮ ነው፤ በዐዲሱ ዘመን እንድንሳተፍ ግን የመንፈሳችን ትንሣኤ ብቻ ሳይሆን የሰውነታችን ትንሣኤም አስፈላጊ ነው፤ ወደ ዐዲሱ ሰማይና ወደ ዐዲሲቱ ምድር እንድንገባ ትንሣኤ ሙታን በተባለው መግቢያ ማለፍ አለብን። ትንሣኤ ሙታንና ክርስቲያናዊ ሕይወታችን

እንግዲህ ትንሣኤ ክርስቶስ ወደ ትንሣኤ ሙታን ይመራናል። ትንሣኤ ክርስቶስን የምንመረምረው፤ ክርስቲያናዊ ሃይማኖት እውነተኛና

አስተማማኝ መሆኑን እንድናውቅ ብቻ አይደለም። ሐዋርያው ጳውሎስ እንደሚያስተምረን፤ የክርስቶስ ትንሣኤ የራሳችን የአካላዊ ትንሣኤ ማስረጃና አርአያ ነው። ክርስቶስን እስከምንመስል ድረስ መዳናችን ወደ ፍጻሜ አይደርስም።

- ስለ ትንሣኤ ሙታን ያለን አመለካከት አካሄዳችንን ይቁጣጠራል። ሰው አካሉ ዋጋ እንደሌለው ቢያምን፤ በዚህኛው ሕይወቱ ሰውነቱን እንደ ፈለገ መጠቀም እንደሚችል ያስባል። ይህ የቆሮንቶስ ሰዎች አንድ ስሕተት ነበረ፤ ትንሣኤ ሙታንን ዝቅ አድርገው ስለ ተመለከቱት፤ እንዳንደቻቸው በአካላቸው በቅድስና መንገድ አይረመዱም ነበር። ሐዋርያው፤ “ሙታን የማይነሡ ከሆነ፤ ነገ ስለምንሞት፤ እንብላ፤ እንጠጣ። እንደሚሉት መሆናችን ነው። አትሳቱ፤ መጥፎ ጓደኝነት መልካሙን ጠባይ ያበላሻል።” 1ቆሮ. 15፥32-33 አ.መ.ት.። በእነርሱ መካከል ዝሙትን እንኳ መፈጸም ተጀምሮ ነበር፤ ሌሎች የቤተ ክርስቲያን አባሎች ታብዩ እንጂ ንስሐ አልገቡም። ጳውሎስ ስለ አካላቸው ዋጋና ዐላማ ምእመናንን አሳስባቸው፤ “ከዝሙት ሽቡ። ሰው የሚሠራው ንጢአት ሁሉ ከአካሉ ውጭ ነው፤ ዝሙትን የሚፈጽም ግን በገዛ አካሉ ላይ ንጢአት ይሠራል። ለመሆኑ ሰውነታችሁ በውስጣችሁ የሚኖረው የመንፈስ ቅዱስ ቤተ መቅደስ እንደ ሆነ አታውቁምን? ይህም መንፈስ ከእግዚአብሔር የተቀበላችሁት ነው። እናንተም የራሳችሁ አይደላችሁም፤ በዋጋ ተገዝታችኋልና፤ ስለዚህ በሰውነታችሁ እግዚአብሔርን አክብሩ”፤ 1ቆሮ. 6፥18-20 አ.መ.ት.። ባሁኑ ዘመን ለምንኖር ሁሉ ይህ ትልቅ ትምህርት ነው፤ አካላችን ለትንሣኤ፤ ለዐዲሱ ሰማይና ምድር ይዘጋጃል፤ ስለዚህ በጥንቃቄ እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ ልንኖር ይገባል፤ ይኸውም የተወሰነውን የሕይወታችን ክፍል ብቻ የሚመለከት ሳይሆን፤ የምናደርገውን ሁሉ የሚያጠቃልል ነው፤ 1ቆሮ. 10፥31። የትንሣኤ አካላችን በቅድስና ለመኖር እንደ ተጠራን ያሳስባል።

- ስለ ትንሣኤ ሙታን ያለን አመለካከት አገልግሎታችንን ይቁጣጠራል። ሐዋርያው ጳውሎስ በ1ኛ ቆሮንቶስ ም.15 ስለ ትንሣኤ ሙታን በጻፈው ማጠቃለያ በተለይ በዚህ ሐሳብ ላይ ያተኮራል፤ በሞትና በንጢአት ላይ ጌታችን ኢየሱስ ስለ ተጉናጸፈው ድል

ከተናገረ በኋላ ጳውሎስ፤ “ስለዚህ የተወደዳችሁ ወንድሞቼ ሆይ፤ ጸንታችሁ ቁሙ፤ በምንም ነገር አትናወጡ። በጌታ ሥራ ዘወትር የምትተጉ ሁኑ፤ ምክንያቱም ለጌታ የምትደክሙት በከንቱ እንዳልሆነ ታውቃላችሁ”፤ ቍ.58 አ.መ.ት.። ለጌታ የተሰጠውን፤ ለጌታ የተሠራውን አገልግሎት በዐዲሱ ዓለም እንደ ገና እናገኘዋለን።

- በጥናታችን ውስጥ ከዚህ በፊት የተመለከትነውን እናስታውስ፡-

- በክርስቶስ የሚያምን ሰው ሲሞት እርስ በርሳችን መጽናናትና መበረታታት እንጂ ከመጠን በላይ አለማዘን፤ 1ተሰ. 4፥13-14፤18።

- የትንሣኤ አካላችንን እንድንለብስ መናፈቅ፤ ሮም 8፥23፤ 2ቆሮ. 5፥2-5።

- በአሁኑ ጊዜ የሚደርስብንን ችግርና መከራ ከሚመጣልን ክብር ብርሃን ጋር ማመዛዘን፤ ሮም 8፥18፤ 2ቆሮ. 4፥17-18።

- እግዚአብሔር ለእኛ መልካም ዕቅድ ስላለው እየተደሰትን በእምነትና በመታዘዝ ማደግ፤ 2ቆሮ. 5፥6-8፤ 1ዴጥ. 1፥21።

- በክርስቶስ የፍርድ ወንበር ፊት እንደምንቀርብ ዐውቀን፤ ጌታን የማስደስቱን ጉዳይ ዐላማችን ማድረግ፤ 2ቆሮ. 5፥9-10።

ለእግዚአብሔር ልጆች ሞት የዐዲስ ሕይወት ጅማሬ እንጂ መጨረሻ አይደለም፤ ወደ ተሻለ ሕይወት የሚያስገባው መግቢያ፤ ወደ ትንሣኤ ሙታን የሚመራው ሽግግር ነውና። ስለ ማርጀት ያለን አመለካከት ስለ ወደፊቱ በሚኖረን ጽኑዕ ተስፋ መሠረት እንዲቀረጽ ያስፈልጋልና። ሐዋርያው ኢጥሮስ፤ “የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ አባትና አምላክ ይባረክ፤ እርሱ ከታላቅ ምሕረቱ የተነሣ በኢየሱስ ክርስቶስ ከሞት መነሣት ምክንያት ለሕይወት ተስፋ በሚሆን ዐዲስ ልደት፤ እንዲሁም በሰማይ ለማይጠፋ፤ ለማይበላሽና ለማይለወጥ ርስት እንደ ገና ወለደን። እናንተም በመጨረሻው ዘመን ሊገለጥ የተዘጋጀው ድነት እስኪመጣ ድረስ በእምነት አማካይነት በእግዚአብሔር ንይል ተጠብቃችኋል” (1ዴጥ. 1፥3-5 አ.መ.ት.) ብሎ፤ ስለ ሁለቱም ትንሣኤዎች ማለት፤ ስለ መንፈሳዊ ትንሣኤና ስለ

ሙታን ትንሣኤ ወደ እግዚአብሔር ያቀረበውን ያቀረበውን ምስጋና እኛም
ለእግዚአብሔር ብናቀርበው እንዴት መልካም ነው!

እግዚአብሔር ሰውን የፈጠረው ከፍ ላለና አስደናቂ ለሆነ ዐላማ
ነው፤ መዝ. 8። ይህ ትልቅ ዕድል ፈንታ በወዲሱ ዓለም እንደሚፈጸም
የዕብራውያን ጸሓፊ ሲያሳስበን፤ በም.2፥8-9 (አ.መ.ት.) ሐሳባችንን
እንደ ገና ወደ ተከበረው ወኪላችን ወደ ክርስቶስ እንዲሄድ ያደርጋል፤
“እግዚአብሔር ሁሉን ከበታቹ (ከሰው በታች) ሲያስገዛለት፤
ያላስገዛለት ምንም ነገር የለም፤ ነገር ግን በእግዚአብሔር ጸጋ ስለ ሰው ሁሉ
ተገዝቶለት አናይም። ነገር ግን በእግዚአብሔር ጸጋ ስለ ሰው ሁሉ
ሞትን ይቀምስ ዘንድ ከመላእክት ጥቂት እንዲያንስ ተደርጎ የነበረው
ኢየሱስ፤ የሞትን መከራ በመቀበሉ አሁን የክብርና የምስጋና ዘውድ
ተጭኖለት እናየዋለን።”

“እንግዲህ ሂዱና...”

“እናንተ የገሊላ ሰዎች ሆይ፤ ወደ ሰማይ እየተመለከታችሁ እዚህ
የቆማችሁት ለምንድን ነው? ይህ ከእናንተ ዘንድ ወደ ሰማይ ሲያርግ
ያያችሁት ኢየሱስ፤ ልክ ወደ ሰማይ ሲወጣ እንዳያችሁት በዚህ
ሁኔታ ይመለሳል” በማለት፤ አጠገባቸው የቆሙ ነጫ ልብስ የለበሱ
ሁለት ሰዎች ሐዋርያትን በርጋታ አጽናኗቸው፤ ሐ.ሥ. 1፥10-11
አ.መ.ት.። ይኸውም፤ ጌታችን ኢየሱስ የትንሣኤ አካልን ለብሶ ወደ
ሰማይ እንዳረገ ሁሉ፤ እንዲሁ የትንሣኤ አካል ለብሶ በክብርና በሞገስ
ይመለሳል ማለት ነው። ሰዎቹ ለሐዋርያት የሚናገሩት እንግዲህ ለምን
ዝም ብላችሁ ወደ ሰማይ እየተመለከታችሁ ትቆማላችሁ? መመለሱ
ርግጠኛ መሆኑን እመኑ! እስከዚያ ድረስ ግን ሥራ አለ፤ መንፈስ
ቅዱስ በእናንተ ላይ ከወረደበት ጊዜ ጀምሮ፤ የተነሣው ጌታችሁ
በገሊላ የሰጣችሁን ተልእኮ ለመፈጸም ጎይልን ትቀበላላችሁ የሚል
ነው። የሁለት ሰዎችን መልእክት ከሰሙ በኋላ፤ ሐዋርያት ወደ
ኢየሩሳሌም ተመለሱ፤ እዚያም ከሌሎች የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት ጋር
ለዐሥር ቀን ማለት እስከ በዓለ ጎምሳ ቀን ድረስ እየጸለዩ መንፈስ
ቅዱስን ይጠባበቁ ነበር።

የተልእኮው አነሣሽ ምክንያት

የወንጌል ተልእኮ ከራሳችን ሐሳብ ወይም ምስጢራዊ ልምምድ
እንደማይመነጭ እናስታውስ። የምናውጀው፤ እግዚአብሔር የሕዝቡን
ማዳን ለማስፈጸም በክርስቶስ ኢየሱስ ያደረገውን ታሪካዊ ድንቅ ሥራ
ነው። ዲፕሮስና ዮሐንስ፤ “እኛስ ያየነውንና የሰማነውን ከመናገር ወደ
ኋላ አንልም” ብለዋል። እኛ ግን በዚያ አልነበርንም፤ እንደ እነርሱ
ከሙታን የተነሣውን ኢየሱስን በሥጋ ዐይናችን አሳየነውም። ቢሆንም
ሐዋርያት በመንፈስ ቅዱስ ተነድተው የጻፉት የመጽሐፍ ቅዱስ ሕያው
ምስክርነት አለልን። ይህ ምስክርነት ስለሚመጣው መሲሕ በብሉይ
ኪዳን አስቀድሞ የተጻፈውን የሚያረጋግጥ ነው። በቅዱሳት መጻሕፍት
የተገለጠውን፤ እግዚአብሔር ያደረገውን እንድናውቅ፤ ዐውቀን
እንድናምንበት፤ እምነትን ለማወጅ እንድንሄድ ተጠርተናል።

ጌታችን በተለያዩ ወቅቶች ለደቀ መዛሙርት ተልእኮ እንደ ሰጣቸው አይተናል፤ እያንዳንዱ ተልእኮ ከአገልግሎታቸው በተወሰነ ክፍል ላይ ትኩረት ያደርጋል። ይሁን እንጂ ሁሉም ከክርስቶስ ትንሣኤ ጋር የተያያዙ ናቸው፤ ትንሣኤው ወደ ወንጌል ተልእኮ ይመራናል። ክርስቶስ ከሙታን ተነሥቶአል ብሎ ማወጅ እንደሚያስፈልግ መልእክት መኖሩ፤ ኢየሱስ በመሥዋዕታዊ ሞቱ ሊያስገኘው የመጣበት ዐላማ እንደ ተፈጸመ፤ በእግዚአብሔር አብም ፊት ተቀባይነት እንዳገኘ የሚያረጋግጥ ነው። የሚሠራጭ የወንጌል መልእክት እለ (ሉቃ. 24፥46-47፤ ዮሐ. 20፥21-23)፤ ደቀ መዛሙርት ይሆኑ ዘንድ የሚሠለጥኑና የሚጠመቁ ብዙ ሰዎችም ይኖራሉ (ማቴ. 28፥19-20)፤ የወንጌል መልእክት ደረጃ በደረጃ ወደ ዓለም ሁሉ እንዲዳረስ ያስፈልጋል (ማቴ. 28፥19-20፤ ማር. 16፥15)፤ የዚህ ተልእኮ ትልቁ ተግባር በመንፈስ ቅዱስ ኅይል ብቻ ሊፈጸም ይችላል (ዮሐ. 20፥22፤ ሐ.ሥ. 1፥8)፤ የመልእክቱ ማእከልም ኢየሱስ ራሱ ነው፤ ሐ.ሥ. 1፥8። ክርስቶስ በዚህ ዐይነት ቤተ ክርስቲያኑን ይሠራል፤ ተቃውሞ ቢኮሰብም፤ የገሃንም ደጆች (የገሃንም እንቅስቃሴ ሁሉ) አያሸንፏትም።

ሐዋርያው ጳውሎስ የቆሮንቶስ ሰዎችን እንዳሳሰባቸው፤ ትንሣኤ ከሌለ፤ ክርስቶስ ሕያው አልሆነም፤ ሐዋርያትም ሐሰተኞች የእግዚአብሔር ምስክሮች ሆነዋል፤ የክርስቲያኖች እምነት ከንቱ ነው፤ ገና ከነግጢአታቸው ይገኛሉ ማለት ነው። ከግጢአት ነጻ የሚያወጣ የምሥራች ወንጌል የለም። ስደትን፤ እስራትን፤ ሞትንም እንኳ ፊት ለፊት እስኪጋፈጡ ድረስ ለወንጌል ሊሉ በፍቅር እንዲሄዱ የኢየሱስን ደቀ መዛሙርት የሚገፋፋቸው የክርስቶስ ትንሣኤ ነው። በክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን ዝርዝር አጀንዳዎች ውስጥ ቅድሚያ የሚሰጣቸው ጉዳዮች በክርስቶስ ትንሣኤ እንዲወሰኑ ያስፈልጋል፤ ይህ ርምጃ፤ የቤተ ክርስቲያኑን ዋና ተግባር ማለት የክርስቶስን ሞትና ትንሣኤ የማወጅን እንቅስቃሴ ማብራራትና ማስፋፋት ሊረዳ ይችላል ወይስ የወንጌልን መልእክት ያደበዝሃል? ብሎ መጠየቅ ተገቢ ነው። የወንጌል መልእክት ግልጽ ካልሆነ፤ ቤተ ክርስቲያን ብዙ ሌላ መልካም ሥራ ብትሠራም፤ የተሰጣትን ዋና ተልእኮ አትፈጽምም።

ወንጌልን ለማስፋፋት የሚሄድ የክርስቶስ ደቀ መዛሙር ራሱን ከዶ፤ መስቀሉን ተሸክሞ ጌታውን እንዲከተል ተጠርቶአል። ይህ ማለት በራሱ ሕይወት በክርስቶስ ሥቃይና በትንሣኤው ኅይል ተካፋይ ለመሆን ይጀምራል ማለት ነው። ሐዋርያው ጳውሎስ በአገልግሎቱ ካገኘው ልምድ በመነሣት ይህን የክርስቲያናዊ አገልግሎት መንፈሳዊ ሐቅ ለቆሮንቶስ ሰዎች በሁለተኛው መልእክቱ፤ “በእስያ ስለ ደረሰብን መከራችን፤ ወንድሞች ሆይ፤ ታውቁ ዘንድ እንወዳለንና፤ ስለ ሕይወታችን እንኳ ተስፋ እስከንቁርጥ ድረስ ከዐቅማችን በላይ ያለ ልክ ከብድብን ነበር፤ አዎን፤ ሙታንን በሚያነሣ በእግዚአብሔር እንጂ በራሳችን እንዳንታመን፤ እኛ ራሳችን የሞትን ፍርድ በውስጣችን ሰምተን ነበር። እርሱም ይህን ከሚያህል ሞት አዳነን፤ ያድነንማል።” በማለት አብራራላቸው፤ 2ቆሮ. 1፥8-10። ወደ ሌሎች የሕይወትን ወንጌል የሚያስተላልፍ የክርስቶስ ደቀ መዛሙር ሞትን በሚመስል ልምድ ውስጥ እንዲያልፍ ያስፈልጋል፤ “ነገር ግን የጎይሉ ታላቅነት ከእግዚአብሔር እንጂ ከእኛ እንዳይሆን ይህ መዝገብ በሽክላ ዕቃ ውስጥ አለን፤ በሁሉ እንገፋለን እንጂ አንጨነቅም፤ እናመነታለን እንጂ ተስፋ አንቁርጥም፤ እንስደዳለን እንጂ አንጣልም፤ እንወድቃለን እንጂ አንጠፋም፤ የኢየሱስ ሕይወት ደግሞ በሥጋችን ይገለጥ ዘንድ ሁልጊዜ የኢየሱስን መሞት በሥጋችን ተሸክመን እንዘራለን። የኢየሱስ ሕይወት ደግሞ በሚሞት ሥጋችን ይገለጥ ዘንድ እኛ ሕያዋን የሆንን ከኢየሱስ የተነሣ ዘወትር ለሞት ዐልፈን እንሰጣለን”፤ የሚለው ይህን እውነት በግልጽ ያሳያል፤ 2ቆሮ. 4፥7-11። ጌታችን ኢየሱስ በስንዴ ቅንጣት ምሳሌ ይህን መንፈሳዊ ሐቅ አስተምሮ ነበር፤ “እውነት እሳችኋለሁ፤ የስንዴ ቅንጣት በምድር ወድቃ ካልሞተች ብቻዋን ትቀራለች፤ ብትሞት ግን ብዙ ፍሬ ታፈራለች”፤ ዮሐ. 12፥24። ደቀ መዛሙር በዚህ መንገድ ሲራመድ ከጌታው ከክርስቶስ ጋር በአንድነትና በጥብረት ይኖራል።

የተልእኮው እውነተኛ መሠረት

የክርስትና እውነት በዓለም ታሪክ የተፈጸመ እውነት እንጂ ረቂቅና የማይጨበጥ ሐሳብ ብቻ አይደለም። የክርስቶስ ትንሣኤ

ጊዜንና ቦታን የሚመለከት፤ የሚመረመርም ከሥተት ነው። “ናዝሬዊ” ኢየሱስ የተባለ ሰው በዚህ ምድር ኖሮአል። አይሁድ በዚህ ዘመን ኢየሱስ መሲሳቸው መሆኑን አያምኑም፤ በሕይወት ኖረ፤ ከነቢያት መካከል አንዱና ታላቁ መሆኑን ቢያምኑም፤ ከነቢይ የሚበልጥ ይልቁንም ከነቢያት ሁሉ የላቀ መሆኑን አያስቡም። ኢየሱስ በሕይወት እንደ ኖረ ቢያምኑም፤ በእነርሱ አመለካከት እርሱ ክቡር የእግዚአብሔር ሰው በመሆኑ፤ ሊሰቀል አይችልም ነበር። ለአንዳንድ ሰዎች የተሰቀለ መሰላቸው እንጂ በእውነት አልተሰቀለም። ክርስቲያኖች የሚያምኑት፤ መጽሐፍ ቅዱስም የሚያስተምረው፤ ኢየሱስ በሕይወት እንደ ኖረ፤ እንደ ሞተ፤ ከሙታንም እንደ ተነሣ ነው። “እነዚህ ሦስት አመለካከቶች ማለት የአይሁድ፤ የሙስሊሞችና የክርስቲያኖች የተለያዩ ብቻ ሳይሆኑ እርስ በርስ የሚፃረሩም ናቸው። ሦስቱም ትክክለኛ መሆን አይችሉም። የሞተና ያልሞተ ሰው አንድ ላይ መሆን አይችልም። ከሙታን የተነሣና ገና እንደ ሞተ ያለ መሆን አይችልም። ይህ ነገር የዓለምን ታሪክ ስለምናውቀው እውነት ነው። ይህም የአንድ ሰው አካላዊ ሥጋ በሰብሶ በፍልስፍና ምድር ውስጥ እስካሁን ድረስ ተቀብሮ መገኘቱን ወይም በክብር በሰማይ ያለ መሆኑን ያመለክታል።”²⁴

ይሁን እንጂ እግዚአብሔር በልጁ በጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ወደዚህ ዓለም ከገባ፤ ትንሣኤው አያስገርምም፤ ሕያው የሆነ አምላክ፤ የሕይወት ጌታና ለሙታን ሕይወትን የሚሰጥ እግዚአብሔርን ሞት እንዴት ሊይዘው ይችላል? በርግጥ፤ የበለጠ ከምናስበው በላይ የሆነው ተአምር፤ ትሥንቱ ነበረ። መጽሐፍ ቅዱስ የሚገልጥልን፤ በቤተ ልሔም የተወለደው ትንሽ ሕፃን ሰማይንና ምድርን የፈጠረው እግዚአብሔር ራሱ መሆኑን ነው። ይህን የሚያስደንቅ እውነት ካመንን፤ ስለ ክርስቶስ የተጻፈ ሌላ የሚያስገርም ነገር ሁሉ አመክንዮታዊ ይመስለናል። ቃል ሥጋን የለበሰበት ምክንያት፤ በመሞቱ ሕዝቡን ከኅጢአታቸው ያድናቸው ዘንድ ሲሆን፤ የእግዚአብሔር ዐላማ

²⁴ “Lifted: Experiencing the Resurrection Life” Sam Allberry, 78 115-116”

ከተፈጸመ በኋላ፤ እግዚአብሔር በሰዎች የተገደለውን የሕይወትን ራስ ከሙታን ማስነሣቱ የማይቀር ነገር ነው፤ “ሕያውም እኔ ነኝ፤ ሞቼም ነበርሁ እነሆም፤ ከዘለዓለም እስከ ዘለዓለም ድረስ ሕያው ነኝ” (ራእ. 1፥18) ብሎ የተናገረው ጌታችን ኢየሱስ በባሕርዩ ከእግዚአብሔር አብ ጋር አንድ አይደለምን? “አብ በራሱ ሕይወት እንዳለው እንዲሁ ደግሞ ለወልድ በራሱ ሕይወት እንዲኖረው ሰጥቶታልና”፤ ዮሐ. 5፥26።

ኢየሱስ በእውነት ከሙታን ተነሥቷል! አስቀድመን እንደ ጠቂምነው፤ ትንሣኤው ወደ ዕርገቱና ወደ ክብሩ አመላከተ። እግዚአብሔር አብም ለከበረው ክርስቶስ ሦስት ዐይነት ልዩ ሹመቶችን ሰጠው፤ እነርሱም፡-

- እንደ መልክ ጼዴቅ ሹመት ለዘለዓለም ሊቀ ካህናታችን መሆኑ (መዝ. 109(110)፥4፤ ዕብ. 7፥20-21)፤
- በእግዚአብሔር በተወሰነው ቀን በዓለም ላይ እንዲፈርድ የተመረጠ ፍጹም ሰው መሆኑ (ሐ.ሥ. 17፥31)፤
- ቤተ ክርስቲያኑን እንዲሠራ፤ ለደቀ መዛሙርቱ ጎይልን እንዲሰጣቸው ሥልጣንን የተቀበለው የቤተ ክርስቲያን ራስ መሆኑ (ማቴ. 28፥19-20) ናቸው።

ጌታችን ኢየሱስ ሊቀ ካህናታችን እንዲሆን የተሰጠው ሹመት በእርሱ አማካይነት ወደ አብ እንድንቀርብ፤ በሚያስፈልገንም ጊዜ የሚረዳንን ጸጋ እንድናገኝ፤ ዳኛ እንዲሆን የተሰጠው ሹመትም በቅድስና ጸንተን እንድንኖር፤ ደግሞም የቤተ ክርስቲያን ራስ እንዲሆን የተሰጠው ሹመት፤ ጌታ ወደሚልክበት ቦታ ሁሉ ሄደን ደቀ መዛሙርት እንድናደርግ እኛን መምራት አለባቸው።

ለዐጭር ጊዜ ወደ ቅዱስ ማቴዎስ ወንጌል እንመለስ። ታላቁ ተልእኮ የተባለው የወንጌሉ መጨረሻ አንቀጽ (28፥19-20)፤ በምዕራፍ 28 ቀድሞ ስለ ትንሣኤ ክርስቶስ ከተጻፈው ታሪክ ጋር ይቀራረባልና የወንጌል ሁሉ ቍንጮ ሐሳብ ነው። ማቴዎስ ወንጌሉን የጀመረው፤ ጌታችን ኢየሱስ የአይሁድ ንጉሥ መሆኑን በመግለጽ

እንደ ሆነ ቀደም ብለን ተመልክተናል። ይሁን እንጂ ቶሎ ብሎ የሰብአ ሰንጠረዥን ጉብኝት በመተረክ፤ ከወንጌል ጸሓፊዎች እርሱ ብቻ አሕዛብ ወደ መሲሐ ብርሃን ስለ መምጣታቸው ይነግረናል። ወንጌሉንም የሚደመድመው፤ ከሙታን የተነሣው ክርስቶስ አሁን የአይሁድ ብቻ ሳይሆን የአሕዛብም ንጉሥ ሆኖ ሄደው አሕዛብን ሁሉ ደቀ መዛሙርት እንዲያደርጉታቸው ለሐዋርያት ተልእኮ በመስጠት ነው፤ እግዚአብሔር፤ “ለምነኝ፤ አሕዛብን ለርስትህ የምድርንም ዳርቻ ለግዛትህ እሰጥሃለሁ” (መዝ. 2፥8) አላለምን? ንጉሡ ዐዋጁን የት ነው የሰጠው? ዐዋጁ ዓለም ዐቀፋዊ ለሆነ ተልእኮ ተስማሚ በሆነ ቦታ ማለት በአሕዛብ ገሊላ ተሰጠ፤ “... የአሕዛብ ገሊላ፤ በጨለማ የተቀመጠው ሕዝብ ታላቅ ብርሃን አየ፤ በሞት አገርና ጥላ ለተቀመጡትም ብርሃን ወጣላቸው”፤ ማቴ. 4፥15-16።

ለሐዋርያት የተሰጠው ተልእኮ በምን ላይ ተመሠረተ? በምዕራፉ መጀመሪያ ክፍል በማቴዎስ በተነገረው የምሥራች ላይ ነው፤ ይኸውም፤ የጌታ ሥጋ በመቃብር ውስጥ አልተገኘም የሚለው ነው፤ መልእኩም፤ “የተሰቀለውን ኢየሱስን እንድትሹ ዐውቃለሁና እንደ ተናገረ ተነሥቶአልና በዚህ የለም የተኛበትን ስፍራ ኑና እየ” በማለት መልእክቱን ለሌቶች ፀወጀ፤ ቍ.5-6። ሌቶቹ በፍጥነት ሄደው ጌታ እንደ ተነሣ መጀመሪያ ለደቀ መዛሙርቱ እንዲነግሩ አዘዛቸው። ቀጥሎም ሕያው የሆነው ኢየሱስ ራሱ ወደ ዓለም ሁሉ ሄደው የምሥራቹን በአሕዛብ ዘንድ ሁሉ እንዲያስፋፉ ደቀ መዛሙርቱን አዘዛቸው። በማርቆስ፤ በሉቃስ፤ በዮሐንስ ወንጌልና በሐዋርያት ሥራ የተሰጡ ተልእኮዎች ሁሉ ‘መሄድ’ በሚለው አስፈላጊ ሐሳብ ላይ ትኩረት ያደርጋሉ። የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን በሙሉ ወደ አሕዛብ ሁሉ (አይሁድም ጭምር) እንድትሄድ ተሾማለች፤ በተልእኮው ውስጥ እያንዳንዱ አባልና ደቀ መዛሙር የራሱ ድርሻ አለው እንጂ ለተወሰኑ ጥቂቶች አገልጋዮች ብቻ የተሰጠ አይደለም።

የተልእኮው እድገት

እንግዲህ የክርስቶስ ደቀ መዛሙርት የመላካቸው መነሻ ትንሣኤውና ከትንሣኤው ቀጥሎ የመጣው ዕርገቱና ክብሩ ነው፤

ጌታችን ኢየሱስ ወደ ሰማይ ከማረጉ በፊት፤ እስከ ዳግም ምጽአቱ ድረስ ለወንጌል ሥርጭት የሚያስፈልገውን የዝግጅት ዐይነት ለሐዋርያት ገልጸላቸው ነበር፤ “ነገር ግን መንፈስ ቅዱስ በእናንተ ላይ በወረደ ጊዜ ኅይልን ትቀበላላችሁ፤ በኢየሩሳሌምም በይሁዳም ሁሉ በሰማርያም እስከ ምድር ዳርም ድረስ ምስክሮቹ ትሆናላችሁ”፤ ሐ.ሥ. 1፥8። ሐዋርያትም ሆኑ ደቀ መዛሙርቱ ሁሉ በሰው ኅይል ሳይሆን በመንፈስ ቅዱስ ኅይል ብቻ የተሰጣቸውን ተልእኮ መፈጸም ይችላሉ። ከሚኖሩበት ከተማ (ኢየሩሳሌም) ጀምሮ በአካባቢ ወዳለው ክፍለ ሀገር (ይሁዳ)፤ ከአይሁድ ጋር ጎብረት ወዳልነበራቸው የሳምራውያን አገር (ሰማርያ) ወንጌል እንዲሰከና እስከ ዓለም ዳርቻ ድረስ መልእክቱን ለማዳረስ እንዲሄድ የጌታ ኢየሱስ ፈቃድ ነው። በመጀመሪያው ክርስቲያናዊ ትውልድ የኢየሱስ ተከታዮች የጌታቸውን የአገልግሎት መርሐ ግብር እንዴት ተግባራዊ እንዳደረጉ በሐዋርያት ሥራ ልንመለከት እንችላለን።

ከበዓለ ኅምሳ ቀን ጀምሮ (ም.2) እስከ እስጢፋኖስ ሰማዕትነት ድረስ (ም.6-7) “እናት” ቤተ ክርስቲያን በኢየሩሳሌም ተቋቋመች፤ ዐደገችም። ከእስጢፋኖስ ሞት በኋላ፤ “በዚያን ቀንም በኢየሩሳሌም ባለች ቤተ ክርስቲያን ላይ ታላቅ ስደት ሆነ” (8፥1)፤ በዚህ ስደት ምክንያት ምእመናን ከኢየሩሳሌም ወጥተው ወደ ይሁዳና ወደ ሰማርያ ተበተኑ። ተስፋ ሳይቋርጡ፤ “የተበተኑትም ቃሉን እየሰበኩ ዞሩ”፤ 8፥4። ከውጭ በሚነሣ ተቃውሞ አማካይነት እግዚአብሔር ብዙ ጊዜ ለወንጌል ዐዲስ በር ሲከፍት እናያለን። በተለይ በሰማርያ ወንጌል የሰበከው “ዲያቆን” ፊልጶስ ነበረ (8፥5-25)፤ ለኢትዮጵያዊው ጃንደረባም ወንጌልን ያብራራለት እርሱ ነው፤ 8፥26-40። ቅዱስ ሉቃስ፤ የሳውልን መለወጥ በዝርዝር የገለጸበት ምክንያት፤ ለሚቀጥለው የወንጌል ሥርጭት ደረጃ ቅዱልፍ ሰው እንደ ሆነ በማሰብ ሳይሆን አይቀርም (9፥1-31)። ሐዋርያው ጴጥሮስ እስከ ታላቅ ባሕር ዳር ሄዶ እዚያ ሲያገለግል፤ አስቸኳይ መልእክት በቀጣርያ ከተማ ይኖር ከነበረው ቆርኔሌዎስ ከተባለው የመቶ አለቃ ደረሰው። በብሉይ ኪዳን ሥርዐት መሠረት አድጎ አሁን ግን በዐዲስ ኪዳን ዘመን ለሚኖረው ጴጥሮስ ወደ አሕዛባዊው ሰው ቤት እንዲሄድ ከመንፈስ

ቅዱስ ልዩ ዝግጅት አስፈላጊው። ሐዋርያት በመጀመሪያ ለአይሁድ ብቻ ወንጌልን ሰበኩ፤ በብሉይ ኪዳን በትንቢትና በጌታችን ትምህርትና ተልእኮ ወደ አሕዛብ መሄድ የእግዚአብሔር ፈቃድ መሆኑ ግልጽ ቢሆንም፤ የተወሰነ ውስጣዊ ተጽዕኖ እስከሚወገድ ድረስ ስለ አሕዛብ የተሰጣቸውን ተልእኮ ለመፈጸም ነጻነት ያልተሰጠ ይመስላል። ይሁን እንጂ መንፈስ ቅዱስ በጨርቅ ላይ በነበሩት የተለያዩ እንስሳት አማካይነት እግዚአብሔር ንጹሕ ያደረገውን እንደ ርኩስ መቀጠር እንደማይገባው አሳየው። በቆርኔሌዎስ ቤት በሆነው ሁሉ እግዚአብሔር ለአሕዛብ ትልቅ በር እንደ ከፈተላቸው ጴጥሮስ ተረዳ። የጴጥሮስን ምስክርነት በሰሙ ጊዜ፤ ከአይሁድ ወገን የነበሩ ሌሎች ሐዋርያትና ምእመናን፤ “እንኳኢያስ እግዚአብሔር ለአሕዛብ ደግሞ ለሕይወት የሚሆን ንስሐን ሰጣቸው እያሉ እግዚአብሔርን አከበሩ”፤ 11+18።

ከኢየሩሳሌም በስደት የተባተኑ አንዳንድ ምእመናን እንጽኢያ ደርሰው በእዚያ በይበልጥ አሕዛብ የሚገኙበትን ዐዲስ ቤተ ክርስቲያን አቋቋሙ። ከዚያው ጉባኤ በርናባስና ሳውል ሲያገለግሉ በአሕዛብ መካከል ወንጌልን እንዲያስፋፉ በመንፈስ ቅዱስና በቤተ ክርስቲያኑ ተልእኮ ተለዩ። የሐዋርያት ሥራ የመጨረሻው ረጅም ክፍል፤ ከአንጽኢያ እስከ ሮም ድረስ፤ መጀመሪያ በበርናባስና በሳውል (ጳውሎስ)፤ በኋላ ደግሞ በተለይ በሐዋርያው ጳውሎስ አማካይነት ወንጌል እንዴት እንደ ተስፋፋ፤ ከቤተ ክርስቲያን ውጭና አንዳንድ ጊዜ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚያጋጥሙትንም ዕንቅፋቶች እንዴት እንዳሸነፉ ይገልጻል። ሐዋርያው ጳውሎስ በፍርግያና በገላትያ፤ በእስያና በመቄዶንያ፤ በየጊዜው መጀመሪያ ወደ አይሁድ በመሄድ፤ በአሕዛብ መካከል አብያተ ክርስቲያናትን አቋቋመ። ሮም የሮማዊው መንግሥት መናገሻና ዋና የመገናኛ ከተማ ስለ ነበረ ግን፤ የሐዋርያው ትልቅ ዐላማ ወደ ሮም መሄድ ነበረ። ቅዱስ ሉቃስ ሐዋርያው ከብዙ ትግል በኋላ ራሱ በተከራየው ቤት መቀመጡን በመግለጽ መጽሐፉን ይዘጋል፤ በአንድ ትውልድ ውስጥ ወንጌሉ በአስደናቂ ሁኔታ ከምሥራቅ ወደ ምዕራብ ተስፋፍቶ ነበር። ይሁን እንጂ የወንጌል ችቦ እስከ እኛ ዘመን ድረስ በመብራት ላይ ነው፤ እያንዳንዱ ትውልድ ቀድሞ ከነበረው ትውልድ የተላለፈውን ችቦ እንዲቀበል ያስፈልጋል። ጌታችን በክብር ተመልሶ

እስኪመጣ ድረስ በሐዋርያት ሥራ የተጀመረው ታሪክ አይደመደምም። በሕይወት ዘመናችን በኢትዮጵያ ለወንጌል መስፋፋት ታሪክ ምን ምን ዐይነት ምዕራፎች ይጨመሩ ይሆን?

እኛም ስንሄድ ዋስትናችን ምን ይሆን? ሐዋርያት የነበራቸው ዋስትና እና ለእኛም የተሰጠው ዋስትና አንድ ዐይነት ናቸው፤ ይኸውም፤ ኢየሱስ በእውነት ከሙታን ተነሥቶአል! የመጨረሻው ድል የእርሱ ነው፤ “እነሆ፤ ከይሁዳ ነገድ የሆነው አንበሳ እርሱም የዳዊት ሥር... ድል ነሥቶአል አለኝ” ብሎአል ሐዋርያው ዮሐንስ፤ ራእ. 5+5።

ቤተ ክርስቲያን የጌታዋን ተልእኮ በፍጥነት እንድትፈጽም ለምን አስፈላጊ ሆነ? የእግዚአብሔር ፍርድ ቀን በፍጥነት እየተቃረበ በመሆኑ ነው! በዚያም የፍርድ ቀን የእያንዳንዱ ክርስቲያን ጉልበት ብቻ ሳይሆን፤ የእያንዳንዱ ይሁዲ፤ ሙስሊም፤ ሂንዱ፤ ቡዲስት፤ ማርክሲስትና አረማዊ ሁሉ ለኢየሱስ ስም እንዲንበረከክ፤ ምላሳም ሁሉ ለእግዚአብሔር አብ ክብር ኢየሱስ ክርስቶስ ጌታ እንደ ሆነ እንዲመሰክር ያስፈልጋል! ፊል. 2+10-11ን ይመ.። እነዚህ ሁሉ አሁንም የወንጌልን ስብከት ሰምተው፤ ለዳኛቸው ኢየሱስ ተገደው እንዲንበረከኩ ሳይሆን ለኦዳኛቸው ኢየሱስ ጉልበታቸው በውዴታ እንዲንበረከኩ ዕድል አላቸው። ስብከትም ሆነ ሌላ ክርስቲያናዊ አገልግሎት ሁሉ በዚህ አመለካከት መሠረት ሊከናወን ይገባል፤ “በእግዚአብሔር ፊት እንዲሁም በሕያዋንና በሙታን ሊፈርድ ባለው በክርስቶስ ኢየሱስ ፊት፤ መገለጡንና መንግሥቱን በማስብ ይህን ዐደራ እልሃለሁ፤ ቃሉን ሰበክ፤ ጊዜው ቢመችም ባይመችም ዝግጁ ሁን፤ በታላቅ ትዕግሥትና በማስተማር አቅና፤ ገሥጽ፤ አበረታታም። ምክንያቱም ሰዎች ትክክለኛ የሆነውን ትምህርት የማይቀበሉበት ጊዜ ይመጣል” በማለት፤ ሐዋርያው ጳውሎስ የወንጌል ሥርዓት አገልግሎት አስቸኳይ እንደ ሆነ ጢሞቴዎስን አሳሰበው፤ 2ጢሞ. 4+1-3 አ.መ.ት.።

ለእኛ የተሰጠው ራእይ ለሐዋርያው ዮሐንስ ከተሰጠው ራእይ ጋር ይሰማማል? “ከዚህ በኋላ አየሁ፤ እነሆም፤ አንድ እንኳ ሊቄጥራቸው

የማይችል ከሕዝብና ከነገድ ከወገንም ከቋንቋም ሁሉ እጅግ ብዙ ሰዎች ነበሩ፤ ነጭ ልብስም ለብሰው የዘንባባንም ዝንግፈዎች በእጆቻቸው ይዘው በዙፋኑና በበጉ ፊት ቆሙ።፤ ራእ. 7፡9። ሐዋርያው ጳውሎስም በሚያገለግልበትና በሚጸልይበት ጊዜ፤ በዚህ ታላቅ ሕዝብ መካከል ሲቆም የሚያገለግላቸውን ሰዎች ያየ ይመስላል። ወንጌልን ለመስበክና ለማስተማር ብቻ ሳይሆን፤ ደቀ መዛሙርትን ለማፍራት ባለመታከት ያልተቋረጠ ጥረት ያደርግ ነበር። “እኛም እያንዳንዱን ሰው በክርስቶስ ፍጹም አድርገን ማቅረብ እንችል ዘንድ፤ ሰውን ሁሉ በጥበብ ሁሉ እየመከርንና እያስተማርን እርሱን እንሰብካለን፤ እኔም በብርታት በውስጤ በሚሠራው በእርሱ ኀይል ሁሉ እየታገልሁ ለዚህ ዐላማ እጥራለሁ።” በማለት ለቄላስይስ ሰዎች ይህንኑ አመለካከቱን ገልጸላቸዋል፤ ቄላ. 1፡28 አ.መ.ት.።

የተልእኮው ግብ

የተላከንበት ዋናው ምክንያት፤ እግዚአብሔር እንዲከበርና እንዲመሰገን፤ ጌታችን ኢየሱስም ከፍ ከፍ እንዲደረግ ነው። ኢየሱስ ጌታ ነው ብለን ለዓለም እንድናውጅ ያስፈልጋል፤ እውነተኛ አምላክ እርሱ ነውና። ከሰዎች መዳን ይልቅ የእግዚአብሔር፤ የጌታችን ኢየሱስም ከብር ልባችንን የሚያነሣ የመጀመሪያ ምክንያት መሆን አለበት። የእግዚአብሔር ዐላማ፤ ከሁሉ አስቀድሞ የራሱ ስም እንዲከበር ስለ ሆነ፤ የእርሱ ዐላማ የእኛ ዐላማ መሆን አለበት፤ “ዕረፉ፤ እኔም አምላክ እንደ ሆንሁ ዕውቁ፤ በአሕዛብ ዘንድ ከፍ ከፍ እሳለሁ፤ በምድርም ላይ ከፍ ከፍ እሳለሁ።”፤ መዝ. 45(46)+101 “እኔ እግዚአብሔር ነኝ፤ ስሜ ይህ ነው፤ ከብሬን ለሌላ፤ ምስጋናዬንም ለተቀረጹ ምስሎች አልሰጥም።”፤ ኢሳ. 42፡8። የክርስቶስ ደቀ መዛሙርት የሆንን እኛ ምስክሮቹ እንሆን ዘንድ “ስለ ስሙ” ተልከናል። ሐዋርያው ጳውሎስ፤ “በእርሱም (በጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ) ስለ ስሙ በአሕዛብ ሁሉ መካከል ከእምነት የሚነሣ መታዘዝ እንዲገኝ ጸጋንና ሐዋርያነትን ተቀበልን” ብሎ ስለ ራሱ ጥሪ የነበረውን አመለካከት ለሮም ሰዎች አብራራለቸው፤ ሮም 1፡5። በጌታችን ኢየሱስና ስለ ስሙ እኛም በታላቁ ተልእኮ ውስጥ

በእግዚአብሔር ፈቃድ የተሰጠንን ድርሻ እንድንፈጽም ጸጋንና ሥልጣንን እንቀበላለን።

“ወንጌልን ለማስፋፋት ጥረት የምናደርግበት ምክንያት፤ ሰዎች ወንጌልን እንዲሰሙ መብት ስላላቸው ሳይሆን፤ ኢየሱስ እንዲታወቅ መብት ስላለው ነው፤ እግዚአብሔር ኢየሱስን ከሁሉ ይልቅ ከፍ ወዳለበት አነሣው። ከእርሱ ትንሣኤ የተነሣ እኛ ተልእኮ ተቀብለናል።”²⁵ “ስለዚህ እኛ የክርስቶስ እንደራሴዎች ነን፤ እግዚአብሔርም በእኛ አማካይነት ጥሪውን ያቀርባል፤ እኛም ከእግዚአብሔር ጋር ታረቁ ብለን በክርስቶስ እንለምናችኋለን”፤ 2ቆሮ. 5፡20 አ.መ.ት.።

የመስቀል መንገድ ጌታችንን ወደ ሞትና ቀጥሎም ወደ ትንሣኤ እንደ መራው ሁሉ፤ ጌታ ኢየሱስን ለመከተል የሚፈልጉት ሁሉ ሞትና ትንሣኤ የሚለው መንፈሳዊ ሐቅ በሕይወታቸውና በአገልግሎታቸው በሥራ ላይ መዋሉን ይገነዘባሉ። ወደ መንፈሳዊ ፍሬ የሚመራው ይህ አካሄድ ብቻ ነው። ሕዝቡን ከጎጢኢታቸው ሊያድናቸው የሚችል ሞት የጌታችን መሥዋዕታዊ ሞት ብቻ ነው፤ ተወዳዳሪ አይገኝለትም። ቢሆንም እርሱንና የተከታዮቹን አካሄድ የሚቋጣጠረውን መንፈሳዊ ሐቅ ማለት ሕይወት ከሞት የሚገኝ የመሆኑ እውነታ አንድ እንደ ሆነ እርሱ ራሱ ተናግሮአል፤ “እውነት እላችኋለሁ፤ የስንዴ ቅንጣት መሬት ላይ ወድቃ ካልሞተች ብቻዋን ትቀራለች፤ ብትሞት ግን ብዙ ፍሬ ታፈራለች። ሕይወቱን የሚወድ ያጣታል፤ በዚህ ዓለም ሕይወቱን የሚጠላ ግን ለዘለዓለም ሕይወት ይጠብቃታል። የሚያገለግለኝ ቢኖር ይከተለኝ፤ እኔም ባለሁበት አገልጋዬም በዚያ ይሆናል፤ የሚያገለግለኝም አባቴ ያከብረዋል”፤ ዮሐ. 12፡24-26 አ.መ.ት.። የጌታችን ኢየሱስ ሞትና ትንሣኤ በተከታዮቹ ሕይወትና አገልግሎት እውን ይሆናል። “የኢየሱስ ሕይወት ደግሞ በሥጋችን ይገለጥ ዘንድ ሁልጊዜ የኢየሱስን መሞት በሥጋችን ተሸከመን እንዘራለን። የኢየሱስ ሕይወት ደግሞ በሚሞት ሥጋችን ይገለጥ ዘንድ እኛ ሕያዋን የሆንን ከኢየሱስ የተነሣ ዘወትር ለሞት ዐልፈን እንሰጣለንና። ስለዚህ ሞቱ በእኛ ሕይወቱም በእናንተ ይሠራል” (2ቆሮ. 4፡10-12) በማለት ሐዋርያው

²⁵ Ibid ገጽ 142።

በራሱና በትብብር ከእርሱ ጋር በሚሠሩ ሌሎች የወንጌል አገልጋዮች ሕይወት ይህ መንፈሳዊ ሐቅ በሥራ ላይ መዋሉን ለቆርንቶስ ሰዎች ይህን አስረድቶአል። በመልእክቱ መጀመሪያ፤ በእስያ የደረሰባቸውን መከራ በመጥቀስ፤ ሐዋርያው ይህን መንፈሳዊ ሐቅ ከራሱ ልምድ ጋር በማገናዘብ አቅርቦ ነበር፤ 2ቆሮ. 1፥8-10። ጌታችንን መከተል የምንፈልግ ሁሉ በራሳችን ሕይወትና አገልግሎት ይህ መንፈሳዊ ሐቅ በልዩ ልዩ መንገድና ደረጃ እንደሚገለጥ ልናውቅ እንችላለን።

“ሃሌሉያ። ክርስቶስ በእውነት ተነሥቷል!” በሚለው ታላቅ የድል ብሥራት ጥናታችንን እንደ ጀመርን ይታወሳል። በዚህ መጽሐፍ ውስጥ፤ በብሉይና በዐዲስ ኪዳን ስለ ክርስቶስ ከሙታን መነሣት የተሰጡ ልዩ ልዩ ማስረጃዎችን መርምረናል፤ በሐዋርያት ስብከትና ምስክርነት ትንሣኤ ክርስቶስ መሠረታዊውንና ማእከላዊውን ስፍራ የያዘ እንደ ነበረ ተመልክተናል፤ የጌታችን ኢየሱስ ዕርገትና ክብር፤ የሊቀ ካህናትነቱ አገልግሎት፤ የድኅነታችን ዋስትና፤ የሕይወታችን ለውጥ፤ የትንሣኤ ሙታን ተስፋና አሁን የሚሰጠን ተልእኮ ሁሉ ከክርስቶስ ትንሣኤ እንደሚመነጩ አይተናል።

ይሁን እንጂ፤ ሕያው ስለ ሆነው ክርስቶስ በማወቅና እርሱን በማወቅ መካከል ትልቅ ልዩነት አለ። የአንድ ሰው መታወቂያ ወይም ፋይል በእጃችን ቢኖረን፤ ከሚያውቁት ሰዎች ስለ እርሱ ብንሰማ፤ ከሰውየው ከራሱ ጋር እስከምንገናኝ ድረስ በሚገባ ልናውቀው አንችልም፤ ሕያው የሆነ ግንኙነት ከእርሱ ጋር አይኖረንም። ከሰውየው ጋር መገናኘት መቻል በሕይወት ስለ መኖሩ የመጨረሻ ማስረጃችን ነው። ከዚያ በኋላ ልባችን ሰላም አለው፤ ስለ መኖሩ አንጠራጠርም።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስን የሚመለከተው ሁኔታ ተመሳሳይ ነው። እውነት ነው፤ እዚህ በምድር ስንኖር ኢየሱስን በአካል ማየት አንችልም። ነፋስንም ልናይ አንችልም፤ ነገር ግን ድምፁን እንሰማለን፤ የእንቅስቃሴውን ውጤት እናውቃለን። ጌታችን ኢየሱስ፤ በሰው ልብ ውስጥ የተፈጸመውን ታላቅ የሆነውን የመንፈስ ቅዱስ አሠራር ከነፋስ ጋር አነጻጽሮታል። ንስሐ ገብቶ በክርስቶስ አምኖ

ራሱን ለአዳኙ እንዲያስረክብ መንፈስ ቅዱስ ይመራዋል፤ ዮሐ. 3፥3-16። ከጥንት ክርስቲያኖች መካከል ኢየሱስን በዐይን ያላየት በእርሱ ለማመን አልተቸገሩምን? ቢሆንም ሐዋርያው ጴጥሮስ በስደት ምክንያት ለተበተኑት ምእመናን፤ “እርሱንም ሳታዩት ትወዱታላችሁ፤ አሁንም ምንም ባታዩት በእርሱ አምናችሁ፤ የእምነታችሁን ፍጻሜ እርሱም የነፍሳችሁን መዳን እየተቀበላችሁ፤ በማይነገርና ክብር በሞላበት ሐሂት ደስ ይላችኋል” ብሎአል፤ 1ኢጥ. 1፥8-9። ጌታችንም፤ “ስለ አየሽኝ አምነሃል፤ ሳያዩ የሚያምኑ ብፁዓን ናቸው።” በማለት ለቆማስ ያቀረበውን ወቅሣ እናስታውስ። ጌታችን በሌላ ጊዜ፤ “ይህ የእግዚአብሔር ሥራ እርሱ በላከው እንድታምኑ ነው።” ብሎአል፤ ዮሐ. 6፥29። ከጥቂት ጊዜ በኋላም፤ “ፈቃዱን ሊያደርግ የሚወድ ቢኖር፤ እርሱ ይህ ትምህርት ከእግዚአብሔር ቢሆን ወይም እኔ ከራሴ የምናገር ብሆን ያውቃል” በማለት ሰው በክርስቶስ ዋስትና የሚያገኘው ለእግዚአብሔር በመታዘዝ እንጂ ዝም ብሎ ስለ እርሱ በማወቅ እንዳይደለ አስገንዝቦአል፤ ዮሐ. 7፥17። ጌታችን፤ “ወደ እኔም የሚመጣውን ከቶ ወደ ውጭ አላወጣውም” (ዮሐ. 6፥37) ብሎም የተስፋ ቃሉን ሰጥቶናል። ይህን የተስፋ ቃል አምኖ ሕይወቱን ለክርስቶስ የሚሰጥ ሰው ሳይጠራጠር፤ “ጌታ በእውነት ተነሥቶአል” የሚለውን ራሱ ሊያውቀው ይችላል።

እንግዲህ ሐዋርያው ለዕብራውያን ያቀረበላቸውን የቡራኪ ጸሎት (13፥20-21) የራሳችን እናድርገው፤ “በዘለዓለም ኪዳን ደም ለበሰች ትልቅ እረኛ የሆነውን ጌታችንን ኢየሱስን ከሙታን ያወጣው የሰላም አምላክ፤ በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል በፊቱ ደስ የሚያስኘውን በእናንተ እያደረገ፤ ፈቃዱን ታደርጉ ዘንድ በመልካም ሥራ ሁሉ ፍጹማን ያድርጋችሁ፤ ለእርሱ እስከ ዘለዓለም ድረስ ክብር ይሁን፤ አሜን።”

ምዕራፍ 1

1. ስለ ትግሣኤ ክርስቶስ የተለያዩ ሰዎች ያላቸውን አመለካከት አብራራ። እንዲያውም ትግሣኤ ክርስቶስን እንዴት ትመለከቱታል? ለምን?
2. ክርስቶስ ከሙታን መነሣቱን ለእስልምና እምነት ተከታይ እንዴት ትገልጻለህ?
3. ትግሣኤ ክርስቶስ ለክርስቲያናዊ እምነት እጅግ በጣም መሠረታዊ የሆነው በምን ምክንያት ነው?
4. ትግሣኤ ክርስቶስ ክርስቲያናዊ እምነትን ከሌሎች ሃይማኖቶች ሁሉ የተለየ የሚያደርገው እንዴት ነው?
5. በትግሣኤ ክርስቶስ ማመን ለአንዳንድ ሰዎች ለምን ከባድ ይሆናል?

ምዕራፍ 2

1. የእግዚአብሔር ሕዝብ በክርስቶስ ትግሣኤ እንዲያምን የብሉይ ኪዳን አስተዋፅኦ ምን ይመስላል?
2. ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ ትግሣኤው ያስተማረበትን ዘዴ አብራራ።
3. ሐዋርያትና ሌሎች ደቀ መዛሙርት በብሉይ ኪዳን የተጻፈውንና ጌታ የተናገረውን ከማመን የዘገየት በምን ምክንያት ይመስላል?

ምዕራፍ 3

1. ጴጥሮስ፣ ንስሐ የገባው ወንበዴ፣ የመቶ አሊቃውና ሮሐንስ ስለ ጌታችን ኢየሱስ መከራና አግግጦት ያዩአቸውን ዋና ዋና ነገሮች አብራራ።
2. በኢየሱስ መስቀል እግር፣ ቆመው ከነበሩት ሰዎች መካከል እንደምትገኝ ዐስብ። ስለ አግግጦቱ ስታስብ ከሁሉ ይልቅ ልብህን የሚጎዛው ምንድን ነው?
3. የክርስቶስ ሞትና ትግሣኤ እንዴት ይገናኛሉ? ሐዋርያት ስለ ክርስቶስ ሞትና ትግሣኤ ገራ እንዲጋቡ ያደረጓቸው ነገሮች ምን ምን ነበሩ?

ምዕራፍ 4

1. ጌታችን ኢየሱስ ከሙታን እንደ ተነሣ እንዲያምኑ እግዚአብሔር ሐዋርያትን እንዴት ረዳቸው?
2. ክርስቶስ ከሙታን እንደ ተነሣ የተሰጡ ዋና ዋና ማስረጃዎችን አብራራ።

ምዕራፍ 5

1. በሶለተ ትግሣኤ ሕያው ከሆነው ኢየሱስ ጋር ከተገናኙት ሰዎች መካከል ከየትኛው ሰው ጋር ራሱን አንድ ታደርጋለህ? ለምን?
2. ጌታችን ኢየሱስ ከሙታን ከተነሣ በኋላ በየት በየት በታዎችና በምን ወቅቶች ለደቀ መዛሙርቱ ታያቸው? ምክንያቱ ምን ይመስላል?

ከዚህ ለራሱ ሕይወት ምን ትማራለህ?

ምዕራፍ 6

1. ትግሣኤ ክርስቶስ በሐዋርያትና በሌሎች ደቀ መዛሙርት ሕይወት ምን ዐይነት ለውጥ አመጣ?
2. ሀ) ክርስቶስ ወደ ከብሩ መግባቱ፤ ለ) የመንፈስ ቅዱስ መውረድ ከክርስቶስ ትግሣኤ ጋር እንዴት ይገናኛሉ?
3. ቤተ ክርስቲያንን እንድትስፋፋ ያደረጓት ምክንያቶች ምን ምን ይመስሉሃል?

ምዕራፍ 7

1. እያንዳንዱ የወንጌል ጸሓፊ ስለ ትግሣኤ ክርስቶስ የነበረውን አመለካከት አብራራ። “ጸሓፊዎች የመዘገቡት ይጋጫል” ለሚሉ ሰዎች ምን መልስ ትሰጣለህ?
2. ሐዋርያው ጴጥሮስ፣ የኢየሱስ ትግሣኤን እርግጠኝነት ለማሳየት በሽባው ተአምራዊ መፈወስ እንዴት ተጠቀመ?
3. ስለ ክርስቶስ ትግሣኤ ማብራሪያ ስትሰጥ፤ ሀ) ብሉይ ኪዳን፤ ለ) ዐዲስ ኪዳን፤ ሐ) የራሱን የሕይወት ምክንያት ምን ድርሻ አላቸው?
4. የክርስቶስ ትግሣኤ የሐዋርያት ሰብከትና ትምህርት ማእከል የሆነው ለምን ነበረ? ምን ውጤት አስከተለ?

5. የክርስቶስ ትንሣኤ በምታመልከበት ቤተ ክርስቲያን ወይም በክርስቲያናዊ ጥበረትህ ምን ስፍራ ይዞአል? በራስህስ ሕይወት?

ምዕራፍ 8

1. በእግዚአብሔር ፊት ተቀባይነት እንድናገኝ የክርስቶስ ሞት በቂ አይደለምን? የክርስቶስ ትንሣኤ ለምን አስፈለገ?

2. በርም ም.5 የተገለጡት የሁለት ቤተ ሰብ ራሶች (አባወራዎች) እነማን ናቸው? እያንዳንዱ ቤተ ሰብ በእግዚአብሔር ዘንድ እንደ ምን ያለ ዐቆም አለው?

3. ሰው ከአንዱ ቤተ ሰብ ወደ ሌላው ቤተ ሰብ እንዴት ሊሻገር ይችላል? አንተ የየትኛው ቤተ ሰብ አባል ነህ? እንዴትስ ይታወቃል?

4. ከሳውል (ጳውሎስ) የመጠራትና የመለወጥ ታሪክ (ሐ.ሥ. ም.9) ለራስህ ሕይወት ምን ትማራለህ?

ምዕራፍ 9

1. በብሉይ ኪዳን ለሊቀ ካህናት የተመደበውን አገልግሎት አብራራ፤ ከሊቀ ካህናታችን ከክርስቶስ አገልግሎት ጋር እንዴት ይመሳሰላል? እንዴትስ ይለያያል?

2. በክብር በሰማይ ያለውን የሊቀ ካህናታችን የኢየሱስን አገልግሎት አብራራ። ይህ አገልግሎት ለክርስቲያን እጅግ በጣም አስፈላጊ የሆነው ለምንድን ነው? አንተ ኢየሱስን እንደ ሊቀ ካህናትህ ማወቅ ጀምረሃልን?

3. የክርስቶስ ትንሣኤ፤ ሀ) አሁን ከግጢኦት ፍርድ መዳንህን ለማረጋገጥ (ምዕራፍ 8ን ተመ.)፤ ለ) ደኅንነትህ ወደ ፊት ወደ ፍጻሜ እንደሚደርስ ለሚኖርህ ዋስትና ለምን አስፈላጊ ሆነ?

4. የክርስቶስ ትንሣኤ፤ ሀ) ባሁኑ ሕይወትህ፤ ለ) ወደ ፊት በሚኖርህ ተስፋ ላይ ምን ለውጥ አምጥቶአል?

5. በቆሮንቶስ ክርስቲያኖች መካከል ስለ ትንሣኤ ሙታን በክብራቸው እመለካከት ምን ጉድለት ነበረ? ጉድለቱ በአካሄዳቸው ላይ ምን ውጤት አስከተለ? ስሕተታቸውን ለማስተካከል ሐዋርያው ጳውሎስ ምን አደረገ?

6. ሀ) የእግዚአብሔር ፍጥረት፤ ለ) ሕያው የሆነው ክርስቶስ ከሙታን ስለሚነሣው አካላችን ምን ያስተምሩሃል?

7. በዚህ ሕይወት ያለህ አካልና በዕለተ ትንሣኤ የምታገኘው ዐዲስ አካል እንዴት ይመሳሰላሉ? እንዴትስ ይለያያሉ?

8. ስለ ትንሣኤ ሙታን የተሰጠን ዋስትና አደኗራችንን አሁን እንዴት ሊመራው ይገባል?

ምዕራፍ 10

1. ጌታችን ኢየሱስ ለሐዋርያት የሰጣቸውን ዐምስት ተልእኮዎች ጥቀስ፤ እያንዳንዱ ተልእኮ ከክርስቶስ ትንሣኤ ጋር እንዴት ይዛመዳል?

2. ትንሣኤ ክርስቶስ የግድ ወደ ተልእኮ የሚመራው ለምንድን ነው? በታላቁ ተልእኮ፤ ሀ) የምታመልከበትን የአጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ድርሻ፤ ለ) የራስህን ድርሻ እንዴት ትመለከተዋለህ?

3. የወንጌል የምሥራች ታሪካዊ አስደናቂ ክሥተት በሆነው በትንሣኤ ክርስቶስ ላይ በመመሥረቱ፤ ሀ) ለክርስቲያናዊ እምነት፤ ለ) ለተሰጠህ ተልእኮ ምን ትርጉም ይሰጣል?

4. ክርስቶስ ከሙታን ባይነሣ ኖሮ፤ ሀ) በክርስቲያናዊ እምነት፤ ለ) በራስህ ሕይወት ላይ ምን ለውጥ ይመጣ ነበር?

5. የምታመልከው “የሞተውን” ክርስቶስ ነው ወይስ “ሕያው የሆነውን” ክርስቶስ? ለምን?

6. በራእይ ም.5፥6-14 የተጻፈውን አሰላስለህ፤ ከሙታን የተነሣውን ጌታህን ኢየሱስን በአንክሮና በአክብሮት አምልከ።

አዕማድ መጻሕፍት

ትንቢትና ፍጻሜው

«አኔ ነኝ»

ቃለ እግዚአብሔር

የእግዚአብሔር አመራር

ክርስቶስ የመጣበት ዘመን

ጳውሎስ

መጋቢነት

እግዚአብሔር ወልድ

ባሪያዬ ሙሴ

ከባቢሎን ምርኮ መልስ

መጽሐፍ ቅዱሳዊ ጋብቻዎች

አስደናቂው ልውውጥ

መጽሐፍ ቅዱሳዊ ቤተ ሰቦች

ዳዊትና መዝሙሮቹ

የእግዚአብሔር ጸጋ አሠራር

ሰሎሞንና ጥበቡ

እንጻልይ ዘንድ አስተምረን

አዕማድ ጥበብ

አትምስሏቸው

ነቢዩ ኤርምያስ እና ከባቢሎን ምርኮ መልስ